

2015

WWW.NSV-SOCIOLOGIE.NL

Dag van de Sociologie

170 Paperpresentaties in
thematische sessies

Debat
Mark Bovens &
Jochem Tolsma:
Opleiding als
nieuwe
scheidslijn?

27 mei

Vrije Universiteit
De Boelelaan 1105
1081 HV Amsterdam

Faculteit
der Sociale
Wetenschappen

Dag van de Sociologie

27 mei 2015

Vrije Universiteit

Inhoudsopgave

Organisatiecomité en themacoördinatoren.....	4
Plattegrond.....	5
Globaal programma.....	6
A. Sociale Ongelijkheid.....	7
B. Cultuur.....	16
C. Onderwijs.....	22
D. Arbeid en Organisatie.....	28
E. Politiek en Beleid.....	32
F. Migratie.....	40
G. Gezondheid en Zorg.....	48
H. Criminaliteit.....	56
I. Social Movements.....	60
J. Familie.....	65
K. Burgerschap.....	76
L. Stad en Ruimte.....	82
M. Open sessies.....	85

Organisatiecomité en themacoördinatoren

Organisatiecomité afdeling Sociologie Vrije Universiteit

Marjolein Broese van Groenou (vz)

Ineke Maas

Geert de Vries

Harry Ganzeboom

Arjen de Wit

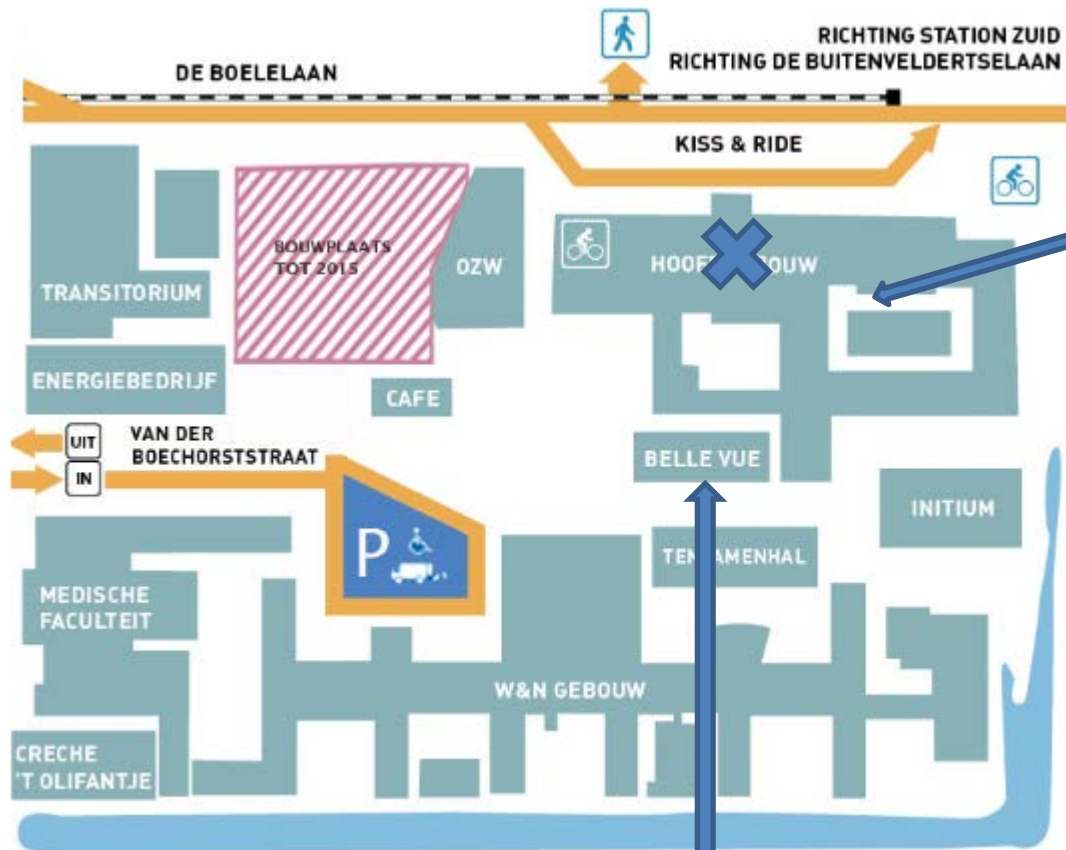
Thema coördinatoren

Sociale ongelijkheid	Gerbert Kraaykamp (RU)
Cultuur	Henk Roose (UGent)
Onderwijs	Orhan Agirdag (UvA)
Arbeid en Organisatie	Ferry Koster (EUR)
Politiek en Beleid	Christiaan Bröer (UvA)
Migratie	Sawitri Saharso (VU/Twente)
Gezondheid en Zorg	Nardi Steverink (RUG)
Criminaliteit	Wim Bernasco (NSCR/VU)
Social Movements	Bert Klandermans (VU)
Familie	Aat Liefbroer (NIDI/VU)
Burgerschap	Lesley Hustinx (UGent)
Stad en ruimte	Bas van Heure (VUBrussel)
Open sessies	Ineke Maas (UU/VU)

Ontwerp poster: Lisa Klinkenberg (Ba-student Sociologie)

Twitter account: #VUdagvdsoc

Plattegrond

Filosofenhof:
zalen HG 0G08
t/m HG 1G13,
te bereiken via
de Foyer

Hoofdgebouw: Foyer
(registratie, koffie, lunch
en borrel) en Auditorium
(plenair deel) op de 1e
verdieping; te bereiken
met de trap vanaf de
hoofdingang

Bellevue: zalen BV 0H20,
0H21, 0H36, 0H38 en 0H54,
Te bereiken via de
achteruitgang van het
hoofdgebouw en het
campusplein

Globaal programma

Dag van de Sociologie 27 mei 2015, Vrije Universiteit Amsterdam								
8.30 - 9.30	inloop, registratie en koffie in de foyer van het Hoofdgebouw							
Zaal	HG 0G08	HG 0G10	HG 0G11	HG 0G13	HG 0G23	HG 0G25	HG 0G28	HG 0G30
Ronde 1: 9.30-11.00 uur	A1 - Inequality	A4 - Ongelijkheid	B1 - Cultuur	C1 - Onderwijs	D1 - Arbeid & Org	E1 - Politiek en Beleid	E2 - Politiek en Beleid	F1 - Migration
Zaal	HG 1G08	HG 1G10	HG 1G11	HG 1G13	BV OH54	BV OH20	BV OH36	BV OH21
	F2 - Migration	G1 - Gezondheid en Zorg	H1 - Criminaliteit	I1 - Social Movements	J1 - Familie	J2 - Familie	K1 - Burgerschap	
11.15 - 12.15	Auditorium Hoofdgebouw Opleiding: de nieuwe scheidslijn?. Plenair deel met Mark Bovens en Jochem Tolsma olv Harry Ganzeboom							
12.15 - 13.15	Lunch in de foyer van het hoofdgebouw NSV-jaarvergadering in HG 1A-32							
Zaal	HG 0G08	HG 0G10	HG 0G11	HG 0G13	HG 0G23	HG 0G25	HG 0G28	BV OH53
Ronde 2: 13.30 - 15.30 uur	A2 - Ongelijkheid	A5 - Ongelijkheid	B2 - Culture	C2 - Onderwijs	D2 - Labour & Organization	E3 - Politics & Policy	F3 - Migratie	F4 - Migratie
Zaal	HG 1G08	HG 1G10	HG 1G11	HG 1G13	BV OH54	BV OH20	BV OH36	BV OH38
	G2 - Gezondheid & Zorg	G3 - Gezondheid & Zorg	M1 - Open Sessie	I2 - Social Movements	J3 - Familie	J4 - Familie	K2 Burgerschap	L1 - Stad en Ruimte
15.30 - 16.00 uur	koffie en thee bij de zalen							
Zaal	HG 0G08	HG 0G10	HG 0G11	HG 0G13	HG 0G23	HG 0G25	HG 0G28	BV OH53
Ronde 3: 16.00 - 17.30 uur	A3 - Ongelijkheid	A6 - Ongelijkheid	B3 - Cultuur	C3 - Onderwijs		E4 - Politiek & Beleid	E5 - Politiek & Beleid	F5 - Migration
Zaal	HG 1G08	HG 1G10	HG 1G11	HG 1G13	BV OH54	BV OH20	BV OH36	BV OH21
	G4 - Gezondheid & Zorg	M2 - Open Sessie	H2 - Crime	I3 - Social Movements	J5 - Familie	J6 - Familie	K3 - Burgerschap	
17.30 - 19.00	Borrel en prijsuitreikingen in de Foyer van het hoofdgebouw							

HG = Hoofdgebouw

BV = Bellevue, op het campusplein achter het HG

Blue = Presentations in English

A. Sociale Ongelijkheid			Themacoördinator: Gerbert Kraaykamp
A1	9.30-11.00 uur in HG 0G08	Sociale ongelijkheid in context (English)	Voorzitter: Agnieszka Kanas
1	Özgün Ünver & Ides Nicaise		Experiences of Turkish-Belgian Parents with the Belgian Early Childhood Education and Care System
	<p>Research suggests that children from ethnic and racial minority groups and migrants have lower levels of necessary skills and preparation for school, and these early disparities tend to persist if the necessary steps are not taken early enough. For this reason, Belgium has taken various equity measures to increase the accessibility and inclusiveness of the early childhood education and care (ECEC) services, and it is already well-known as a pioneer in developing various policies to ensure equitable access to these services resulting in widespread use of institutional ECEC.</p> <p>This study aims to examine the perceptions, attitudes and experiences of Turkish and Turkish-Belgian parents with regard to the accessibility and inclusiveness of ECEC services. In order to find out their current experience with ECEC, we will organise a focus group discussion with Turkish and Turkish-Belgian women with a child 6 years old or younger. During the focus group, we will discuss their experiences, their assessment of the services, the obstacles they face in relation to their ethno-cultural background, and whether they expect their children to have the same opportunities as Belgian children at school after attending ECEC. Note that this research is the pilot of a series of focus groups that will be held across Europe within the scope of the CARE project in order to produce a cross-national report about the experiences of disadvantaged families with European ECEC systems. Besides these general themes, we will also examine the attitudes of ethnic minority parents about their desire to maintain their culture of origin as well as their willingness to interact with the dominating group and culture. Moreover, we will investigate how these parents perceive the attitudes of the caregivers as well as the other (native) parents in terms of acceptance or rejection of their ethno-cultural background. The combination of reciprocal attitudes will allow us to identify mutual relationships as ‘consensual’, ‘culture-problematic’, ‘contact-problematic’, or ‘conflictual’ and the resulting relationships as integration, assimilation, separation and marginalisation based on the interactive acculturation theory proposed by Piontkowski, Rohmann, and Florack (2002).</p>		
2	Joris van der Veer & Jeroen van der Waal		De invloed van technologische ontwikkeling en globalisering op werkloosheid in Europa
	<p>In deze studie staan de invloed van a) technologische ontwikkeling en b) processen van globalisering op ongelijkheid op de arbeidsmarkt in Europa centraal. De afgelopen decennia is de mate waarin in het productieproces gebruik wordt gemaakt van technologie toegenomen. Ook hebben landen steeds meer te maken met internationale uitwisseling van arbeid, goederen, en kennis. Deze processen hebben volgens diverse studies gevolgen voor de arbeidsmarkt en arbeidsmarktongelijkheid tussen verschillende opleidingsgroepen. Volgens de skill-biased technological change (SBTC) these is door technologische ontwikkeling de vraag naar laaggeschoold werk onder druk komen te staan, terwijl de vraag naar hooggeschoolde arbeid die nodig is om met de nieuwe technologie te kunnen werken is toegenomen. Volgens de routinization-biased technological change (RBTC) these is echter vooral routinematig werk door technologie onder druk komen te staan. Dit zou vooral de arbeidsvraag in het middensegment verlagen, terwijl laaggeschoold servicewerk en hooggeschoold denkwerk moeilijker door technologie te vervangen is. Tenslotte stelt international trade theory (ITT) dat voornamelijk laaggeschoold werk makkelijk naar lagelonenlanden verplaatst kan worden, waardoor de vraag naar laaggeschoold werk afneemt.</p> <p>Bij de toetsing van de bovenstaande theorieën richten we ons op de werkloosheid van laag-, midden- en hoogopgeleide werknemers in Europa. We maken gebruik van diverse bestaande databronnen op landniveau om voor 24 Europese landen tussen 1992 en 2012 werkloosheid en verschillen in werkloosheid tussen de diverse opleidingsgroepen in kaart te brengen. We operationaliseren technologische ontwikkeling als jaarlijkse uitgaven aan research and development en globalisering als outward foreign direct investment (FDI), beiden als percentage van het BBP. We controleren voor werkloosheid in 1990 en BBP. De eenheid van analyse zijn land-</p>		

	<p>jaar combinaties (n=380). Aangezien deze genest zijn binnen landen doen we een multilevel analyse. Het blijkt dat technologische ontwikkeling de werkloosheid van laagopgeleiden verhoogt, maar niet die van midden- en hoogopgeleiden. Als we kijken naar de verschillen tussen de opleidingsgroepen blijkt dat technologische ontwikkeling de ongelijkheid in werkloosheid tussen laagopgeleiden enerzijds en midden- en hoogopgeleiden anderzijds vergroot. Dit is in lijn met de SBTC-these. Globalisering, zoals gemeten door investeringen in het buitenland, blijken de werkloosheid van alle opleidingsgroepen te verhogen, hoewel het effect veel kleiner is voor hoogopgeleiden. Verschillen in werkloosheid tussen laag- en middelbaar opgeleiden enerzijds en hoogopgeleiden anderzijds worden door deze investeringen vergroot. Dit komt deels overeen met de ITT die stelde dat vooral de vraag naar laaggeschoold werk door investeringen in het buitenland zouden afnemen.</p>	
3	<p>Joost van de Brake, André Grow & Jan Kornelis Dijkstra</p>	<p>Status Inconsistency and Individual Well-being: How Discrepancies between Affective Status and Prestige Status Affect Adolescents at School and Employees in Organizations</p>
	<p>Statusinconsistentie (SI) werd in de jaren 50 gezien als een veelbelovend onderzoeksonderwerp met een grote verklaringskracht, maar ging in de jaren 70 roemloos ten onder door statistische en theoretische problemen. De methodologische beperkingen van de eerste studies zorgden voor een overschatting van het veronderstelde effect van SI op het ervaren van psychologische spanning. Een grote discrepantie tussen sociaaleconomische statusdimensies als inkomen, opleiding en beroepsprestige bleek toch geen effect te hebben op het welzijn van het individu.</p> <p>Op basis van twee theoretische uitgangspunten pleiten wij voor een herijking van het onderzoek naar statusinconsistentie. Ten eerste is de onderzoeksfocus verschoven van sociaaleconomische statusdimensies naar een discrepantie tussen twee aspecten van sociale status: prestige (respect, populariteit) en affective status (hoeveelheid vriendschappelijke contacten). Ten tweede is SI bestudeerd in kleine sociale groepen, waarbij de ontvangen status niet wordt afgeleid uit economische variabelen maar direct is gemeten doormiddel van peerevaluaties.</p> <p>In twee studies is doormiddel van multilevel analyse en met crossectionele gegevens een tweetal hypothesen getoetst: (1) adolescenten uiten de spanning die door SI ontstaat doormiddel van agressief gedrag in de schoolklas, terwijl (2) werknemers in organisaties meer stress ervaren omdat verondersteld wordt dat ze deze frustratie eerder zullen internaliseren. In de schoolklas blijken statusinconsistente jongens inderdaad agressiever, en in organisaties leidt SI tot meer cognitieve en gedragsgerelateerde stress.</p>	
4	<p>Leen Vandecasteele & Maike van Damme</p>	<p>Assortative Mating and Women's Social Status Change around Divorce</p>
	<p>On average, women still have partners with higher occupational status positions than themselves. If we take the occupational position of the main breadwinner as an indication of the household social status, then many women derive social status from their spouses during a relationship, unless her position was similar or higher than that of her spouse (Szelenyi and Olvera 1996). The situation of status differences between partners places the partner with the lowest labour market status in a dependent position. During the partnership they derive social status from their partner and once the partnership dissolves they lose social status.</p> <p>In this study, we are interested in how this drop in social status is compensated by an increase in individual occupational status position in the years following separation and how this differs across women according to the relative status position compared to their partner prior to divorce. Do women compensate a loss in household social status by an increase in individual occupational position after separation? Or is it rather women who had a more equal social status to their partner who experience upward career mobility after divorce?</p> <p>We draw up competing hypotheses based on counter-mobility theory and gender role theory, and use propensity score matching to test the effect of divorce on 1, 3 and 5 year occupational status changes. Using the British Household Panel Study we find that on average women experience large drops in household social status which are partly compensated for by individual status increases. However, these effects differ by the extent of assortative mating in the pre-separation relationship. Women separating from homogamous partnerships barely experience a change in status while women separating from higher status partners experience substantial</p>	

	individual status increases. Also women separating from female only breadwinner partnerships experience upward mobility after divorce. The results are discussed in light of sociological theories of counter-mobility as well as gender role specialisation.		
A2	13.30-15.30 in HG 0G08	Sociale Mobiliteit	Voorzitter: Maarten Wolbers
5	Jesper Rözer & Matthew Brashears		Het gaat er niet alleen om wat je kent, wie je kent, maar ook wie je trouwt: de invloed van partnerkeuze en sociaal kapitaal in het “status attainment process”
	Waarom bepaalt het ouderlijk huis zo sterk het later maatschappelijk succes? Wij argumenteren dat dit verklaard wordt door de invloed van ouders op de Sociaal Economische Status (SES) van iemands partner, hetgeen het sociaal kapitaal en de status van iemands baan beïnvloedt. Om dit te testen maken we gebruik van de “NEtherlands Longitudinal Lifecourse Study” (NELLS). Structural Equation Modelling bevestigt onze hypothesen. Daarnaast laten cross-lagged effect models zien dat deze effecten causaal zijn. Deze studie laat daarmee zien hoe ver de invloed van het ouderlijk huis reikt en waarom.		
6	Antonie Knigge		Competition and Sharing among Siblings: Status Differences between Brothers in the Netherlands in the Nineteenth Century
	Whereas evolutionary biologists argue that status differences between siblings are greater when competition between them for parental resources is stronger, sociologists argue that status differences are greater when siblings have fewer aspects of family background in common, and when there is less inter-sibling cross-socialization. The sociological predictions are often at odds with those of evolutionary theory. I test these opposing predictions by studying differences between brothers in occupational status attainment in the Netherlands in the period before and during the first demographic transition. I make use of GENLIAS, a large-scale database containing information from Dutch marriage certificates, which allows one to study 326,890 brother pairs from 125,182 families for the period 1842-1922. Contrary to what evolutionary theory would lead us to suppose, status differences between brothers decreased when competition between them intensified. I found that brothers were more different if 1) they shared fewer aspects of family background (e.g. their birthplaces were less similar, and their father’s status fluctuated more), supporting the “unshared family background” explanation; and 2) interaction between them was less likely (e.g. when they differed more in age, and when there were other brothers born in between), supporting the “inter-sibling influence” explanation.		
7	Stijn Daenekindt		The experience of social mobility. Dissociation?
	In this paper, I investigate the dissociative thesis, which states that the experience of social mobility is disruptive and detrimental for the individual, resulting in psychosocial problems. I consider four dimensions of dissociation—social isolation, normlessness, cultural estrangement, and social disorientation. I use data from a large-scale survey in Flanders (Belgium) (n = 2,849) and apply Diagonal Reference Models to study the consequences of intergenerational social mobility. I find support for acculturation for three dimensions of dissociation, which suggests that social mobility is just a process of resocialization. However, the fourth dimension—normlessness—reveals a different pattern that hints at aspects of the experience of social mobility that are more complex. I argue that these complexities are especially situated in the interpersonal sphere and in the ways socially mobile individuals interact with their social environment.		
8	Ofra Klein & Harry Ganzeboom		Honderd jaar ongelijkheid van onderwijskansen in Nederland
	Wij bestuderen langjarige trends in onderwijs uitkomsten op basis van heranalyse en uitbreiding van de gegevens gerapporteerd door Ganzeboom (1996). Hierin werden op basis van cohortgegevens 1920-1970 in 22 databestanden verzameld tussen 1970 en 1985 de volgende voorspellingen over 2015 afgegeven: (A) in 2015		

	<p>(cohort 1990) zou het gemiddelde opleidingsniveau van de Nederlandse bevolking gestegen zijn tot 14.0 jaren en (B) de sociale ongelijkheid naar milieu van herkomst nagenoeg verdwenen zijn. In de nu voorgelegd analyse beschikken we over gegevens over cohorten geboren tussen 1890 en 1990, zoals terug te vinden in meer dan 65 databestanden, met gegevens over opleidingsverwerving gecombineerd met opleidingen en beroepen van vaders (en vaak ook moeders). We analyseren deze gegevens zowel met het lineaire regressiemodel als met een loglineair gespecificeerd categorisch model dat de plaats inneemt van het eerder gebruikte transitie-model. Onze conclusies zijn dat de eerdere analyse de onderwijsexpansie heeft onderschat (de ontwikkeling is minder stormachtig verlopen dan toen verwacht) en dat de ongelijkheid van onderwijskansen vanaf cohort 1970 gestagneerd is.</p> <p>Ganzeboom, Harry B.G. (1996). "Onderwijsexpansie en onderwijskansen". Pp. 13-48 in Ganzeboom, H.B.G.; Ultee, W.C. (Red.) (1996). "De sociale segmentatie van Nederland in 2015". Den Haag: SDU [Voorstudie en achtergronden Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid V96].</p>		
A3	16.00-17.30 uur in HG 0G08	Elites	Voorzitter: Mark Visser
9	Maarten Hermans		Locating the Belgian economic elite: spatial and network patterns based on interlocking directorates
	<p>The recent financial crisis and subsequent political response has reignited interest in the economic elite, c.f. references to "the 1%" in public discourse. In contemporary quantitative, survey-based sociological and stratification research however, there is little attention to elite studies and the upper strata of the stratification structure. Studies of Belgian elites have been mainly historical in nature, and largely limited to political elites (Coninckx, 2007). With regards to recent descriptions of the Belgian economic elite, there is little information outside basic Forbes-style listings in the media and a few journalistic accounts (e.g. Puype, 2004). The recent public availability of annual company accounts through the National Bank of Belgium offers possibilities to fill this gap. Since 2007 Belgian companies are required to submit their annual accounts in a standardized, machine-processable format. The public and standardized availability of these records allows for large-scale data-collection with a focus on elite economic actors, e.g. shareholders of large multinationals, Belgian holdings, directors of multinationals, etc.</p> <p>In this paper, we select a large subset consisting of the most influential Belgian corporations—top companies by revenue, holdings and management-companies. In the tradition of interlocking directorate studies, we use information on shared directorship positions in this subset to derive a network structure of the actors controlling the major Belgian corporations. Taking advantage of the micro-level geographic information, we jointly consider the spatial patterning and network structure of the Belgian economic elite. Finally, we touch upon the technical challenges of working with large-scale graphs based on public records, and discuss the implications and opportunities of working with such sources of data (Savage, 2007) .</p>		
10	Thomas Zwinkels & Melinda Mills		Gendered Career Paths to Parliament: the Dutch Case 1945-2010
	<p>A central aim in the study of gender and politics has been to understand how men and women rise to political power. Prior experience has been widely recognized to play a key role in the recruitment for politically influential positions like parliament. Previous research however has generally either only demonstrated that women are underrepresented in the political elite (van den Berg & van den Braak 2004; Kunovich & Paxton 2005; Williams 1998) or examined prior experience of male and female members of parliament (MPs) with aggregated figures and career snapshots (e.g., Kenworthy & Malami 1999; Paxton 1997; Kunovich & Paxton 2005). We use highly detailed monthly data on the complete pre-parliamentary political and professional career pathways to parliament of all Dutch MPs (N=1,263) from 1945 to 2012 over 22 parliamentary cohorts. Engaging in a gender stratified sequence analysis with fuzzy clustering we show an unprecedented diversity in the gendered pathways through which politicians rise to power. Using this much more detailed conceptualization of prior experience we</p>		

	<p>reveal the career pathways of women to be more fragmented and to have acceleration and deceleration dynamics. We furthermore show that women are relatively often selected into parliament without any previous political experience.</p>		
11	Koen Breedveld, Ine Pulles & Remko van den Dool		Hockeykakkers en turndames: 30 jaar sociale ongelijkheid in de sport
	<p>De sport wordt geacht het speelterrein te zijn van allen. De retoriek van het sportbeleid luidt dat in de sport iedereen gelijk is, en dat op het speelveld voor iedereen dezelfde kansen zijn weggelegd. De werkelijkheid is dat dat niet iedereen zich even zeer aangetrokken voelt tot de sport en dat de sport, net als vele andere vrijetijdspraktijken, een duidelijke sociale gelaagdheid kent. Het beleid acht dit niet wenselijk en is erop gericht om de sportdeelname te stimuleren onder achterstandsgroeperingen. In dit paper gaan we in op de vraag in hoeverre het beleid succesvol is in het verkleinen van verschillen in sportdeelname. We gaan daarbij vooral in op verschillen in sportdeelname naar opleidingsniveau, in het algemeen en voor uiteenlopende takken van sport. We laten zien dat de sociale gelaagdheid in de sport in de periode 1983-2013 niet kleiner is geworden. Het beleid gericht op het verkleinen van achterstanden in de sportdeelname lijkt vooral hoger opgeleiden aan te zetten om meer aan sport te doen. Daarnaast laten we zien dat er grote verschillen zijn in de mate waarin individuele sporten verschillen kennen in sociale gelaagdheid, al is het daarvoor wel nodig om rekening te houden met bijvoorbeeld leeftijd van beoefenaren (sommige sporten worden vooral door jeugdigen beoefend, andere door ouderen, en dit vertekent het beeld van de sociale gelaagdheid). Tot slot gaan we in op de achtergrond van de verschillen in sportdeelname naar opleidingsniveau. Een theorie gebaseerd op verschillen in hulpbronnen (leefstijlen, Bourdieu) lijkt daarin het meest waardevol, al lijkt die theorie zonder nadere inhoudelijke invulling weinig aan de verklaring van de gevonden verschillen toe te voegen.</p>		
A4	9.30-11.00 uur in HG 0G10	Sociale ongelijkheid Online	Voorzitter: Maarten Wolbers
12	Erik van Ingen & Uwe Matzat		Mobilizing coping resources online: The role of education, digital skills, and capital-enhancing Internet use in creating digital inequality
	<p>Several studies have shown that the higher educated possess more or better Internet and computer related skills, and that the online activities they perform are different from those performed by the lower educated (more instrumental). However, little is now about whether this actually pays off, or whether Internet usage is also more beneficial for the higher educated. This is highly relevant, since it would mean that existing social inequalities are reproduced on the Internet, thereby widening the gap in life chances between the lower and higher educated. We study this profitability of Internet usage in terms of the resources that people mobilize online after they experience a negative life event, such as (finding) information about a health issue, (receiving) social support from others who experienced something similar, or simply (finding) distraction from ones problems. We hypothesize that the higher educated mobilize more online resources because the three types of digital inequality are interrelated: differences in skills convert into differences in usage, which convert into differences in outcomes. Using a large sample of Dutch Internet users, we find educational differences in the mobilization of online problem-focused coping, which is generally considered to be the most productive strategy in buffering against well-being loss. We find no differences with regard to online socioemotional coping nor online disengagement. The educational inequalities online are somewhat smaller than educational inequalities offline. Furthermore, we find a relatively complex pattern of interrelations between different types of digital divides. The implications for further research and social policy are discussed.</p>		
13	Nicole de Vette		Working Class Representations in Reality TV

			Shows: 'Poverty Porn' or Marketing Strategy?
	<p>Research on reality television and class has paid special attention to mediated portrayals of the working class and, specifically, on how these portrayals exploit and marginalize already disempowered groups in society. In general, these studies have been based on the sole analysis of media content, thus emphasizing the structural aspects of mediated class-making processes. The agency of the people involved in the production of a reality show – both the producers and the participants – has been overlooked. This is especially surprising given the participatory nature and increasing prevalence of reality television. By focusing on the perspectives and practices of these actors, the present study is thus innovative and pressing. The study specifically examines the case of Rondkomen in de Schilderswijk [Make ends meet in the Schilderswijk], a Dutch television program based on the format of the British reality show Benefits Street. The study combines the analysis of the program's six episodes, interviews with the producers of the show, and ethnographic fieldwork in Schilderswijk, a neighbourhood in The Hague, commonly cited as breeding ground for poverty, crime, and religious extremism. In this way, the study problematizes the assumed passivity of members of the working class and the corporate compliance of reality TV producers. It shows, first, how Schilderswijk residents negotiated their presence in the program to pursue their own interests. Secondly, the study underscores the complexity of professional, political, and personal factors that (also) affected TV producers' attempts to turn working class topics and people into the subject of commercially viable television.</p>		
14	Bas Hofstra, Frank van Tubergen & Rense Corten		Understanding Privacy Behavior of Adolescents on Facebook: The Role of Face-to-Face Peers and Trust
	<p>More than a billion people are on social networking sites (SNSs) and terabytes of information are deposited on these platforms continuously. This information consists of textual status updates about emotions, opinions or experiences, uploaded photos, videos or music and other bytes of highly personal content, usually uploaded to the personal SNS profiles of users. More than ever before, highly personal content is easily accessible to an increasingly expanding audience. As a consequence, an unintended byproduct of sharing such personal content has thrived. Sharing photos, hometowns, e-mail addresses, phone numbers and employment statuses on SNS profiles make them one of the most targeted resources by hackers and make it relatively easy to commit identity thefts. Even though most of these consequences are hard to estimate, users of SNSs must decide upon the use of tools as provided by SNS services to ensure that they are protected against such harms.</p> <p>Despite the potential consequences of privacy on SNSs, few studies investigate SNS privacy behavior. We built upon this small but crucial literature by introducing two extensions. First, in addition to previously found peer influence effects, we propose that adolescent popularity is related to Facebook privacy decisions. Second, we relate the previous privacy-predictors age and gender to new privacy-predictors educational level and national origin. We examine whether these four effects are caused by generalized trust: are those who maintain private Facebook profiles the ones who display lower levels of trust. Hence, we study to what extent are face-to-face networks and is trust predictive for adolescents to maintain private profiles on Facebook. We use a large sample of Dutch adolescent Facebook users in 2014 (N=3,451) and we are among the first to use large-scale survey data and link these data with observed behavioral data of privacy settings on Facebook.</p> <p>We find peer influence effects with regard to privacy and these effects become stronger when friendships networks in classes become denser. More popular adolescents are more likely to display public information on Facebook, possibly to maintain their status amongst peers. Well-established trust-correlates are related to Facebook privacy: women, those of non-native national origin, those in higher educational tracks and younger individuals have higher propensity to maintain a private Facebook profile. The most profound effects are those of national origin. While non-natives are in less prestigious occupations and are heavily residentially segregated, they are able to protect their privacy better than do natives.</p>		
A5	13.30 - 15.30 uur in HG 0G10	Gezondheid	Voorzitter: Gerbert Kraaykamp
15	Rozemarijn Dereuddre,		Macro-level gender inequality and the "East-

	Sarah Van de Velde & Piet Bracke		West” divide in contraceptive use
	<p>Despite the generally low fertility rates in European societies, contraceptive behavior varies to a great extent. Particularly relevant is the dichotomy between Western, and Central and Eastern European countries. Whereas the first are characterized by the widespread use of modern contraception (i.e. barrier methods, hormonal contraception and sterilization), the latter show a high prevalence of traditional methods (i.e. withdrawal and the rhythm method) and abortion to control fertility. Using the theoretical lens of macro-level gender equality perspectives, this study is the first to make a cross-national comparison on how countries’ levels of gender inequality relate to contraceptive method choice in a European context. Moreover, we examine whether the “East-West” divide is still relevant and can be partly explained by differentials in gender equality. We combine data from the Generations and Gender Surveys (2004-2010), and the Demographic Health Surveys (2005-2008), covering eighteen Western, and Central and Eastern European countries, to perform multinomial multilevel analyses. The results show that women living in countries with higher levels of macro gender inequality are more likely to not use contraception or to rely on traditional methods, irrespective of their own individual-level empowerment. Analyses indicate that this is mainly due to gender differences in health and political participation. In conclusion, our findings suggest that differences in inequality rates are part of the explanation of the enduring “East-West” divide in contraceptive use.</p>		
16	Sean de Hoon, Renske Keizer & Pearl Dykstra		The Marriage-Health Nexus in Context
	<p>The current study examines how the health benefits associated with marriage, a consistent finding in the sociological literature, are shaped by cross-country differences in policies and culture. The literature suggests that marriage positively affects people’s health through economic and social advantages. The economic advantage arises due to the possibility to pool income in a couple and the social advantage is the result of the social support that a partner provides. We recognize that individual behaviour is embedded in dynamic and interdependent contexts. Therefore we argue that in some countries these advantages will be more pronounced, resulting in larger differences in health between married and unmarried individuals. Specifically, we expect that in countries where healthcare is more privately funded the economic advantage of marriage will be more salient, leading to greater marriage health benefits. We also expect that the marriage health benefits are greater in countries with a higher level of individualism, as the social advantage of marriage will be more pronounced. Our hypotheses are tested using data from six rounds of the European Social Survey (ESS), including information from 29 countries. These are combined with data from the World Health Organisation and Hofstede’s country scores on individualism. Results of multilevel regression analyses do not support our first hypothesis. Instead of larger benefits, the marriage health benefits seem to be smaller in countries with more privately funded healthcare. We do find support for our second hypothesis, as marriage health benefits are more pronounced in more individualistic countries. The implications of these findings are discussed.</p>		
17	Jeroen van der Waal, Willem de Koster & Josje ten Kate		Educational Attainment and Obesity in the Netherlands: Class or Status?
	<p>The negative relationship between educational attainment and obesity in western societies is firmly established. Like most socio-economic disparities in health, this pattern has predominantly been interpreted in economic terms: obesity is commonly considered to result from poverty-related behaviors. We formulate an alternative interpretation that locates the negative relationship between educational attainment and obesity in the sphere of cultural stratification (i.e., status stratification) instead of in the sphere of economic stratification (i.e., class stratification). Analyzing survey data representative for the Dutch population aged 15-45 in 2009 (NELLS wave 1; N = 3,648), we subsequently assess whether the higher prevalence of obesity (BMI ≥ 30) among the less educated is a status issue or a class issue. Our analyses indicate that obesity-related behaviors are rooted in status differences and not in class differences, and that the higher prevalence of obesity among less-educated women can merely be understood as status driven, while that of men is neither status nor class driven. These findings are discussed in the light of policies that assume obesity to be a class-driven health problem.</p>		

18	Tim Reeskens & Leen Vandecasteele		Economic Hardship and Well-Being. The Protective Role of Social Networks, Religiosity and Confidence in Politics across 24 Welfare States
	<p>While the economic crisis is still in full swing, research outcomes on its social consequences are arriving steadily. Macro-level studies uncovered that rising unemployment levels have put the well-being of nations under threat (Tausig & Fenwick, 1999; Deaton, 2012). Few studies, at this point, have untangled at the micro-level under what circumstances the subjective well-being of those experiencing economic hardship is affected. Previous research shows that poverty and deprivation have a significant bearing on well-being (Hagerty, 2000; Diener et al., 1999). At the same time, people can show resilience in the face of economic hardship. The aim of this paper is to strengthen the micro-level foundations of inequalities in subjective well-being by studying a cross-section of Europeans in recent years after the crisis. More specifically, we will focus on protective measures which may provide resilience against the negative well-being effects of economic strain. In this manuscript, we evaluate the effect of three protective buffers embedded in civil society that theoretically should cushion the impact of economic strain on well-being, namely social networks, religious affiliation, and confidence in politics. However, in reviewing how protective buffers makes people resilient to alleviate the consequences of economic shocks on happiness, the role of the welfare state cannot be left untouched, as the resources embedded in civil society play the same role as the welfare state (Popenoe, 1988). Proponents of this so-called 'crowding out' arguments state that in providing material and immaterial support, the welfare state has undermined the quality of traditional support mechanisms, such as social networks, church, and civil society at large (Fukuyama, 2001). In our study, we analyze the 2010 European Social Survey, which has asked respondents of more than 20 countries about changes to their economic situation since the outbreak of the financial crisis using a unique set of retrospective survey items (Visser et al., 2014; Reeskens & van Oorschot, 2014), as well as have they indicated how happy they are. We further consider the moderating role of social networks (i.e. the frequency of social contacts with family, friends or colleagues), religiosity (frequency of church attendance) and confidence a politics (a latent scale comprising trust in parliament, political parties, and politicians). To study the interaction with welfare state effort, we consider the per capita expenditure on social protection as obtained from Eurostat. We make use of multilevel regression models (Hox, 2011; Gellman & Hill, 2006).</p>		
A6	16.00 - 17.30 uur in HG OG10	Sociale ongelijkheid en Migranten	Voorzitter: Gerbert Kraaykamp
19	Julian Schaap & Pauwke Berkers		De (de)constructie van een witte ruimte: Witheid, etno-rationale grenzen, en de receptie van rockmuziek in Rotterdam.
	<p>Dit papier gaat in op de complexe relatie die bestaat tussen populaire muziek en etno-rationale ongelijkheid. Esthetische en sociale classificaties worden vaak (onbedoeld) verbonden met elkaar wat een voedingsbodem biedt voor sociale ongelijkheid op basis van ras en etniciteit (Roy & Dowd, 2010). Smaakpatronen kunnen daarom leiden tot sociale exclusie aangezien muziekgenres niet alleen weerspiegelingen zijn van etno-rationale groepen maar ook vaak zo worden gestructureerd. Hierdoor kan populaire muziek enerzijds fungeren als brug tussen de mainstream maatschappij en etnische (immigranten) groepen (o.a. door het genereren van begrip voor culturele verschillen en het weerleggen van hardnekkige stereotypingen). Anderzijds kan muziek sociale grenzen juist opwerpen doordat het wordt ingezet als versterker van de persoonlijke- en groepsidentiteit. Sinds de jaren '50 is rock muziek, van oorsprong een 'zwart' muziekgenre, overgenomen door een wit publiek. Dit staat ook wel bekend als het 'Elvis-effect' (Taylor, 1997). Mede door deze ontwikkeling zijn classificaties met betrekking tot authenticiteit en esthetica binnen rock muziek sterk verweven geraakt met 'witte' symbolische grenzen. In westerse maatschappijen gelden deze witte symbolische grenzen doorgaans als genaturaliseerde, en dus vaak onbesproken norm (Hughey, 2012). De jaarlijks oplaaierende discussie over Zwarte Piet – die bloot legt hoe er in de Nederlandse samenleving met moeite wordt omgesprongen met de gevolgen van 'alledaags' racisme – is hier een goed voorbeeld van (Essed, 1984). Desondanks heeft de sociologische aandacht zich vooral gericht tot het onderzoeken van zwarte cultuur; de sociologische 'ander'. Een focus op witheid en cultuurproducten die deze witte symbolische grenzen overdragen, mist in de sociologische literatuur. Het is</p>		

	<p>hierbij vooral de vraag hoe culturele velden bewust en/of onbewust tot 'witte ruimtes' worden geconstrueerd, die moeilijk te navigeren zijn door niet-witte deelnemers (Anderson, 2015). Op basis van 15 kwalitatieve diepte-interviews waarbij gebruik wordt gemaakt van de 'levensverhaal' benadering (Atkinson, 1998), laat dit paper zien hoe witte en niet-witte participanten van de levendige rockscene van Rotterdam een witte culturele ruimte dagelijks construeren en deconstrueren. Dit doen zij onder andere door gebruik te maken van een 'kleurenblind' ideologisch discours (Bonilla-Silva, 2003), waarmee het belang van etno-rationale achtergronden voor een onproblematische deelname aan de witte rockscene wordt gebagatelliseerd.</p>	
20	van Hoorn	Workplace Integration and Cultural Matching: A Cross-National Analysis of Authority Attainment by Migrants
	<p>We seek to explain differences in workplace integration of migrants, focusing on differential access to job authority and the role of cultural matching. To flesh out the role of cultural matching, we draw on cross-cultural management research and adopt the concept of cultural distance, which refers to the cultural (dis)similarities between people from different countries. Cultural matching predicts that immigrants attain more job authority the smaller the cultural distance between their country of origin and their destination country. Multilevel analysis of over 7,000 first-generation immigrants nested in almost 800 unique origin-destination country dyads confirms this prediction. Migrants with cultural backgrounds more similar to those of their destination countries have higher levels of job autonomy, ceteris paribus. Results are robust to controlling for a range of confounders, including skill level, social network ties, and individual ability as measured by personal income. In addition, the effect of dyadic cultural distance remains when controlling for the level of modernization of migrants' country of origin. Finally, we obtain similar results when considering the likelihood that migrants have a supervisory role at work. Overall, we conclude that cultural matching plays an important role in workplace integration and constitutes a significant barrier to migrants' ability to attain positions of power in the workplace.</p>	
21	Hetty van Kempen, Ellen Lindeman & Jeroen Slot	Differentiatie in leefsituatie en participatie van verschillende etnische groepen in Amsterdam
	<p>Gedurende het afgelopen decennium is de ontwikkeling voor veel groepen Amsterdammers van niet-westerse afkomst achtergebleven bij die van autochtone Amsterdammers. Dit geldt zowel voor de ontwikkeling in de algemene leefsituatie, als voor de deelname aan betaalde arbeid en voor het gemiddelde onderwijsniveau, blijkt uit analyses van De Staat van de Stad Amsterdam (2009/2011/2013). Ook uit eerste analyses van de nieuwste data (veldwerk najaar 2014) blijkt dat deze verschillen tussen groepen blijven bestaan, of zelfs groter worden.</p> <p>Crul et al. (2013) betogen dat latere generaties van niet-westerse herkomst een hogere sociale mobiliteit kennen dan hun ouders. Dit geldt voor de tweede, en nog meer voor de derde generatie van niet-westerse herkomst. Indien dit inderdaad het geval is, zal dit tot uiting komen in een hogere gemiddelde leefsituatie, een hoger onderwijsniveau en lagere werkloosheidspercentages voor de latere generaties, vergeleken met de eerste generatie. In deze studie zullen we onderzoeken wat de precieze verschillen zijn in leefsituatie en participatie voor verschillende herkomst groepen, of er verschillen bestaan tussen allochtone Amsterdammers van de eerste en latere generaties en of deze verschillen zijn toe- of afgenomen. Wellicht zijn er ook andere factoren naast generatie van invloed op dergelijke verschillen, zoals veranderingen in de demografische samenstelling van bevolkingsgroepen in Amsterdam. Deze studie zal die factoren nader in kaart brengen, zodat de kansrijkheid van verschillende groepen nader wordt gedifferentieerd.</p> <p>Om dit te onderzoeken worden enquêtedata gebruikt van De Staat van de Stad Amsterdam. Iedere twee jaar worden aan een steekproef van Amsterdammers vragen voorgelegd omtrent participatie en de leefsituatie, om zodoende de ontwikkeling te kunnen monitoren en groepen te vergelijken. De laatste meting is gehouden in de herfst van 2014 en kent ruim 3.200 respondenten.</p>	

B. Cultuur			Themacoördinator: Henk Roose
B1	9.30-11.00 in HG 0G11	Cultuur 1	Voorzitter: Henk Roose
1	Sylvia Holla,		Eten en drinken als vormen van esthetische arbeid. Eten bij mode-modellen
	<p>Food plays a pervasive role in human life: next to breathing, eating and drinking are perhaps the most essential of all human activities and carry social weight in basically all eras and cultures (Mintz and DuBois 2002). Although sociological studies on food are abundant, they have so far paid little attention to the ways in which eating and drinking practices are shaped by institutional logics. Based on an ethnographic study involving in-depth interviewing and participant observation, this paper elaborates specifically on how nutritional practices of fashion models are shaped by the institutional logics of the fashion modeling industry. These logics are commercial, aesthetic as well as gendered, and profoundly shape the beauty standards according to which models' appearances are evaluated. Fashion models' practices of eating and drinking are the principal means to the end of attaining beauty standards, in particular the aesthetic demand of slenderness. As such, practices of eating and drinking should be seen as 'performative': through them, notions of beauty are (re)produced and materialized (Butler 1999). Accordingly, manners of eating and drinking also serve models to perform a particular self: the possibility of making strategic choices regarding when to eat what, enables models to manage the impressions that other people have of them in specific situations (Goffman 1959/2005; Collins 2004). Despite the observable patterns in models' nutritional habits varying according to gender and high-low aesthetics, no model is completely consistent: eating and drinking practices vary from time to time, depending on where there are - at home, on a holiday or on the set -, with who they are - with friends, family, other models or their agent - and what kind of modeling job they are about to be doing - a catalogue, an underwear shoot, or runway show. Models flexibly and reflexively change their nutritional practices when the situation calls for it. The definition a model gives to the situation she finds herself in is decisive for how she will go about such impression management. Still, many models mind what they eat and drink at all times, and as such, fashion models are 'always on'. The continuous routine of dieting, or what they call 'watching your food', is therefore not merely a professional requirement, but more so, a life-style.</p>		
2	Giseline Kuipers		Schoonheid en distinctie. De waardering van uiterlijk en (oud en nieuw) cultureel kapitaal in 4 Europese landen
	<p>Hangt de waardering van fysieke schoonheid samen met sociale achtergrond? In hoeverre markeren dergelijke smaakverschillen symbolische grenzen en statusverschil? Dit artikel analyseert sociale verschillen in de beoordeling van het uiterlijk van mannen en vrouwen in vier landen: Italië, Nederland, Polen en het Verenigd Koninkrijk. Het combineert een Q-methode, waarbij de respondenten naar eigen inzicht kaartjes met afbeeldingen van gezichten sorteren naar schoonheid, met open interviews (N=120). In elk land is een gestratificeerde steekproef samengesteld van 30 personen, met gelijke verdeling naar gender, opleidingsniveau, leeftijdsklasse en woonomgeving. Deze aanpak maakt het mogelijk zowel een kwantitatieve vergelijking (m.b.v. factoranalyse) te maken van 'evaluatierpertoires', als een kwalitatieve analyse van de onderliggende logica van smaken op het gebied van fysieke schoonheid. Daarnaast is een (exploratieve) regressie-analyse gedaan van de relatie tussen deze evaluatierpertoires en sociale achtergrond.</p> <p>Deze repertoires verschillen langs drie dimensies: objectivering versus subjectivering, esthetisering versus continuïteit met het dagelijks leven, en gender-normativiteit. De esthetiserende en objectiverende repertoires worden vaker gebruikt in de beoordeling van vrouwen; de evaluatierpertoires voor mannen zijn meer subjectiverend en minder esthetiserend. De esthetiserende dimensie markeert een Bourdieusiaanse tegenstelling tussen populaire smaak en esthetische dispositie. Regressie-analyse laat zien dat het esthetiserende repertoire typisch is voor jongere, hoger opgeleide stedelingen. Hiermee lijkt dit repertoire een vorm van nieuw of 'emerging cultural capital' (Prieur & Savage 2013): de toepassing van 'highbrow' culturele smaken en esthetische logica's buiten traditionele hoogculturele domeinen, typerend voor (kosmopolitische, stedelijke, internationaal georiënteerde) jongeren. Opvallend genoeg heeft nationale achtergrond weinig invloed op de waardering van vrouwelijke schoonheid. Echter, we vinden significante verschillen in de waardering van het uiterlijk van mannen.</p>		

	Dit heeft waarschijnlijk te maken met de lange traditie van veelal internationale verspreiding van geïdealiseerde beelden van vrouwelijke schoonheid, waardoor transnationale repertoires en stylistische conventies zijn ontstaan. De waardering van mannelijke representatie, daarentegen, lijkt vooral gevormd door nationaal specifieke gendernormen en ideologieën.		
3	Anouk Mols		“Spionage kan ons weinig schelen”. Een frame-analyse van het Nederlandse publieke debat over de NSA-onthullingen in 2013.
	<p>“Spionage kan ons weinig schelen” kopt Het Parool op 22 oktober 2013. Terwijl onze buurlanden het toneel zijn van een media-rel over Edward Snowden’s onthullingen die het afluisteren van Europese burgers door de NSA prijsgeven, blijft het volgens Het Parool akelig stil in Nederland. Via empirisch onderzoek wil ik uitzoeken of dit inderdaad het geval is en zal ik aan de hand van een inductieve frame-analyse verkennen welke terugkerende denkkaders over privacy zichtbaar zijn in het publieke debat over de NSA-onthullingen in 2013.</p> <p>Door zowel online als offline berichtgeving en zowel artikelen van professionele journalisten (in nationale kranten) als amateurs/internetgebruikers (op nieuwssites, blogs en fora) op te nemen in de analyse, verken ik het publieke debat op maatschappelijk niveau. Tegelijkertijd is er een vergelijking mogelijk tussen opvattingen over privacy in traditionele en nieuwe media en tussen opvattingen van professionals en amateurs/internetgebruikers. In mijn onderzoek (dat ik af zal ronden in het voorjaar van 2015) definieer ik frames als patronen in het gebruik van woorden, beeldmateriaal, formuleringen, metaforen, argumenten en voorbeelden waarin het totstandkomingsproces van het artikel gereflecteerd. Dit proces bestaat uit het maken van selecties, het leggen van nadruk en de presentatie van een artikel door journalisten of amateurs in hun eigen context. De resulterende frames uit die voortkomen uit inductieve frame-analyse (gebaseerd op grounded theory) zullen worden uiteengezet om een antwoord te bieden op de onderzoeksvraag: Welke frames zijn zichtbaar in de online en offline publieke debatten over de NSA onthullingen?</p> <p>Het concept privacy as contextual integrity (geïntroduceerd door Nissenbaum, 2004) suggereert dat privacy verschillend gewaardeerd wordt in specifieke contexten. Ik verwacht dat de verschillende contexten in mijn onderzoek; media (online/offline), die van deelnemers aan het debat en de bronnen zelf (professioneel/amateur) zullen leiden tot verschillende frames, terwijl er tegelijkertijd overkoepelende frames zichtbaar zullen zijn. Frame-analyse als onderzoeksmethode biedt de mogelijkheid om op zowel algemene als specifieke patronen te focussen. Eerst zullen alle betekenisvolle tekstelementen worden verzameld (de framing devices), vervolgens zullen deze elementen worden geclusterd en aangevuld met reasoning devices; expliciete en impliciete redeneringen uit de teksten. Deze clusters worden gelabeld. Tot slot worden de resulterende frames uiteengezet en gekoppeld aan theoretische denkbeelden over privacy.</p>		
4	Julia Peters, Stef Aupers & Julian Schaap		The bearable lightness of being, of “shit happens”. Hoe Nederlandse a-religieuzen omgaan met leven, lijden en dood.
	<p>Hoe gaan areligieuzen om met leven, lijden en de dood? Als het gaat om dit soort zingevingprocessen, heeft cultuursociologie zich gefixeerd op ofwel de tanende significantie van het Christendom, ofwel de toenemende significantie van andere vormen van betekenisgeving in het Westen, met name spiritualiteit, wat een blinde vlek suggereert voor systematisch onderzoek naar de manieren waarop degenen die niet geloven in een God of immanente essentie soelaas vinden. Deze conceptuele kloof lijkt te volgen uit de veronderstelling dat het enige wereldbeeld dat iemand een zin in het leven kan geven religie is en dat bijgevolg religie nooit zal verdwijnen, maar slechts zal veranderen. Wanneer men vertrekt van dergelijke onbuigzame beweringen over betekenisgeving, impliceert dat dat religieus ongeaffilieerden fundamenteel pessimistisch zijn. Immers, een kosmos die willekeurig werkt zou geen doel of moreel compas kunnen bieden. Momenteel hebben we 10 diepte-interviews bij Nederlanders afgenomen die beweren dat ze niet geloven, of zeer betwijfelen dat er zoiets bestaat als een God of immanente levenskracht. Paradoxaal genoeg, zijn de door onze respondenten veronderstelde doelloosheid en eindigheid van het leven, gecombineerd met de onbeduidendheid van het individu, precies waar ze het gereedschap vonden voor elementaire betekenisgeving. Deze paradoxen van betekenis worden daarbij vaak geconsolideerd met ironie; een knipoog naar existentiële vraagstukken die helpt om de lichtheid van het bestaan draaglijk te maken middels onthechting en speelsheid. Dit artikel opent een sociologische blinde vlek voor</p>		

	areligieuze betekenisgeving, een belangrijk thema, gegeven de gestage groei van de groep religieus ongeaffilieerden.		
B2	13.30-15.30 in HG 0G11	Culture 2 (in English)	Voorzitter: Henk Roose
5	Svetlana Kharchenkova		Immature market: How the emerging Chinese contemporary art market is experienced by its participants.
	<p>The Chinese market for contemporary art is now the world's second largest. Having started to emerge only about two decades ago, it has been growing at an astonishing tempo, and it is widely described as booming in international media. However, instead of being proud of their large market, its participants invariably describe it as "immature" and "unhealthy". The paper zooms in on how the Chinese market for contemporary art is experienced by its participants. Sociology of markets has devoted little attention to the lived experiences and intricate dynamics of emerging markets. Existing studies of market transformation emphasize power dynamics within markets. This paper is based on about 180 interviews with gallerists, artists, collectors, art critics and other art world participants, and numerous observations conducted in the Beijing contemporary art world in 2012-2014. It finds that rather than struggling for positions within the market, most participants' main and widely shared concern is the overall state of the market. They view their way of doing an art market as wrong as opposed to the "mature" and "healthy" art markets in Europe and the US, and the main quest is how to modify and improve their market. Most art market participants claim that they are able and willing to contribute to art market construction, but only to a limited degree. On the one hand, according to Chinese art market participants, unlike art markets in Europe and the US with their long history, the market for contemporary art in China is "immature". It is difficult to speed up the process of maturity; the market will self-regulate and improve with time. On the other hand, the Chinese art market is "unhealthy", and art market participants can contribute to improving their market. According to them, it can be remedied mostly by education. Art market participants say they should contribute to educating the public and potential collectors about contemporary art, which remains a foreign concept in China. At the same time, they should educate themselves and others in the market about international art market practices and make the "right" conscious choices, to the extent that the environment of the "immature" and "unhealthy" market allows it. The majority of Chinese contemporary art market participants regard their market as the one in transition, they view their art market as an unfinished project.</p>		
6	Kimberly van Aart & Annemarie Kersten		Televisiedrama volgens de kijker/criticus. Analyse van online discours
	<p>In het digitale tijdperk treedt de televisiekijker in toenemende mate op als recensent: op sociale media, blogs, en online platformen wordt een scala aan series van commentaar voorzien. Zo werden op TVfanatic.com na afloop van een schokkende aflevering van de dramaserie Grey's Anatomy meer dan vijfhonderd reacties geplaatst. Dergelijke aantallen zijn niet uitzonderlijk; op het internet vinden talloze user reviews een podium. Als gevolg hiervan is de rolverdeling in het culturele veld aan verandering onderhevig. Professionele critici hebben niet langer een monopolie op culturele autoriteit: het algehele discours over de kwaliteit van televisieprogramma's wordt in toenemende mate mede bepaald door het kritische publiek. Culturele experts lijken hierdoor een dubbele strijd te voeren: strijd om de legitimiteit van de door hen gewaardeerde programma's en die van henzelf als experts. Verondersteld wordt dat kennis en ervaring het esthetisch systeem van de criticus onderscheiden van dat van de kijker, maar het is de vraag of dit onderscheid (nog) geldig is in een tijd waarin kunst en commercie zich in televisiedrama verenigen, de geëmancipeerde cultuurconsument online kritieken schrijft voor een potentieel miljoenenpubliek en de mediasector de relatie met de lezer herdefinieert als gevolg van digitalisering en globalisering.</p> <p>Onderzoek suggereert enerzijds dat professionals concurrentie ondervinden van amateurcritici en anderzijds dat user reviews de professionele kritieken niet direct vervangen maar aanvullen. Op het web produceren professionele en amateurcritici dan ook niet zelden gezamenlijk een reactie op televisieseries, waarbij een professional de discussie aftrapt. Welke kwaliteitsstandaarden voor televisiedrama heeft deze interactie tot gevolg? En welke rollen nemen criticus en kijker op zich in deze online omgeving?</p> <p>Dit onderzoek geeft door middel van kwalitatieve discoursanalyse van digitale televisiekritiek inzicht in de</p>		

	belangrijkste bouwstenen van het hedendaagse, online discours over televisiedrama en de interactie tussen (amateur)critici waarin deze bouwstenen worden geformuleerd en genuanceerd. Het brengt in kaart hoe professionele en amateurcritici hun oordeel ten aanzien van nieuwe afleveringen van de populaire dramaserie Elementary, Grey's Anatomy en The Good Wife formuleren, welke rol kennis en ervaring in dit discours spelen, en op welke manier suggestieve en expressieve benaderingen criticus en kijker onderscheiden in de online dialoog over kwaliteit in televisiedrama.		
7	Liesbeth van der Vlegel, Pauwke Berkers & Frank Weij		Distinction and performance with #guilty pleasure. Twitter content analysis
	<p>This paper addresses how people express their guilty pleasures on Twitter. Labeling cultural products like songs, movies or TV shows as 'guilty pleasures' simultaneously elevates and denigrates the cultural artefact. On the one hand, this buzzword implies shame or guilt. On the other hand, people willingly and proudly express their guilty pleasure on Twitter. By distancing themselves from such a cultural product through communicating how they consume it, individuals are able to enjoy, what is commonly considered 'bad taste' without losing face. Therefore the use of guilty pleasures is part of an online performance, signaling to other Twitter users that this specific product is not part of one's 'true taste'. As such, we address the following research question: In what ways do people express their guilty pleasures about music on Twitter?</p> <p>This question will be answered with a quantitative content analysis of tweets. When tweeting about guilty pleasures people add the hashtag: #guiltypleasure. Not only does this show the context of the tweet, it also signals a preferred reading of a performed identity to other users. Using the sampling technique of the constructed week, the content analysis focuses on (i) what (cultural) products people refer to when using #guiltypleasure; (ii) which additional hashtags people use besides #guiltypleasure and where these hashtags refer to; (iii) which artists and genres people mention; (iv) finally with topic modelling the collected tweets will be analyzed with regards to how people talk about their guilty pleasure. Preliminary results suggest that individuals differ in what products they distance themselves from (e.g., songs, movies) and the manner in which this distancing is performed (e.g., nostalgic or ironic consumption).</p>		
8	Nina Westzaan		Immersie en afstand: Tracks als toegang tot het Concertgebouw
	<p>In dit paper onderzoek ik de Tracksserie in het Concertgebouw aan de hand van receptieonderzoek, veldonderzoek en diepte-interviews en cultuurhistorisch onderzoek. Doel is inzicht te krijgen in hoe Tracks zijn doelgroep de (symbolische) toegang verschaft tot het Concertgebouw.</p> <p>Tracks is sinds 2007 een format in de Kleine Zaal van het Concertgebouw, dat voortkwam uit de opdracht van de directie om een nieuw publiek van Young Professionals aan te trekken (25-40 jaar). Dit potentiële publiek bezoekt zelden het Concertgebouw en is onbekend met de concertcultuur. Een Tracksavond kenmerkt zich door theatrale, geregisseerde, multimediale uitvoeringen van korte composities, waarbij het socializen vooraf en na afloop langer duurt dan het concert zelf. De opzet van Tracks past binnen de huidige trend van publieksgerichte programmering van de cultuursector (Bank & Nouhuys 2006). Daarbij geeft Tracks, ten opzichte van de eerdere initiatieven van de jaren 1990, een nieuwe invulling aan toegankelijkheid. In hoeverre en in welk opzicht verschaft Tracks dan toegang tot het Concertgebouw?</p> <p>Deze vraag zal ik beantwoorden aan de hand van een cultuurhistorische en –sociologische analyse van de diepte-interviews en experimenteel receptieonderzoek (oktober en november 2014), en aan de hand van interviews met de producent en de regisseuse van Tracks (januari en april 2015). Het receptieonderzoek komt voort uit mijn werk als embedded researcher voor onderzoeksproject 'Concert 3.0', onder leiding van dr. Sander van Maas, en in samenwerking met het Koninklijk Concertgebouw. Het project had ten doel een digitale applicatie te ontwikkelen die de basis van het klassieke concert respecteert en de concertervaring versterkt. Tijdens Tracksavonden onderzocht ik hoe bezoekers de concerten ervoeren op emotionele basis en op basis van beleefde afstand. In dit paper analyseer deze resultaten aan de hand van Smithuijsen (1998) en Abbing (2009), om te onderzoeken hoe de Tracksavond zich verhoudt ten opzichte van, enerzijds, de formele concertcultuur die het Concertgebouw uitdraagt en, anderzijds, de informalisering van de cultuurconsumptie.</p> <p>In dat opzicht zijn de resultaten van het receptieonderzoek voor Tracks opvallend, omdat ze een van de sterkste</p>		

	manifestaties van de klassieke, ‘formele’ concertcultuur weerspiegelen. Respondenten gaven aan dat tijdens het luisteren concentratie en immersie voor hen juist essentieel is. Deze traditionele en strikte luisterbeleving zou echter plaatsvinden binnen een format dat in veel opzichten ingrijpt op ‘gewijde’ klassieke concertervaring. Deze spanning tussen de luistercultuur van het Concertgebouw en het radicalere format van Tracks is het onderwerp van dit paper.		
B3	16.00-17.30 uur in HG OG11	Cultuur 3	Voorzitter: Henk Roose
9	Susan Lagaert & Henk Roose		Macro-level gender ongelijkheid en genderverschillen in het lezen van boeken en kijken naar sport
	<p>Cultural consumption research indicates that gender is actively produced or ‘done’ through leisure activities, such as book reading and active sport spectatorship, which are respectively a feminine and a masculine cultural practice associated with feminine and masculine attributes. We argue that gender gaps may be more pronounced in some contexts than others, depending on the (un)equal position women and men have in the society in which one does one’s gender. Thus, rather than only looking at attributes of the individual, we contribute to the existing research by incorporating characteristics of the context in order to understand gender inequalities in leisure-time activities. Using multilevel analyses on Eurobarometer 67.1 data (2007) and the Gender Equality Index as macro-level indicator, we relate the structural position of women in European societies to gender gaps in book reading and sport event attendance. Moreover, we explore the impact of different dimensions of gender (in)equality, namely work, money, knowledge, power and care. Our results indicate that European women are more likely to read books than men but less likely to attend sport events. For both practices, women are more likely to participate in countries with high levels of macro-level equality, meaning that in gender equal contexts the gender gap in sport spectatorship is smaller, but gender differences in book reading are larger. Thus, we find that -even when women and men have more equal positions in society- they do not necessarily participate more equally, which goes against intuitive assumptions about macro-level gender equality. Work-related, care-related and knowledge-related structural (in)equalities explain cross-country variation in the gender differences for both practices.</p>		
10	Roza Meuleman & Gerbert Kraaykamp		Invloed van life events en sociale contacten op cultuurdeelname.
	<p>Gebaseerd op Bourdieu (1984) heeft veel eerder onderzoek aandacht besteed aan de structurele patronen in leefstijlen van mensen. Met name de homologie tussen economisch en cultureel kapitaal is hierbij uitgebreid onderzocht. Daarbij is in eerder onderzoek verondersteld dat mensen culturele voorkeuren gebruiken om zichzelf te onderscheiden van anderen in een sociale context en dat men anderen vermijdt of opzoekt gebaseerd op hun smaak. Het is dus te verwachten dat smaakvoorkeuren van invloed zijn op het sociale netwerk, maar ook dat sociale netwerken, zoals familie, vrienden, collega’s en burens, een invloed hebben op iemands culturele smaakpatronen. De relatie tussen cultureel kapitaal en sociaal kapitaal is echter relatief weinig onderzocht.</p> <p>In deze studie bouwen we voort op eerder onderzoek door te bekijken in hoeverre het sociaal kapitaal gerelateerd is aan (highbrow) cultuurconsumptie in Nederland. Hierbij kijken we niet alleen naar het sociale contacten in bredere zin (bv. burens, collega’s, vrienden), maar ook naar het kernnetwerk waarin mensen zich bevinden. Zo wordt onderzocht in hoeverre de grootte en heterogeniteit van het netwerk van invloed kunnen zijn op culturele participatie. Daarnaast bouwt de huidige studie voort op eerder onderzoek door te kijken naar het opleidingsniveau en beroep van mensen in netwerk. Een tweede vernieuwing is het gebruik van longitudinale (panel)data. De tweede onderzoeksvraag richt zich daarom op de vraag in hoeverre belangrijke life events van invloed zijn op iemands culturele participatie (bv. huwelijk) en in hoeverre veranderingen in netwerkenmerken van invloed zijn op cultuurconsumptie. Zo is het, onder andere vanuit de statusverwervingstheorie, te verwachten dat mensen hun culturele activiteit aanpassen aan de sociale status van het sociale netwerk. Bovenstaande vragen worden onderzocht aan de hand van de data van NELLS (Nederlandse Levensloopstudie) waarin niet alleen vragen over culturele consumptie zijn gesteld maar ook over het sociale netwerk, onder andere aan de hand van een ‘namengenerator’.</p>		

11	Ineke Nagel & Harry Ganzeboom,		Culturele reproductie en mobiliteit in Nederland: een levensloop-perspectief
<p>Among several forms of consumption, participation in highbrow culture most strongly marks cleavages between social status groups (Bourdieu). As such, cultural participation is thought to be important in the status attainment process and therefore has received attention in numerous empirical studies. The literature can be roughly divided into two branches: cultural participation is studied as an outcome or as a cause of social inequality. In both lines of literature an important question is to what extent the status attainment process can be described as either cultural reproduction (parents are decisive) or cultural mobility (schools have additional effects) (DiMaggio).</p> <p>In this paper we seek methodological improvements on the following points. First, we study the status attainment process longitudinally, among a sample of adolescents (age 14-17), followed until the age of 20-23. Second, we combine both lines of literature and study processes of cultural reproduction versus cultural mobility simultaneously. Third, we use information from three sources: students, their parents, and the secondary schools. The longitudinal data set, Youth and Culture (Ganzeboom and Nagel, 1998-2002; Ganzeboom et al., 2004), comes from a sample of 1521 secondary school students (from 69 school classes, 23 schools) throughout the Netherlands, who took part in a classroom survey in 1998 and then were re-interviewed three times. For analysis we use linear multi-wave cross-lagged panel models (Green) in which measurement attenuation is corrected by using panel constraints.</p>			
12	Marc Verboord		De impact van internetgebruik op openheid tegenover vreemde culturen.
<p>The increased use of the Internet has significantly altered the way cultural information is being searched, created and evaluated (Pew, 2009; Sonck & De Haan, 2012). All over the world culture-interested audiences increasingly turn to the web: for buying at web stores, for downloading and uploading, for rating and reviewing, for getting recommendations through similarity in purchasing (e.g. Amazon), for discussions on social network sites (e.g. Goodreads), and even for following products in the production phase (e.g. on film blogs). However, so far little research has been conducted on how these developments impact cultural consumption preferences and practices. This paper studies if and how internet usage affects the cultural orientations of European citizens. Due to its transnational character and the ease at which lay users can express themselves within the medium, the internet is often associated with increased democratization and cultural diversity. Particularly in the political domain scholars have emphasized the potential of “grassroots” opinion formation. So in theory the internet provides access to ideas, and products from across the world. Some scholars, however, have doubts about the extent to which this democratization is actually fully realized (Curran et al. 2012).</p> <p>There is a large scholarship in cosmopolitan cultural consumption, but so far none of these studies have investigated the role of the internet. The current paper using Eurobarometer data on 29 European countries to examine how internet usage -- with special attention to downloading and online buying of cultural products -- impacts the openness towards foreign culture. A second question concerns how such impacts differ across social contexts that vary in cultural prominence and Internet access? Previous studies have demonstrated the importance of contexts in explaining how culture is evaluated and consumed (e.g. Janssen et al., 2008; Van Hek & Kraaykamp, 2013), also when the internet is taken into account (Norris & Inglehart, 2009).</p> <p>I investigate three aspects of openness towards foreign culture: (a) consumption of foreign cultural products, (b) expressing an interest in culture from other European countries and other countries in the world, and (c) showing a cosmopolitan orientation in cultural affairs. The last dimension is constructed doing an inductive analysis (CATPCA) of various items which are often used in studies of cosmopolitanism (e.g. Pichler, 2009; Skrbis & Woodward, 2007).</p>			

C. Onderwijs			Themacoördinator: Orhan Agirdag
C1	9.30 - 11.00 in HG 0G13	Gender (English)	Voorzitter: Ellen Huyge
1	Margot Belet		A cultural-sociological experiment with teaching techniques: Do gendered film examples stimulate students' sociological imagination?
	<p>Weber already recognized that education both reduces and reproduces social inequalities. Since then, research has not only identified numerous factors which mediate the relationship between socio-cultural background and educational attainment –e.g. the influence of parents and peers on youngsters' life expectations– but has also compared education's 'sort and sieve' function across different institutions, societies and time periods. Despite this profusion of studies, the mediating role of teaching techniques remains unclear. Abstract humanities courses are criticized for alienating students, especially those from disadvantaged backgrounds. To stimulate active student learning, since the 1980s teachers have complemented the disengaged academic language with concrete examples related to students' lives. These past decades, such teaching interventions have been raised to the next level by the use of audio-visual popular culture products (music, TV series, films...).</p> <p>This paper tests the effects of four teaching techniques which stimulate students' sociological imagination via everyday course examples. A between-subjects experiment varies these techniques according to their 1) verbal (anecdotes) or visual (film) examples, and 2) 'masculine' (e.g. football) or 'feminine' (e.g. shopping) examples. 291 first-year Belgian university students randomly watch one of the four edited versions of a social methods video lecture, providing feedback via both surveys and focus groups.</p> <p>The (re)production of inequalities through education is theorized as a two-step process: 1) the impact of students' structural position (administratively registered sex, ethnicity and class) and 2) the moderation of such social divisions by cultural (self-)ascriptions of ethnicity, class (Bourdieu) and gender (Butler). This paper's experiment focuses on how teaching techniques' effect on student learning is moderated by sex and gender (measured multidimensionally as self-ascribed masculinity/femininity, gender attitudes, gendered film preferences and hobbies). E.g. do students who 'feel very feminine' perform better when 'feminine' examples are given? Preliminary results show that using films boosts students' interest and the perceived lecture atmosphere. However, male students rate the course content as significantly less 'valuable' when films are used than when verbal examples are given. Students' sex and self-ascribed masculinity significantly moderate the teaching techniques' effect on perceived lecture atmosphere, likely because of masculine students' discomfort when male lecturers discuss cliché female examples. The insignificance of other gender moderations is explained by the focus groups' findings that most students appreciate both 'feminine' and 'masculine' examples, as well as virtually all blockbuster films.</p>		
2	Sjaak Braster & Maria Luce Schelvis		Why girls should not play MMORPGs (and why boys should): Gender differences in collaborative online gaming and educational performance.
	<p>This study investigates the relationship between collaborative online gaming and educational performance. Previous studies on this relationship have been inconsistent. We explore to which extent these inconsistencies can be explained through gender differences. To test our hypotheses, we used data from PISA, the OECD's Programme for International Student Assessment.</p> <p>The results show that collaborative online gaming negatively affects educational performance, through the intervening variable 'less study time'. However, collaborative online gaming positively affects educational performance, through the intervening variable 'more reading time' due to gaming (mainly because these are practiced within and around games through chats, blogs, discussion boards, fan sites, etc.). Moreover, both positive as well as negative effects of collaborative online gaming is moderated by gender, such that the positive effect is stronger for boys and the negative effect is stronger for girls. These findings indicate that two mechanisms operate simultaneously.</p> <p>Although many scholars refer to 'gendered identities', and argue that girls' video gaming behavior is not</p>		

	<p>stereotypical and therefore cannot be generalized (Poels et al., 2012; Hayes, 2007), our findings show otherwise. We argue that girls need more time playing collaborative online games, than boys. Different explanations behind this statement are discussed.</p> <p>Foremost, we suggest that ‘the female brain’ is just not ‘wired’ for masculine video games and therefore, girls need more time playing these games than boys. This idea is based on evolutionary psychology, which suggests that different challenges in the evolutionary past result in biological gender differences (Low, 2001). Current social behavior, including game playing behavior (e.g., Steen & Owens, 2001) is an output of psychological adaptations that have been shaped by several million years of human evolution (Mendenhall et al., 2010).</p>		
3	Ellen Huyge, Dimitri Van Male & Mieke Van Houtte		Gender en de prestatiekloof: een onderzoek naar prestatieverschillen binnen gender groepen.
	<p>Jongens en meisjes zijn geen monolithische blokken die lijnrecht tegenover elkaar staan wat betreft hun schoolprestaties. Hoewel dit jongens-versus-meisjes verhaal erg populair is, kunnen we niet stellen dat alle jongens het slecht doen en dat alle meisjes het goed doen op school. Er is nood aan onderzoek naar intraseksuele variatie in schoolprestaties. Deze studie wil deze belangrijke nuance illustreren met de oriënteringsattesten die verschillende profielen van leerlingen na afloop van elk schooljaar krijgen.</p> <p>De sociologische literatuur omtrent underachievement, heeft zich lang uitsluitend gefocust op jongens. Er werd en wordt aangenomen dat de lagere schoolprestaties van jongens een manier zijn om hun mannelijkheid te bewijzen in een omgeving waarin schoolengagement als “meisjesachtig” wordt bestempeld. Deze verklaring gaat echter voorbij aan de vaststelling dat ook sommige meisjes onderpresteren en dat sommige jongens wél excelleren op school. Recente literatuur suggereert derhalve verschillende soorten masculinities en femininities op basis van de mate waarin ze beantwoorden aan “populaire” en/of “geschikte” vormen van mannelijkheid en vrouwelijkheid op school. Hoe leerlingen denken over de geschikte rollen voor mannen en vrouwen in de samenleving, hoe zij zichzelf zien in het licht van deze gender rollen, maar ook hoe leerlingen zich verhouden tot school, zijn allemaal belangrijke componenten van deze verschillende soorten van mannelijkheid en vrouwelijkheid.</p> <p>Deze studie baseert zich op gegevens van 4809 leerlingen uit 54 Vlaamse secundaire scholen. Middels een hiërarchische clusteranalyse op basis van vijf gender-relevante kenmerken (gender rol ideologie, homofobie, belang dat iemand hecht aan genderconform gedrag, gender typicaliteit en populariteit op school), werden initieel vier verschillende leerlingprofielen onderscheiden per geslacht. Gebruikmakend van deze leerlingprofielen, wordt gekeken naar de verdeling van oriënteringsattesten. Een logistische regressie analyse schat vervolgens de kansverhoudingen op het behalen van een A-attest (eerder dan geen A-attest) in functie van de leerlingprofielen, rekening houdend met de socio-economische positie en migratiegeschiedenis van leerlingen.</p> <p>Voorlopige analyses tonen dat niet alle verschillende profielen van leerlingen dezelfde kans hebben op een A-attest. In aflopende volgorde gaat het om: Golden Girls (93%), Babes (91%), Wildcats (90%), Golden Boys en Atypical Girls (89%), Wannabe Boys en Atypical Boys (85%) en Macho Boys (82%). Deze resultaten liggen in lijn van de verwachtingen uit etnografisch onderzoek omtrent pro-schoolse en anti-schoolse attitudes. Golden Girls worden gezien als de modelleerlingen in het onderwijs terwijl Macho Boys worden gepercipieerd als de educational misfits.</p>		
C2	13.30-15.30 in HG 0G13	Ongelijkheid en deviantie	Voorzitter: Orhan Agirdag
4	Van den Broeck, Demanet & Van Houtte		Onvervulde doelen van tracking: heterogene toekomstverwachtingen van leerlingen binnen de onderwijsvormen
	<p>Onderwijssystemen worden vaak gekenmerkt door bepaalde vorm(en) van ‘ability grouping’, zoals een indeling naar onderwijsvormen (ook wel aangeduid als tracking of streaming). Hoewel de praktische invulling van dergelijk groeperen van leerlingen verschilt, is het doel steeds tweevoudig. Ten eerste wordt verondersteld dat het efficiënter is om les te geven aan homogene groepen leerlingen wat betreft hun capaciteiten en prestaties. Ten tweede bereiden de verschillende onderwijsvormen de jongeren voor op een andere toekomst en hebben de verschillende onderwijsvormen een andere finaliteit (doorstromingsgericht of arbeidsmarkt). Indien de</p>		

	<p>toekomstverwachtingen van leerlingen (universiteit, hogeschool of werken) in lijn zijn met de doelstellingen van de onderwijsvormen, zou men verwachten dat deze verwachtingen vrij homogeen zijn binnen de onderwijsvormen en heterogeen ertussen. In Vlaanderen bestaat het onderwijssysteem uit vier onderwijstypes (academisch, kunst, technisch en beroepsonderwijs), die hiërarchisch geordend zijn. Het welgekende watervaleffect is hier een gevolg van, waarbij studenten eerst proberen om in de hoogst gewaardeerde, academisch georiënteerde onderwijsvormen te slagen en zich na falen heroriënteren naar de meer praktische onderwijsvormen. We verwachten dat dit watervaleffect homogene verwachtingen creëert in de academisch georiënteerde onderwijsvormen en heterogene verwachtingen in de praktisch gerichte onderwijsvormen. We maken gebruik van kwantitatieve gegevens verzameld door de International Study of City Youth (ISCY) tijdens het schooljaar 2013-2014 van 2354 leerlingen van het vierde middelbaar in 30 middelbare scholen in Gent (Vlaanderen). Voorlopige resultaten wijzen erop dat de praktische onderwijsvormen meer heterogeniteit vertonen op vlak van toekomstverwachtingen van de leerlingen dan de academisch gerichte vormen. Indien tracking in het secundair onderwijs niet de gewenste doelen bereikt in bepaalde onderwijsvormen, moet deze praktijk in vraag worden gesteld. Een indeling in onderwijsvormen wordt namelijk gekenmerkt door sociale ongelijkheid.</p>	
5	Monique Verhoeven	Rationele Ongelijkheid in het Onderwijs? / Rational Educational Inequality?
	<p>We denken steeds meer over Nederland als een meritocratische samenleving: een samenleving waarin mensen hun arbeids- en onderwijscarrières niet langer bepaald worden door hun sociale achtergrond, maar door hun eigen verdiensten. Toch zijn er nog steeds duidelijke aanwijzingen voor ongelijkheid in het onderwijs die een kritische noot plaatsen bij deze tendens. Zo komen leerlingen uit hogere milieus vaker op de universiteit terecht dan leerlingen uit lagere milieus, óók als ze even intelligent zijn (zie bijv. Dronkers 2007). Eén van de meest invloedrijke theorieën die deze ongelijkheid probeert te verklaren is de rationele handelingstheorie van Goldthorpe (1996; 1998). Deze theorie gaat ervan uit dat mensen rationeel (dat wil zeggen doelbewust en gebaseerd op kosten-baten analyses) handelen, maar erkent dat besluitvormingsprocessen beïnvloed worden door subjectieve situationele kennis die sterk samenhangt met iemands sociale positie binnen de samenleving. Behaalde cijfers op de middelbare school zouden anders geïnterpreteerd worden door mensen van verschillende achtergronden met betrekking tot de slagingskans in vervolgonderwijs, en dit zou zodoende ongelijkheid veroorzaken in de manier waarop scholieren hun onderwijsambities ontwikkelen.</p> <p>Inmiddels is er al behoorlijk wat empirisch bewijs voor Goldthorpe's theorie gevonden (zie bijv. Becker 2003; Davies et al. 2002;) Al dit bewijs is echter indirect en bestudeert de daadwerkelijke onderwijscarrières van scholieren na de middelbare school in plaats van het daaraan voorafgaande proces waarin onderwijsaspiraties ontwikkeld worden. Bovendien weten we überhaupt nog maar weinig over hoe onderwijsambities ontwikkeld worden. Daarom wordt in dit paper een poging gedaan om met een mixed-methods design de volgende vragen te beantwoorden: Verschillen onderwijsambities tussen scholieren van verschillende sociale achtergronden? En door welke mechanismen kan dit verklaard worden. Voor het statistische deel van het onderzoek zullen data uit de Scholierenenquête Amsterdam 2004 gebruikt worden (Van de Werfhorst 2004). Het kwalitatieve gedeelte bestaat uit een analyse van semi-gestructureerde diepte-interviews met middelbare scholieren uit de bovenbouw. De dataverzameling en -analyse is reeds begonnen en het moet zeker mogelijk zijn om medio mei de eerste resultaten te presenteren.</p>	
6	Rozemarijn van der Ploeg, Kretschmer, Saarento, Veenstra & Salmivalli	Oorzaken en gevolgen van verdedigen in peestsituaties
	<p>Pesten op school is een wereldwijd probleem met ernstige gevolgen voor het welbevinden van alle betrokkenen. De laatste jaren is duidelijk geworden dat het gedrag van omstanders cruciaal is voor het voortbestaan of juist oplossen van pesten (Salmivalli et al., 2011). In klassen waar relatief veel verdedigd wordt, neemt het pesten meer af (Sentse et al., 2014). Daarnaast zijn kinderen die verdedigd worden minder angstig en worden ze meer geaccepteerd dan slachtoffers zonder verdedigers (Sainio et al., 2011). Interventies tegen pesten proberen dan ook kinderen er toe te zetten dat zij het pesten openlijk afkeuren en het opnemen voor de slachtoffers.</p> <p>Er is echter relatief weinig bekend over de oorzaken en gevolgen van verdedigen: eerder onderzoek is vooral cross-sectioneel (Caravita et al., 2009; Pöyhönen et al., 2010). In deze studie maken we gebruik van een longitudinaal</p>	

	<p>design. Allereerst onderzoeken we in hoeverre sociaal cognitieve processen van invloed zijn op verdedigen. Tevens onderzoeken we wat de consequenties zijn van verdedigen voor de populariteit van kinderen. We maken hierbij onderscheid tussen verdedigers die geen slachtoffer zijn en verdedigers die zelf ook gepest worden. Op basis van Social Cognitive Theory (Bandura, 1991) wordt verwacht dat gevoelens van empathie leiden tot meer verdedigen. Daarnaast verwachten we dat kinderen die zichzelf als bekwaam in verdedigen beschouwen het eerder voor slachtoffers van pesten op zullen nemen. Kinderen met veel empathisch vermogen en een hoge bekwaamheid zullen naar verwachting het meest verdedigen. Wat betreft de gevolgen van verdedigen wordt verwacht dat verdedigen leidt tot een hogere populariteit in de klas, maar alleen als je zelf geen slachtoffer bent. Data zijn afkomstig van het Finse KiVa project en bestaan uit drie waves. De 1985 respondenten zitten in groep 5 tot en met 8 (Mlftd = 11.1; SDlftd= .87). Indicatoren voor empathie, bekwaamheid in verdedigen en slachtofferschap zijn gebaseerd op zelfrapportages. Verdedigen en populariteit zijn gemeten aan de hand van peer nominaties. Er is gebruik gemaakt van multilevel structural equation modeling. De eerste (voorlopige) resultaten laten zien dat onder niet-slachtoffers alleen empathie een voorspeller is voor verdedigen. Daarentegen leidt voor slachtoffers van pesten alleen bekwaamheid tot verdedigen. Tot slot blijkt dat niet-slachtoffers die gaan verdedigen meer populair worden onder klasgenoten. Verdedigen is dus een effectieve strategie om een hoge status in de klas te krijgen, maar alleen als je zelf geen slachtoffer van pesten bent.</p>		
7	Gil Keppens		De spijbelaar bestaat niet. Een empirisch onderzoek naar types van occasionele spijbelaars in Vlaanderen
	<p>Truancy is often cited as a complex and multifactorial phenomenon. However, studies researching truancy are often limited to conceptualize truancy based on the frequency of the absence, which results in comparing characteristics of regular absentees with characteristics of non-truants. The purpose of the present study is to provide important insight into the conceptual understanding of truant behavior by exploring different types of truant behavior. Latent profile analysis was used to examine different types of truancy by using a nationally representative sample of 4189 youngsters in secondary education in Flanders (the Dutch-speaking part of Belgium). 6 key indicators were employed to identify latent classes: the period of the absence, the parental awareness of the child's absence, the location of the absence, individual versus group absence, pre planned versus on the moment absence, the intention of the absence. Three classes of truant youth were identified: homestayors, traditional truants, and condoned social truants. In addition, multinomial regression revealed social differences between the three truancy classes. Our findings suggest that truant behavior consists of interrelated forms of truancy that have specific social characteristics. In the discussion we demonstrate how studying different forms of truants can be important for understanding how truant behavior can be identified and prevented.</p>		
8	Dries Vanherwegen, Jef Vlegels & John Lievens		Art education and school achievement in Flemish high schools: The role of school characteristics and social background
	<p>We use data collected from 4187 students in 84 Flemish secondary schools to focus on the relationship between social background, art education, school characteristics and school performance. Based on multilevel regression analysis, the results show that the effects of out of school art education highly depend on students' SES-background and their educational track, but not on school characteristics. The effects of in-school art education, on the other hand, are mainly dependent on the extent to which the teaching staff in schools grant importance to cultural capital characteristics of their students. Notably, these effects were mainly found for reported grades for language, whereas no positive effects of art education were found for Mathematics. The results are discussed in the light of both the social reproduction and the cultural mobility model and stress the interplay between different modes of art education and teacher characteristics in cultural capital research.</p>		
C3	16.00-17.30 uur in HG 0G13	Ethniciteit en diversiteit	Voorzitter: Orhan Agirdag
9	Roselien Vervaet, Fanny D'hondt,		Etnische vooroordelen bij Belgische leerkrachten: het belang van etnische schoolcompositie en

	Peter Stevens, & Mieke Van Houtte		onderwijsbaarheid
	<p>Sinds de Tweede Wereldoorlog is België een migratiesamenleving geworden. De laatste decennia is Vlaanderen geëvolueerd naar een multi-etnische samenleving, waardoor ook de Vlaamse scholen steeds meer gekenmerkt worden door een enorme etnische diversiteit. De aanwezigheid van verschillende nationaliteiten en culturen binnen eenzelfde schoolcontext beïnvloedt de relaties tussen leerkrachten en leerlingen, maar ook de onderlinge percepties en etnische vooroordelen. Het merendeel van het onderzoek rond vooroordelen tracht de variatie in etnische vooroordelen te verklaren aan de hand van individuele persoonlijkheidskenmerken. Eerdere analyses toonden nochtans aan dat er een relatie is tussen etnische schoolcompositie en vooroordelen, maar men had geen oog voor de mogelijke intermediaire en/of modererende effecten van onderliggende factoren. Bovendien focussen studies naar vooroordelen vooral op de slachtoffers, namelijk de leerlingen van niet-Westerse afkomst. Dit onderzoek biedt een aanvulling op het bestaande onderzoek naar vooroordelen door niet enkel te kijken naar individuele kenmerken en de slachtoffers van vooroordelen, maar door de relatie tussen etnische schoolcompositie en etnische vooroordelen bij Belgische leerkrachten centraal te stellen, gecontroleerd voor de individuele kenmerken van de leerkrachten en hun oordeel over de onderwijsbaarheid van hun leerlingen. In lijn met Allports contacthypothese wordt een direct effect van etnische schoolcompositie verwacht. Een hoger percentage allochtone leerlingen op school zal leiden tot minder racisme bij Belgische leerkrachten (H1). Onderwijsbaarheid kan echter een mediërend effect hebben op de relatie tussen etnische schoolcompositie en etnische vooroordelen bij Belgische leerkrachten. Leerkrachten op scholen met meer allochtone leerlingen evalueren hun leerlingen namelijk als minder goed onderwijsbaar. Daardoor kan een hoger percentage allochtone leerlingen op school leiden tot meer racisme bij Belgische leerkrachten, via de onderwijsbaarheid van leerlingen (H2). Ten slotte kan onderwijsbaarheid ook een modererend effect hebben. Hierbij zal een hoger percentage allochtone leerlingen op school enkel leiden tot minder racisme bij Belgische leerkrachten wanneer zij hun leerlingen als onderwijsbaar evalueren. Deze studie maakt gebruik van de data van het RaDiSS-onderzoek (Racisme en Discriminatie in Secundaire Scholen), verzameld gedurende het schooljaar 2011-2012, bestaande uit 499 leerkrachten uit 44 Vlaamse scholen. Multilevel-analyses bevestigen de derde hypothese. Een hoger percentage allochtone leerlingen op school leidt tot minder racisme bij Belgische leerkrachten op voorwaarde dat de leerkrachten hun leerlingen als onderwijsbaar evalueren.</p>		
10	Merlijn Karssen, Ineke van der Veen, & Monique Volman		Effect of School Ethnic Diversity on Educational Outcomes and Functioning for Bi-ethnic Dutch Children
	<p>Changing demographics in societies through international migration have led to an increasing number of bi-ethnic individuals, i.e., individuals with parents of different ethnic backgrounds. Starting from an early age, bi-ethnic individuals have access to ethnically diverse networks through their parents. Given that bi-ethnic children experience ethnic diversity from an early age, will they nonetheless be influenced by school ethnic diversity? We label school ethnic diversity as schools with students from a diverse range of ethnicities.</p> <p>The aim of this study is to examine whether the effect of school ethnic diversity for bi-ethnic students is different from the effect of school ethnic diversity on mono-ethnic students. We will compare the effect of school ethnic diversity on educational functioning and outcomes among bi-ethnic, mono-ethnic minority and mono-ethnic majority children in primary education in the Netherlands. This study focuses on the cognitive outcomes, social-emotional functioning and citizenship competences. Furthermore, this study examined whether the effect of school ethnic diversity on the school outcomes and school functioning of bi-ethnic students varies by the ethnic background and gender of the migrant parent and socio-economic status (SES).</p> <p>Data from the primary school part of the Cohort Study Education Careers among pupils aged 5 to 18 (COOL5-18) were available. We used the data for sixth grade students from the first and second waves. Multivariate multilevel analyses were performed.</p> <p>The results indicated that school ethnic diversity had no effect on bi-ethnic students' cognitive outcomes, social-emotional functioning and citizenship competences. To put the results in context, we also explored the effect of school ethnic diversity for mono-ethnic minority and mono-ethnic majority students. It was found that whereas school ethnic diversity had no effect on the school outcomes and school functioning of mono-ethnic minority students, mono-ethnic majority students' school outcomes and school functioning were affected by school ethnic</p>		

	<p>diversity. Additionally, this study examined whether the effect of school ethnic diversity on the cognitive outcomes, social-emotional functioning and citizenship competences of bi-ethnic students differs by the ethnic background and gender of the migrant parent and the SES of the parents of bi-ethnic students. The results showed that the effect of school ethnic diversity on bi-ethnic students in general does not differ according to the ethnic background and gender of the migrant parent and the SES of the parents.</p>		
11	Lore Van Praag, Orhan Agirdag, Peter Stevens & Mieke Van Houtte		The Role of Islamic Religiosity in the Educational Success of Minorities in Belgium. A Cure or Curse?
	<p>In Western Europe, Islam is largely perceived as a barrier to the integration of immigrant minorities into the mainstream society and as a hinder to educational success. However, little is known about the role of Islamic religiosity with respect to educational success. That is because previous studies tended to neglect different dimensions of religiosity or just focused on one aspect of religiosity (such as religious practices or beliefs). Moreover, more research attention is paid on the emergence of Islamic schools, than on the role of Islamic religiosity per se. To gain more insight in the ways different dimensions of Islamic religiosity (beliefs, commitments, behaviors and networks) could affect students' school careers, in-depth interviews were carried out with students in three secondary schools in Flanders (northern part of Belgium) (N = 129). The model of religiosity developed by Cornwall and colleagues (1986) is used to frame the results. Our data indicate that, regardless their religious affiliation, most respondents do not spontaneously mention religiosity as an important factor with respect to educational achievement or decisions made during their school career. However, when asked explicitly, a significant group of Muslim students mention the memorizing of prayers as a transferable skill, the protective aspects of the prohibition of drugs and alcohol, and the religious friend networks as a resource of school belonging. Nevertheless, some students also mention possible negative consequences of their Islamic religiosity due to discrimination (e.g. because of the wearing of a headscarf) which affects their sense of belonging at school or motivation to succeed. The implications for research are discussed.</p>		

D. Arbeid en Organisatie			Themacoördinator: Ferry Koster
D1	9.30-11.00 in HG 0G23	Arbeid & Organisatie 1	Voorzitter: Ferry Koster
1	Agnes Akkerman & Roderick Sluiter		The price of flexible work
	Flexible work is more popular than ever and is praised both by employers and employees: it allows employers to adapt their organization to rapid economic changes and it allows employees to adapt their working hours, work time and -location. In this paper we investigate the consequences of flexible work on workers' voice. We hypothesize that flexible work hampers two necessary conditions for employees to collectively voice their discontent: (a) access to strategic information, and (b) social cohesion among workers. We further investigate whether fewer opportunities for flexible employees to collectively express their discontent will drive them into anti-organizational and anti-social behaviors. We test our hypothesis on the Work and Politics data-set 2013 of 500 Dutch employees.		
2	Conny Roobol		Unravelling the employability enhancement chain: understanding employee program participation and assessing its relation with employees' employability
	Societal developments such as the intensification of the knowledge economy and the economic crisis have forced employees to effectively cope with more volatile and unstable work environments. With the retrenchment of the welfare state, employers and employees become more responsible for the sustainable employment of employees. Given these developments, employees who are employable, i.e. those who are willing, able and get the opportunity to remain attractive for the labour market, may be better able to sustain their employment. To understand how employees' employability may be enhanced, this paper describes and explains employees' participation in employability-generating practices (such as (re)education) and investigates whether this participation contributes to employees' employability. By conducting these analyses, this study aims to unravel the employability enhancement chain and extends previous research that has concentrated on the antecedents or consequences of employability alone. Insights from the psychological contract theory and labour economic (human capital) models are used to identify the mechanisms underlying employee program participation. The person-environment fit model is applied to theoretically clarify the relation between employee program participation and employees' employability and to explain effect differences across categories of employees. Panel data consisting of four waves with a one-year time lag between each subsequent wave (N=9,639 for all measurement points) are used to assess whether and how employees' involvement in employability-generating practices contributes to employees' employability. Logit estimations are used to estimate employee program participation, while mixed effects models with random slopes are constructed to test the main effect of employee program participation on employees' employability and to assess effect differences across categories of employees (f.e. distinguished by age, education). The implications of the research findings for future research on employability (enhancement) are discussed.		
3	Mark Visser, Maurice Gesthuizen, Gerbert Kraaijkamp & Maarten Wolbers		Sociale ongelijkheid in de late beroepsloopbaan van Nederlandse ouderen: Een gebeurtenissenanalyse van uittrederoutes
	In dit onderzoek gebruiken we vier waves van de Familie-enquête Nederlandse Bevolking (FNB) om de late carrière van oudere mannen (50 tot 65 jaar) in Nederland te bestuderen. De FNB is een grootschalig veldonderzoek onder de Nederlandse bevolking dat gebruik maakt van retrospectieve vraagstelling. Dit stelt ons in staat om beslissingen van oudere mannen omtrent uittreding te onderzoeken vanuit een levenslooperspectief. Met behulp van sequentieanalyse zullen veelvoorkomende beroepsloopbanen (vanaf 15 tot 50 jaar) worden geclusterd. Deze clustering zal vervolgens als predictor van uittrederoutes worden opgenomen. Daarnaast kijken we ook naar de invloed van het werkzaam zijn in een groei- of krimpsector en		

	<p>partnereffecten. De carrière-informatie is omgezet in een persoon-maandbestand waarop gebeurtenissenanalyse is toegepast. We volgen respondenten vanaf hun vijftigste levensjaar. Tevens dienen zij op dat moment werkzaam te zijn. De uittrederoutes in ons onderzoek zijn vervroegde pensionering, arbeidsongeschiktheid en werkloosheid. Uit de sequentieanalyse volgen vier duidelijk te onderscheiden beroepsloopbanen. De voorlopige resultaten laten zien dat, zelfs als we controleren voor deze beroepsloopbanen, laagopgeleiden een grotere kans hebben om arbeidsongeschikt of werkloos te raken in de late beroepsloopbaan. Opleiding heeft gecontroleerd voor de arbeidscarrières geen effect op de kans op vervroegde uittreding. Wel blijkt de partner sterk van invloed op de kans om met vervroegd pensioen te gaan: een partner die niet tot de werkzame beroepsbevolking behoort, vergroot de eigen kans op vervroegde pensionering. Tot slot lijken de verschillende beroepsloopbanen ook bepalend voor hetgeen in de late beroepsloopbaan gebeurt.</p>		
D2	13.30-15.30 in HG 0G23	Arbeid & Organisatie 2 (in English)	Voorzitter: Maria Fleischmann
4	Deborah De Moortel & Christophe Vanroelen		Job quality and worker well-being across European welfare regimes: a systematic review
	<p>The concept of job quality is concerned with the impact that a job has on an employee's well-being and general health. Job quality reflects multiple components and an analytical distinction can be made between intrinsic characteristics of work tasks and employment quality.</p> <p>An emerging issue in job quality research concerns whether and to what extent the relationship between health and job quality is mediated by welfare state regimes. Previous research showed that the levels of job quality vary across welfare states. In addition, also population health indicators vary by type of welfare state. However, no consensus about the mediating role of welfare regimes in the relation between work and health exists. The welfare state developed as a way of regulating capitalism and structuring the labor market. It therefore sets the parameters of the broader macro-political and economic context within which work and the associated health risks are experienced (Bambra, 2011). It is an important determinant of the level of exposure populations can expect to have to the social determinants of health. Therefore welfare states could be expected to mediate the relation between work and well-being, making a case for comparative welfare state research in work-related well-being studies.</p> <p>The aim of this study was to investigate whether welfare state typologies can explain different relations between well-being and job quality across Europe. A systematic literature review was performed selecting only cross-national empirical research papers. This could give more insightful information over already existing reviews, because a major advantage of cross-national data and analyses are that they use similar or nearly similar measurements for both dependent and independent variables across countries. This facilitates country comparison and makes conclusions on country-differences more reliable.</p> <p>We searched web of knowledge to identify empirical studies published in English-language journals from 1996 to 2014. The inclusion criteria were studies focusing on the association between characteristics of the quality of work and employee well-being reporting on evidence across different European countries. Over 20 articles met the inclusion criteria. Narrative analysis was used to synthesize the results.</p>		
5	Luc Benda, Ferry Koster, Romke van der Veen & Menno Fenger		European labour markets in times of economic crisis
	<p>Since the economic crisis of 2008 erupted, unemployment levels in European countries have risen tremendously. However, labour market outcomes differed tremendously during the crisis between countries. This suggests that the economic crisis affected these countries differently, but it may also imply that structural features of national labour markets and government policies produced different results. This study aims to provide more insight on how labour market institutions mitigate economic shocks and how the effects of these shocks are distributed</p>		

	among different social groups. Studies on the abilities of labour market institutions to mitigate economic shocks are still scarce, and those who do exist only look at the two classical labour market models, coordinated versus liberal, and do not include the flexicurity model. According to flexicurity theory high levels of flexibility and high levels of social security can be obtained at the same time and therefore contradicts the trade-off assumption between flexibility and social security underlying the classical models. As the EU actively promotes this labour market model it is important to gain more insight in the effects it produces. We therefore include the flexicurity model, besides the two classical models, into the analysis as a moderator affecting the relationship between the economy and the labour market. By conducting a panel study using longitudinal macro level data of EU-countries we are able to make a cross national comparison through time in order to provide more insight on the workings of different institutional configurations and their effects on different social groups.	
6	Jelle Lössbroek	How does old-age-adaptation policy come about? Institutional, social and ideational factors
	<p>Throughout Europe, aging populations and increasing statutory pension ages have greatly enlarged the share of older (50+) employees. Older workers are (thought to be) different from their younger counterparts in many aspects, both positively (more social and reliable) and negatively (less flexible and productive) (Conen, Henkens, & Schippers, 2012). Hence, the aging of the working population poses a strong adaptation challenge to employee productivity and firm profitability. Therefore, it is vital that organizations know how to respond to this challenge. The proposed paper analyzes three factors to explain which organizations use which old-age-adaptation instruments.</p> <p>Preliminary analyses use polychorical component analysis and theoretical arguments to show that different policy instruments can be categorized into two dimensions. First, organizations have phasing-out policies that facilitate gradual transition into retirement (partial retirement or reducing workload). Second, organizations design stimuli policies that facilitate improving performance (training participation or mentor programs). Since the share of older workers has increased so strongly, organizations are expected to be motivated to keep their older employees working and productive. However, the preliminary analyses show that phasing out policies are applied more often than productivity boosting. To solve this puzzle, we use three theoretical approaches: institutional, social and ideational factors.</p> <p>(a) Institutional arguments focus on how organizations balance their financial limitations and cost-benefit analyses with institutional barriers to change, such as unions (Conen, Van Dalen, & Henkens, 2012; Davey, 2002; Schmidt, 2008). (b) Social considerations matter, as the workplace is the second-most important place in people's lives in terms of time spent (Kalleberg, 2009). This can influence policies in two ways: strong horizontal ties (cohesive workforces) may induce managers to strive for maintaining social cohesion by limiting phasing out options, strong vertical ties (personal relations with their employees) can stimulate the introduction of more popular measures. (c) Ideational theory also consists of two parts (Schmidt, 2008). First, managerial perceptions on the consequences of aging vary between and within countries. More negative perceptions may induce phasing out policies, positive perceptions could contribute to boosting productivity (Van Dalen et al., 2010a; Van Dalen, Henkens, & Schippers, 2010b). Second, norms on desired behavior can (de-)legitimize policies, depending on which prevails. Age norms are known to influence older workers (Radl, 2012) and plausibly also guide their managers. We use a large-N cross-country design. We use 2009 data from ASPA (Activating Senior Potential in Aging), in which 5,822 managers from eight countries were interviewed.</p>	
7	Ellen Dingemans	Gender differences in bridge employment among European retirees
	<p>Bridge employment is a relatively new trend in the retirement landscape and refers to participation in paid work while receiving pension income. Empirical research almost exclusively focused on individual-level explanations for participation in bridge jobs, while it is unknown to what extent differences across countries exist and how these can be explained by societal and economic differences. Additionally, even though it is consistently shown that particularly men participate in bridge jobs, underlying mechanisms for this gender difference are hardly explored.</p> <p>The current research aims to answer two specific questions. i) to what extent does the prevalence of bridge employment vary across European countries and how can this be explained by differences in the pension</p>	

context, and ii) why and how do men and women differ in their participation in bridge jobs. Based on life course theory, we expect that individual socio-demographic factors as well as influences from the family domain and the broader pension context impact the likelihood of bridge employment. Specific to the question on gender differences, we draw upon social role theory to assume that the traditional division of labor among men and women may explain part of the gender inequality in bridge employment.

We use data from the fourth wave of the 'Survey of Health, Aging and Retirement in Europe' project (SHARE), conducted in 2011 in 16 European countries. We estimate both multilevel logit models and standard logit models with country fixed effects.

Bridge employment is found to be particularly likely among highly educated and healthy workers, relatively younger workers and men. In addition, we found that bridge employment is less likely in relatively generous pension contexts, while it is more likely in contexts with normative support for the combination of work and retirement. With regard to gender, educational attainment was found to explain 10% of the gender inequality in bridge employment, while informal care tasks do not seem to mediate the relationship between gender and bridge employment. Moreover, women who never married or have experienced a divorce are particularly likely to participate in bridge jobs, which may point to their economically vulnerable position in retirement. At the societal level, the results show that stronger support for traditional gender norms relates to more gender inequality in bridge employment, which is contrary to our expectations.

E. Politiek en Beleid			Themacoördinator: Christiaan Bröer
E1	9.30-11.00 in HG 0G25	Greedy Policies	Voorzitter: Christiaan Bröer
1	Pearl Dykstra		Her and his life: How laws and policies shape the lives of men and women and patterns of interdependence
	<p>In the last decade of the 20th century, there was extensive discussion of welfare regimes, especially debates triggered by Esping-Anderson's typology presented in 1990. Some of the strongest criticism of his perspective came from feminist scholars (e.g., Orloff, 1996). A key point in the criticism was a neglect of women's work and women's lives. Since then, a number of researchers have presented extensive classification of welfare regimes, many of them focused on care for the young and the old (e.g., Anttonen & Sipilä, 1996; Bettio & Plantenga, 2004; Korpi, 2000; Leitner, 2003; Saraceno & Keck, 2010). Rather than focus on welfare regimes, I examine how specific laws shape her and his life trajectories and patterns of interdependence. My focus is on the EU-28 countries, Norway, Switzerland, the United States and Canada.</p> <p>As regards the structuring of men's and women's lives, I consider: roles limited to one gender (e.g., care leaves), gender differences in age borders (e.g., pensionable age), and gender differences in credits for role engagement (e.g., survivor's benefits). My conclusion is that there is a convergence between her and his age boundaries, rights and duties. Yet, we know there are strong contrasts between how men and women actually live their lives, underscoring the difference between de jure and de facto practices. One issue requiring attention is gender-bias in the implementation of policies.</p> <p>As regards patterns of interdependence, I examine: legal obligations to provide financial support or care to family members, policies aimed to support families in keeping up their financial and caring responsibilities (cash benefits, (paid) leaves, and care services), and "positive" life course policies aiming to shape the life course by explicit intervention (e.g. daddy quotas). Cross-national comparisons reveal that the type of public provision offered has consequences for gender inequality. Cash for care payments more often strengthen a gendered division of tasks than care services (e.g., home help, day care).</p>		
2	Bert de Graaf & Christiaan Bröer		'Should I be worried?' The dynamics of citizens' experiences of a technological health risk.
	<p>In this paper we examine how citizens' experiences of a specific health risk change over time. This is part of a project on the effects of risk communication on citizens' perceptions of the possible health risks of electromagnetic fields (EMF) associated with mobile phone technology. Earlier, we reported that scientific uncertainty is predominantly depoliticized in Dutch and Californian governance of the EMF and health issue (De Graaff, Bröer & Wester, 2014). Debates on the 'roll-out' of the mobile phone network are reduced to a technological imperative and biomedical epistemic debate.</p> <p>Here we explore diachronically if localized risk communication and interactions affect citizens experiences of a technology. We expect framing and feelings of the technology and of control (political discourse) to be dependent on local interaction and to mediate citizens' experiences of the technology (Bröer, 2008; Bröer & Duyvendak, 2012). We compare longitudinal, prospective interview and survey data on one national level and six local panels of citizens in the Netherlands and two local panels in Southern California, USA. Each local panel is confronted with the siting of a cell site for mobile phone technology in their neighborhood and cases were selected on differences in (perceived) control by citizens on the siting process.</p> <p>First we control for national changes in technology framing, efficacy and risk perception with a national panel. This shows no significant changes over the period 2010-2014. This stability in the experience of the technology is mainly repeated in panel-aggregate data, but our qualitative data shows that cases with more interaction, in particular more citizen control, affect citizens' experiences of the technology. These effects appear minor and depend on individual citizens' EMF knowledge(s), place-attachment and political experience. In general we find stability in citizens' experience of the technology and an ubiquitous roll-out discourse. We have not been able to confirm strong effects of local risk communication and interaction on citizens' experiences of the technology as</p>		

	risk. We argue that this can be explained by a dominating and depoliticizing political discourse which 'depublicizes' (Marres, 2007) the network deployment. Citizens contribute to this political culture by 'avoiding politics' (Eliasoph, 1996).		
3	Robert van Putten		De betekenis van 'theories of practices' voor het ontwikkelen van 'bescheiden bestuur'
	<p>Dit paper onderzoekt in hoeverre en op welke manier 'theories of practices' perspectief kunnen bieden voor het ontwikkelen van 'bescheiden bestuur'. Een centrale uitdaging voor publiek bestuur is het leren omgaan met de grenzen van maakbaarheid (Trommel 2009; Frissen 2013), niet in het minst omdat de publiek bestuur als 'gulzig' getypeerd wordt en bedreigend is voor vrijheid en de democratische rechtsstaat (Trommel 2009; Frissen 2013). Door Trommel (2013) en Boutellier (2011) is de suggestie gedaan dat het leren luisteren naar en het volgen van 'praktijken' perspectief biedt voor een minder gulzig en meer bescheiden vorm van bestuur. Die bescheidenheid komt tot uitdrukking doordat bestuur volgt op de praktijk, in plaats van blauwdrukken oplegt, doordat vanuit de innerlijke logica van praktijken wordt gewerkt, in plaats van door extrinsieke sturing. Dit paper exploreert dit idee door een studie naar verschillende theorieën over praktijken bij de filosofen MacIntyre, Walzer en Taylor en sociaal-theoretici als Bourdieu, Schatzki en Dooyeweerd. Via een analyse van de conceptualisering(en) van 'praktijken' wordt getheoretiseerd wat dit te bieden heeft voor bestuur. De focus ligt daarbij op de door Trommel (2009) gesignaleerde pathologieën van 'New Welfare', 'New Public Management' en 'New Social Governance' die volgens hem een krampachtige reactie vormen op het verlies aan maakbaarheid in een poging de samenleving te kunnen blijven maken. Deze pathologieën vormen een reactie op drie moderniseringsverliezen: verlies van verzorgingsstaatsideaal, gezag van publieke autoriteit en sociaal kapitaal. Voor deze drie 'verliezen' en pathologieën wordt getheoretiseerd hoe 'praktijken' een meer bescheiden bestuur kunnen opleveren. Daarnaast wordt door analyse van de toepassing van deze theorieën over praktijken op andere terreinen, waaronder privaat management en domeinen in de publieke sector, geanalyseerd wat de potentiële waarde van theorieën over praktijken is voor bestuur.</p>		
4	Arjen de Wit & Rene Bekkers		How do donors and organizations react on changes in government subsidies? A test of crowding-out in the Dutch voluntary sector
	<p>Nonprofits are under pressure because of economic downturn and decreasing government budgets for social services. To what extent does charitable giving change when government subsidies increase or decrease? Individuals may either free ride on government subsidies or imitate them, and nonprofit organizations may change fundraising efforts after changes in government funding. Many previous studies examined the crowding-out hypothesis, stating that private charitable donations increase when government subsidies decrease and vice versa. However, findings are mixed and vary between different research designs. This paper examines relations between subsidies and donations in the Dutch voluntary sector by matching individual-level survey data from the Giving in the Netherlands Panel Survey (GINPS, n=2,175) with organizational-level data from the Dutch Central Bureau on Fundraising (CBF) from 2002 to 2014. The research design offers a more valid test of crowding-out than previous experimental and non-experimental studies. By testing mediating and moderating effects the analyses increase our understanding of the ways in which the government, private donors and voluntary organizations affect each other. Results from fixed-effects models show that across all organizations changes in government subsidies are positively related to changes in private donations. The largest part of the variance in changing donations is explained by individuals. The donations of higher educated people, who are larger donors in general, are more responsive to changes in subsidies. Contrary to previous research, there is no evidence that organizations decrease their fundraising efforts when they receive more government subsidies. The conclusions challenge the wide-spread belief that government support for nonprofit organizations has detrimental effects on their fundraising income.</p>		
E2	9.30-11.00 in HG OG28	Populist Voting	Voorzitter: ntb

5	Take Sipma & Peteke Feijten		Dynamics in the PVV's electorate
<p>The Netherlands has one of the most volatile electorates of Western Europe (Mair, 2008; Van der Meer et al., 2012). This provides opportunities for new political parties; a striking example is the sudden rise of Lijst Pim Fortuyn (LPF) during the elections of 2002 (Koopmans & Muis, 2009). Geert Wilders' Partij voor de Vrijheid (PVV) is another populist radical right party that has benefited from the volatile Dutch electorate. As a new political party, it received nine seats in the elections of 2006, and has even managed to obtain a structural place in Dutch politics. Even though the volatility can be an advantage for new political parties, it means that new parties like the PVV probably also have an unstable electorate. We will therefore study the extent that significant changes amongst the PVV actually have taken place. Studying the dynamics of voters in the specific case of the PVV is interesting, because the party has a distinctive anti-immigrant agenda, which may only be attractive for a particular part of the electorate, and is often criticized for having a controversial discourse, which may withhold potential voters to actually opt for the party. We expect, however, that a longer time of existence and increasing popularity (measured by popular opinion polls) may lead to a broader appeal of the PVV, because it contributes to a perception (1) that the party is also capable of dealing with other issues (i.e., less strong effect of anti-immigration discourse) and (2) that the party has become normalized (i.e., less influence of controversial character). Our research question will be: to what extent does the PVV's time of existence and popularity affect the composition of the PVV's electorate? Making use of six waves from panel data of Longitudinal Internet Studies for Social science (LISS), we will firstly study to what extent the socio-economic profile of the PVV's electorate has changed. Studies have shown that differences in this profile became smaller when populist radical right parties had become more successful (Evans, 2005; Kitschelt & McGann, 2005). However, a change in the socio-economic profile does not necessarily mean that the PVV has attracted people with other voting motives. We will also study changes in the influence of attitudes that are often regarded as main motives to vote for the populist radical right; anti-immigration attitudes, economic attitudes, and political dissatisfaction.</p>			
6	Petrus te Braak & Mark Elchardus		Populistische attitudevorming. Komt deze tot stand op basis van persoonlijke of maatschappelijke bedreigingen?
<p>Onderzoek omtrent populisme richt zich meestal op het populisme van politieke partijen (discoursen, ideologische kenmerken, ...). In veel onderzoek worden één of meer partijen in een bepaald electoraal landschap bestempeld als populistisch, zodat het electoraat van dergelijke partijen beschouwd kan worden als populistisch. In deze bijdrage worden populistische houdingen echter op individueel niveau onderzocht. We vertrekken vanuit het standpunt dat populisme een 'dunne' ideologie is. De kern van deze dunne ideologie wordt gemeten op basis van een vijftal items. Daaruit blijkt dat het draagvlak voor populistische attitudes veel groter is dan dat de partijvoorkeur bij verkiezingen duidelijk maakt. Hoe de populistische attitudevorming tot stand komt wordt onderzocht aan de hand van twee verschillende perspectieven. Het eerste perspectief verbindt populisme met het concept van de moderniseringsverliezer. Door verschillende maatschappelijke ontwikkelingen voelen deze verliezers zich bedreigd in hun bestaanszekerheid. Het is vanuit deze positie dat men zich aangesproken zou voelen tot het populisme. Het eerste perspectief verbindt populisme aldus met sterk egocentrische motieven, terwijl het tweede uitgaat van sociotropische motieven. Dit tweede, cognitieve, perspectief stelt namelijk dat populistische attitudes eerder het resultaat zijn van een negatieve perceptie op de evolutie van de maatschappij. Op basis van deze visie delen populistten een gevoel dat de samenleving op zijn retour is, waarvoor vooral de gevestigde politieke elite verantwoordelijk gehouden wordt. Beide perspectieven worden getoetst op basis van surveydata verzameld tussen september en november 2013. De representatieve steekproef bestaat uit inwoners van België (Nederlands- en Franstalig), tussen de 25 en 35 jaar oud (N=1.951). De resultaten laten zien dat een populistische houding voornamelijk het gevolg is van een negatieve perceptie over de samenleving. De gepercipieerde persoonlijke sociaaleconomische bedreigingen blijken niet daadwerkelijk effectief in het verklaren van populistische attitudes. Populisme lijkt daarom eerder het gevolg van sociotropische dan egocentrische motieven.</p>			
7	Michel Savelkoul &		Why lower educated people are more likely to cast

	Peer Scheepers		their vote for radical right parties. Testing alternative explanations
	<p>Previous research has indicated that people's level of educational attainment is a strong predictor for voting behavior, including voting for radical right parties. Generally, results show that lower educated people are more likely to cast their vote for radical right parties, although some studies point at a curvilinear relationship. We are particularly interested in explaining why lower educated people are more likely to vote for radical right parties and will focus on the Netherlands. Based on several theories as well as previous empirical findings, we derive a large number of alternative hypotheses with regard to underlying explanations for this link.</p> <p>Based on ethnic competition theory, we expect that perceptions of ethnic threat will be an important explanation for why lower educated people are more likely to vote for radical right parties, as they compete most strongly with ethnic minorities at the labor market. In addition, we test whether anti-Muslim attitudes as well as in-group favoritism can explain this relationship. Unlike most earlier studies, we also consider the role of intergroup contact. According to contact theory, having interethnic contact reduces out-group derogation and might, thus, also affect people's likelihood to vote for radical right parties. Building on the theoretical notion of (relative deprivation and) the losers of modernization thesis, we test whether dissatisfaction with one's present economic situation or an expected future decline can explain why lower educated people are overrepresented among the voters of radical right parties. In addition, building on earlier studies, we focus on the influence of euroscepticism, authoritarianism, and (political and generalized) trust.</p> <p>To test our hypotheses, we use data from the Socio-Cultural Developments Survey (SOCON, 2011), which offers a unique possibility to empirically distinguish a large number of underlying explanations and, consequently, to conduct a strict test of explanatory mechanisms for the relationship between educational attainment and voting for a radical right party.</p> <p>Preliminary results from logistic regression analyses show that, in line with earlier studies, lower educated people are more likely to vote for a radical right party. Considering the influence of the alternative explanations separately, almost all underlying explanations (partly) explain this relationship. However, contradictory to what we expected, intergroup contact does not explain people's likelihood to vote for a radical right party. If we consider our explanations simultaneously, the relationship between education and voting for a radical right party turns out to be only (partly) explained by perceptions of ethnic threat, anti-Muslim attitudes as well as authoritarianism.</p>		
E3	13.30-15.30 uur in HG OG25	Governance(in English)	Chair: Bert de Graaff
8	Frieke Vonk & Peteke Feijten		Participatie en het verband met gemeentelijk Wmo-beleid
	<p>Veel mensen met een beperking participeren minder vaak dan mensen zonder een beperking. Om te kunnen participeren hebben zij vaak hulp of ondersteuning nodig. Veelal springt het eigen netwerk in voor hulp, maar wanneer dat niet (voldoende) kan moet de woongemeente onder de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) een oplossing bieden. De Wmo heeft tot doel dat alle mensen redzaam zijn en kunnen participeren in de maatschappij. Het Rijk heeft richtlijnen gepubliceerd om gemeenten te helpen hun Wmo-beleid in te vullen (Programma de Kanteling). Het staat gemeenten echter vrij deze op te volgen of niet. Hierdoor kunnen lokale beleids- en uitvoeringsverschillen ontstaan, wat vervolgens weer effect kan hebben op het doelbereik van de wet. Wmo-beleid in gemeenten die de richtlijnen nauwer opvolgen kenmerkt zich doordat er meer aanspraak wordt gemaakt op de eigen kracht en het netwerk van de Wmo-aanvrager en doordat beter naar 'de vraag achter de vraag' wordt gekeken. Dit zou de redzaamheid en participatie ten goede moeten komen.</p> <p>In dit artikel onderzochten we op landelijk niveau of de doelen van de Wmo -redzaamheid en participatie- gehaald werden voor aanvragers van Wmo-ondersteuning en of de lokale verschillen in beleidsinvulling ook verschillen geven in ervaren redzaamheid en participatie. In de presentatie gaan we in het bijzonder in op participatie. Data over het gemeentelijk Wmo-beleid zijn verkregen door schriftelijke enquêtes en data over aanvragers door gestructureerde face-to-face interviews. Die twee zijn gekoppeld en met multivariate multilevel regressiemodellen is de relatie tussen het gemeentelijk Wmo-beleid en de individuele uitkomsten onderzocht.</p>		

	De resultaten laten zien dat de ontvangen Wmo-ondersteuning bijdraagt aan de participatiemogelijkheden, maar dat er desondanks flinke verschillen blijven bestaan tussen aanvragers met lichtere en zwaardere beperkingen. Verder blijkt dat in gemeenten die de richtlijnen van het Rijk nauwer opvolgen, meer mensen kunnen participeren dan in gemeenten die de richtlijnen zeer gering opvolgen. Opvallend is dat gemeenten die de richtlijnen deels opvolgen net zulke goede resultaten behalen als gemeenten die de richtlijnen het strengst opvolgen. Aan de hand van analyses van deelaspecten van het Wmo-beleid bieden we inzicht in mogelijke verklaringen voor deze bevinding.	
9	Peer Smets, Baukje Reitsma & Halleh Ghorashi	Mutual Benefit of Engaged Scholarship through Community services: Students' Involvements with Ethnically Diverse Disadvantaged Neighbourhoods.
	<p>With the growing ethnic diversity of the students at VU University Amsterdam from the turn of the century, we also observe an increase of interest in societally engaged projects. However, these projects have till recently been rather scattered. It is only from 2013 onwards that community servicing was discussed to become part of the mission statements of the university. This was encouraged by the practices of the VoorUit project, which has been established by a businessman in 2007. In this integration project students obtain free housing from a housing corporation in Amsterdam in exchange for a 10 hours weekly provision of social activities for residents in the neighbourhood where they are settled. In the first year, the project was funded by the founder of the initiative, but later on more funders and/or stakeholders were involved.</p> <p>In 2007, the project started with 16 students in two neighbourhoods, which has increased to approximately 65 students working and living in seven neighbourhoods in Amsterdam West and New West today. The students organize activities for children, youngsters and adults such as homework support, music and reading clubs, sports, computer training, cooking classes and Dutch language classes. Moreover, the students are part of the neighbourhood network and build bridges between residents and welfare professionals, municipal employees and housing corporations. This paper will show how the students are organized and how they experience their participation.</p> <p>This case shows that engaged students have contributed to e.g. increased contact between immigrants and native-born Dutch, awareness about healthy food and obesity, improvement of liveability of the neighbourhood, and the improvement of school results of children. Moreover, this project has broadened the horizon of the students - mainly 'white' - in various ways, among other improving their competence to engage with diversity on daily basis. In this way, this project served as an experiment to show many ways that society and academia could mutually feed one another through engagement.</p> <p>The authors have been involved in the VoorUit project but in a different way. Peer Smets - university lecturer - participates in the steering committee since 2008. Baukje Reitsma is an engaged student, who was two years a team leader in the project. Halleh Ghorashi has been provided introductory lectures in the project and helped with funding possibilities at the start. The research material has mainly been gathered by means of participant observation, informal talks and being present at meetings and activities.</p>	
10	Tim ten Ham & Christiaan Bröer	Het vermijden van risico's door depolitisering: het elektronisch patiëntendossier in Nederland
	<p>In dit artikel laten we zien hoe de hedendaagse politiek in Nederland omgaat met complexe risicovraagstukken die voortkomen uit nieuwe technologieën aan de hand van de invoering van het elektronisch patiëntendossier (EPD). Het EPD sneuvelde in 2011 in de Eerste Kamer. Nadien is er voor een andere aanpak gekozen: de rijksoverheid treedt niet meer op de voorgrond en marktpartijen nemen het voortouw om het EPD in de zorgsector alsnog operatief te krijgen. In deze bijdrage beantwoorden wij de vraag hoe deze verplaatsing van de politiek naar marktpartijen en professionele arena's (neoliberale governance) precies werkt. Doordat we deze verplaatsing van de politiek opvatten als een specifieke bestuursrationaliteit zijn we in staat om subtiele vormen van machtsuitoefening zichtbaar te maken. Onze analyse van semigestructureerde interviews met projectmanagers en eerstelijns zorgverleners, observaties van informatiebijeenkomsten en beleidsdocumenten leggen de technieken bloot die twijfels en bezorgdheid bij apothekers, huisartsen en burgers proberen weg te nemen. Deze technieken behelzen het toepassen van verleiding, emotie management en ondersteuning in combinatie met surveillance van zorgverleners. Ondanks dat vrijwillige deelname aan het EPD formeel is</p>	

	vastgelegd laat ons empirisch onderzoek zien dat keuzevrijheid van zorgverleners en burgers onder invloed van deze implementatie-technieken aanzienlijk beperkt wordt. Keuzevrijheid wordt juist ingezet als een instrument om beleidsdoelen te bereiken en maakt specifieke regulering van gedrag mogelijk. We concluderen dat potentiële weerstand tegen het EPD behoedzaam wordt omzeild door de technologie in sterke mate te depolitiseren. Maar door het EPD te onttrekken aan de publieke sfeer blijft onbedoeld de vermeende illegitimiteit van het EPD in stand waardoor op den duur ook de effectiviteit van de gehanteerde technieken wordt ondermijnd. Op deze wijze blijft het onzeker of het EPD ooit succesvol gebruikt zal worden door zorgverleners.		
11	Theodore Baird		Surveillance Design Communities in Europe
	Building on the concept of the 'surveillance-industrial complex', I move from the 'complex' to the 'community', situating a number of organizations within 'surveillance design communities' (SDCs) – networks of linked organizations which engage in researching, developing, producing, and circulating surveillance technologies. Empirically I draw from data on the organizations involved in maritime border surveillance funded by the European Union's FP7-Security programme. Based on the novel conceptualization of SDCs, coupled with an analysis of new network data, the article demonstrates that a number of highly centralized organizations are involved in 35 overlapping communities which participate in the development of maritime border surveillance. I argue that the formation of SDCs is due to the rise of 'surveillance capitalism': new policies are expanding the market for maritime surveillance technologies in Europe, increasingly connected to global trends and fluctuations in the global surveillance-industrial economy.		
E4	16.00-17.30 uur in HG 0G25	Framing (in English)	Chair: Christiaan Bröer
12	Robert Joseph Davidson & Jan Willem Duyvendak		The Costs of Cooperation. The impacts of social movement-state cooperation on LGBT organizing
	<p>Governments in democratic societies risk legitimacy crises for themselves and their policies if they exert influence in ways that are seen as being too top down, thus governments at times seek social partners with whom they can cooperate. Those social partners provide government actors with valuable information that can be used in the formulation of social policy. Particularly when a government embarks on a project as ambitious as 'emancipating' a particular social and political minority, as occurred in the Netherlands, input from and partnership with key players of the minority in question may become essential to the policy's formulation. This study maps the specific relations between social movement actors and state actors in a context of shared goals in order to examine the ways in which social movement organizations can be affected when particular institutional arms of the government cooperate with social movement organizations to change society through the enactment of social policy.</p> <p>In this paper a case study is presented of a particular phase in gay and lesbian social movement history in the Netherlands, namely 1985-1993, in which the national government and the largest gay and lesbian social movement organization, the COC, shared the common general goal of altering society to be more tolerant of homosexuality. In the process of cooperating in the development and execution of a national policy on homosexuality that was coordinated among government ministries, state actors and social movement actors exerted influence on each other.</p> <p>An interactionist approach is utilized to examine how social movement actors and state actors cooperated to transform society and with what effects. Despite working together toward the shared goal of social transformation, through interactions between social movement actors and actors of the Dutch state the COC was subjected to processes of rationalization, professionalization, and legitimation that produced the COC as an 'acceptable' government partner. While social policy is generally enacted to affect a target social group, the execution of social policy in collaboration with a social movement organization can also significantly affect the organization itself.</p>		

13	Imrat Verhoeven & Tamara Metze		Our houses are collapsing! Framing fear of and anger on the 'gas-quakes' in Groningen, the Netherlands
	<p>In the Netherlands, natural gas exploration has been fairly uncontested since the 1990s. This changed dramatically due to an increase in induced earthquakes in the North East of the country. An energy controversy developed among citizens, experts, governmental actors, gas companies and action groups.</p> <p>In this paper we conduct a dynamic frame analysis of an energy controversy. We study how opponents and proponents frame emotional appeals to fear and anger in relation to risk and procedural arguments. These contesting and changing interpretations provide us with more insights into how the framing of arguments and emotional appeals shapes conflicts and their underlying power struggles.</p> <p>The research question is: what is the influence of framing emotional appeals to fear and anger in combination with risk- and procedural arguments (by all sorts of actors) on the political repertoire deployed by (local) action groups? Based on preliminary results, we expect the framing of appeals to fear and risk arguments to coincide with a moderate political repertoire, whereas the framing of appeals to anger and procedural arguments may coincide with a more radical political repertoire.</p>		
14	Thijs van Dooremalen		Following the discursive legacies of 9/11 in the United States, France and the Netherlands. An analysis of the varying impacts of the attacks on the Twin Towers
	<p>In this paper I argue that an interesting way to investigate the impact of events is to do a 'follow the event': tracing the various imperatives for change that people attach to it in the years afterwards. I apply this method by making a discourse analysis of the meanings of the term '9/11' in newspaper articles in the United States, France and the Netherlands. This indicates how the same happening can evoke varying imperatives for change in different social contexts. In the United States, 9/11 is an attack on safety within its own territory, which incites insuring safety both internally (creating the Patriot Act) as well as internationally (invading Afghanistan and Iraq). In France, it is essentially an attack on another (Western) country, with little consequences for domestic policies. And in the Netherlands, 9/11 becomes an assault of Muslims on progressive lifestyles, which fosters the implementation of assimilationist integration policies.</p>		
E5	16.00-17.30 uur in HG 0G28	Participation and voting	voorzitter: Pearl Dykstra
15	Frederic Vandermoere		Conscious consumption vs. political action?
	<p>In this presentation the preliminary results will be reported of a statistical study on the relationship between conscious consumption and political activism. The main focus will relate to the question: Can sustainable consumption practices lead to political engagement? Building on previous research findings (cf. e.g. Stolle, Hooghe, & Micheletti, 2005; Willis & Schor, 2012; Lorenzen, 2012) specific attention will be given the crowding out and crowding in hypotheses. The first hypothesis is driven by a conflict view as it assumes that conscious consumerism displaces the willingness to act collectively. In contrast, the latter hypothesis – crowding in - frames conscious consumption as a potential political act whereby sustainable consumption practices at the individual scale may trigger political acts such as signing a petition, taking part in a demonstration, and voting. To address this issue data will be analyzed that stem from an online survey that was recently organized in Germany between June and July 2014 (N=936). Preliminary findings suggest that the strength of the relationship between sustainable consumption and political activism is depending on the type of consumption practice on the one hand, and different measures of socioeconomic status on the other.</p>		
16	Stéfanie André, Caroline Dewilde &		Huiseigenaarschap en electorale participatie

	Ruud Luykx		
	<p>Eigenwoningbezit wordt in veel landen gebruikt als beleidsinstrument, het zou er voor zorgen dat huizen beter worden onderhouden, de kwaliteit van de buurt verbeterd en mensen omvormt tot 'betere' burgers. In dit paper onderzoeken we het effect van eigenwoningbezit op electorale participatie. Uit Amerikaans onderzoek blijkt dat woningeigenaren een grotere kans hebben om te stemmen dan huurders, maar is dit ook in Europa het geval? Wij vinden dat in een deel van de Europese landen woningeigenaren een grotere kans hebben om te stemmen dan huurders. Daarnaast onderzoeken we of verschillen in het effect van eigenwoningbezit op electorale participatie kunnen worden verklaard door het woningbeleid in dat land en het volkshuisvestingsregime waartoe het land behoort. We vinden dat het effect van de liberalisering van de hypotheekmarkt en verandering (toename of afname) van het eigenwoningbezit in een land verschillen tussen huurders en kopers in een land ten dele kunnen verklaren. In landen waar de hypotheek- en koopwoningmarkt meer wordt gesteund door de overheid is het verschil tussen huurders en kopers groter.</p>		
17	Lorenzo D'Hooge, Peter Achterberg & Tim Reekens		Class divergence and voting behavior
	<p>Onderzoek naar de relatie tussen klasse en stemgedrag heeft tot dusver nauwelijks aandacht besteed aan de gevolgen van een klasse-identificatie die verschilt van de feitelijke klasse waartoe men 'objectief' zou behoren (voor een uitzondering, zie Sosnaud, Brady & Frenk, 2013). Dit artikel onderzoekt de mate waarin Europeanen verschillend stemmen wanneer hun objectieve en subjectieve klasse niet overeenkomen. Om dit empirisch te toetsen maken we gebruik van de European Elections Study (2009) – een cross-nationaal onderzoek naar politieke attitudes en gedrag – en data van het Comparative Manifesto Project. Door het gebruik van een schema bestaande uit werkende, midden en hoge klasse stellen we vast dat de meerderheid van de Europeanen zich niet identificeert met de sociale klasse waar ze objectief gezien toe behoren. Onze analyses tonen aan dat dit belangrijke implicaties heeft voor onderzoek aangezien subjectieve klassenpositie een betere predictor van stemgedrag blijkt te zijn dan objectieve klasse. Bijvoorbeeld, mensen die zichzelf zien als lid van de werkende klasse stemmen eerder economisch links, ook al behoren ze objectief gezien tot de middenklasse of hoge klasse. In de conclusie van de paper gaan we dieper in op de relevantie van onze bevindingen voor het academisch onderzoek naar klasse en politiek.</p>		

F. Migratie			Themacoördinator: Sawitri Saharso
F1	9.30-11.00 uur in HG 0G30	Politiek gedrag van Migranten (in English)	Chair: Marcel Lubbers
1	Anja van Heelsum		The organisations of Muslims in Europe: diversity and adjustment
	<p>I will test two assumptions about the functioning of organisations of immigrants that are often used in the existing main theoretical models. The first assumption is that immigrants organise to help their community to settle, feel at home and form an identity in the country of settlement. The ethnic background is one of the most relevant organising principles, also in the case of religious organisations - if only because of the language. A second assumption that we find in theory on the development of migrant organisations is that the organisations adjust according to the Political Opportunity Structure (POS) in a country. The POS determines to a large extent what is possible and what not, and which services that migrants might need are available or not.</p> <p>To test these two assumptions for the case of Muslim organisations I will answer two questions in this paper: firstly, to what extents do organisations of Muslims in Western Europe differ if we compare the ethnic background of the members. Secondly do they differ in the different POS of the countries in which they operate? Based on the EURISLAM data - interviews with Turkish, Moroccan, Pakistani and Bosnian representatives of organisations in the UK, France, Belgium, the Netherlands, Germany and Switzerland – I will show that both theories do not explain the way in which Muslim organisation work. The diversity among Muslims in Europe is much higher than sometimes assumed and the organisations adjust to topics that are relevant in a broader context.</p>		
2	Maria Kranendonk & Floris Vermeulen		Conceptualizing the relationship between identification and political behavior among migrant groups within Europe
	<p>Researchers have become increasingly interested in explaining the political behavior among migrant groups in European countries. One under-researched topic within the European context is how identity relates to political behavior. We often make sense of the daily practices of individuals, such as political behavior, by categorizing people into social groups. These categories, however, can be problematic as analytic concepts as individuals do not always identify with their ascribed categories, or individuals identify with multiple categories. It is therefore necessary to differentiate between external categorization and internal identification and explore how they relate to each other. Additionally, categories are problematic as analytical tools as they can contribute to external categorization, and possibly stigmatization, which involves ethical considerations. Then how do we research the relationship between identification and politics, of which analytical concepts have been questioned in research but that do inform the social behavior of individuals in daily lives?</p> <p>Lee (2008) argues to unpack the identity-to politics link. He argues that individuals not always identify with their ascribed labels, that identification with a social category does not necessarily have to lead to group consciousness, which in turn does not have to result in political action. Scholars from multiple disciplines have studied aspects of this identity-to politics link (McClain et al. 2009). Sociologists have critically explored the analytical use of (ethnic) 'identity' (Brubaker & Cooper 2000, Jenkins 1997, Wimmer 2013). Scholars have further explored the relation between social identity and collective action from the perspective of socio-psychology within the European context (Simon & Klandermans 2001, Van Zomeren et al. 2008). These scholars all contribute to conceptualizing the relationship between identification and politics, even though they approach it from different angles, emphasize different concepts or developed their theories on different continents.</p> <p>This paper describes how we can conceptualize the relationship between identification and politics among migrant groups in Europe by integrating previous thought from various disciplines. It attempts to build a foundation on which empirical research to the relation between identification and politics among migrant groups in Europe can be built.</p>		
3	Efe Sözeri		Ideological remittance: A search for European politics in Turkish migrant towns

	<p>The migrant communities in Europe are generating more attention in the sociology literature in the recent years. The political behaviour of Turkish migrants to Europe, after five decades, is also receiving the deserved academic interest as the Turkish migrant organisations have become established and influential in the politics in the receiving European countries' decision making processes since 1970s. Participating in various political fields, from labour organisations to local political campaigns, Turkish migrant generations in Europe were successful in making their claims heard and their rights defended (Teney et al., 2010; Tillie, 1998 & 2004; van Heelsum & Tillie, 2006). However, the political influence of Turkish migration in Turkey is not thoroughly studied despite the strong presence of return migrants in hometowns (Icduygu, 2012). Therefore in this study, I pose the question "What is the political influence of Turkish migration to Europe (and return migration) on politics in Turkish migrant towns?" and aim to document and understand the political influences of migration to Europe in Turkish migrant sending regions.</p> <p>I instrumentalise the political influence by the concept of ideological remittance and conducted a fieldwork in five high migrant-sending towns and villages in Turkey during the summer of 2014. After documenting the lack of such transnational influence via return migration, I theorise about the reasons for the lack of political activity by the return migrants.</p> <p>I found that, in addition to general lack of trust and efficacy that discourages voter in the Turkish political space (Öniş, 2007 & 2009; Kalaycıoğlu, 1994), the potential candidates also suffer from the lack of decentralisation which limits their perceived power for change in the local. For the return migrants, the lack of trust, efficacy and the problems with the centralised administration are augmented for their lack of experience to overcome these barriers. Furthermore, their political experiences in Europe are not transferable to Turkey because these institutions are not recognised by Turkey, making instrumental transnational ties highly problematic.</p> <p>In the discussion section, I suggest that the re-integration of return migrants to the Turkish political space requires establishment of migrant organisations in the sending regions within Turkey which can introduce the real issues of return migration to the Turkish politics.</p>		
F2	9.30-11.00 uur in HG 1G08	Identification with the nation / the other (in English)	Chair: Sawitri Saharso
4	Manja Coopmans		National day participation as a form of societal integration: A comparison amongst different ethnic groups in the Netherlands
	<p>Recent research shows that immigrants participate less frequently in national days than native Dutch citizens (Verhue and Koenen 2013). At the same time, research shows that it is especially the group of (mostly first generation) non-western immigrants that associates participation in national days most strongly with feelings of national belonging (Coopmans, Lubbers and Meuleman (revised and resubmitted)). What is unknown is why we find differences in meaning attached to national days between ethnic groups.</p> <p>The current article examines to what extent both ethnic-specific factors and more general predictors of societal participation can explain ethnic group differences in national day participation. Whilst for most citizens national days have become 'ordinary' ceremonies, for immigrants these days may still be extraordinary, and therefore strongly connected to national belonging (Fox and Miller-Idriss 2008). Also the colonial past of certain ethnic groups can be argued to play a role. We therefore look not only at country of origin, generational status and duration of stay, but also at previous participation in national days in the country of origin.</p> <p>Data were collected in the Longitudinal Internet Studies for the Social Sciences Immigrant (LISS-I) Panel, which is comprised of approximately 1300 respondents with diverse ethnic backgrounds. Preliminary analyses show that whilst Turkish and Moroccan participate less than native Dutch, this is not the case for Dutch citizens from Indonesia, Suriname or the Dutch Antilles. These results suggest that familiarity with certain rituals – for instance because of a colonial past – may play an important role in national day participation.</p>		
5	Irakli Tsobekhia		Hindrances and encouraging factors for integration of Muslim Meskhetians in Georgian society

	<p>In 1944 approximately 100,000 people, mostly Muslim Meskhetians, were forcibly deported from Samtskhe-Javakheti (the southern region in Georgia) to Central Asia (to Kazakhstan, Kyrgyzstan and Uzbekistan). The official reason for the deportation remains unknown. In 1999, while joining the Council of Europe, Georgia obliged itself to repatriate all people and their descendants who were sent into exile during the 1940s by the Soviet government. Currently, around 1,000 Meskhetians already live in the rural areas of Georgia. Majority of them live in Nasakirali and laneti. Meskhetians living in these two villages differ with the level of integration. Residents in Nasakirali are more integrated into Georgian society, while those from laneti, reside in isolation. Previous research conducted by Nana Sumbadze revealed that The Meskhetians, who live in Georgia, do not frequently interact with other ethnicities, do not intermarry and avoid close relations with Georgians (Nana Sumbadze, eds Tom Trier and Andrei Khanzhin 2007). The reason for this kind of isolation cannot be explained solely by religion as they refrain from relationships even with Muslim Georgians (for instance, with Ajarians). This isolation is generally true of Meskhetians living in other countries. My research intends to reveal the main obstacles and encouraging/supportive factors for the successful integration of Meskhetians in Georgian society and uncover the reason for their distinct group identity. Based on in-depth interviews conducted with representatives of Meskhetian community in one of these villages, the paper argues that emotional belonging to Georgian nation (expressed in their knowledge of Georgian history and desire to emphasize their ethnic Georgian origin) is a major determinant in their successful integration into the local community. On the conceptual level, I consider theories of Nationalism, concerning group identity, to be essential while analyzing the collected data.</p>		
6	Halleh Ghorashi		Stories unsettle dichotomies of otherness
	<p>Since the turn of the twenty-first century a growing normalization of othering in many European societies. The dichotomous construction of otherness through culture is a fundamental ingredient in the current trend of othering leading to exclusion. The culture (including religion) of migrants is essentialized and imagined as absolutely different and inferior to the culture of natives. Sharing stories can unsettle this “culturalist discourse of othering” by de-normalizing the taken for granted taxonomies of the Self and the Other. Stories have the capacity to present a more comprehensive picture of a person which is far more layered than what categories represent, contrasting with a singular, essentialized and static presentation of the Other as deviant from the Self. For that matter, stories provide access to the multiple, dynamic and in-between images of both the Self and the Other, creating possibilities for connections. Even in cases when difference has the potential to create distance, sharing stories can provide sources of identification based on shared experiences. The balancing act of sameness and difference which is facilitated through sharing stories often creates unusual connections through confusion, surprise, imagination, and self-reflection. In this article, I will elaborate on sources of connection through stories by presenting some empirical findings on two different projects in which a narrative approach was adopted. The theoretical argument of the article engages with the ongoing discussions on power and agency. It argues that when the power of exclusion works through repetition and is manifested in the daily normalization of actions, agency needs to provide an alternative in the same fluid manner. This means thinking about agency in terms of small changes that are taken up by individuals through their stories. By repeatedly sharing stories and presenting the shared stories in daily conversations, in politics and in academia, the subtle and taken for granted power of normalization of dichotomous presentation of the other can be subverted. In this way, agency is manifested in partial and temporal movements that break away from the subtle workings of power rather than in a grand movement against oppressive power that leads to a utopic society. Repetition of small unsettling choices and demonstrations comes close to what Judith Butler suggested as a “strategy of subversive repetition”. This, what I call unsettling politics of connection through stories, is a powerful way to subvert the subtle and ungraspable power of normalization.</p>		
F3	13.30-15.30 uur in HG 0G28	Familiebanden	Voorzitter: Pearl Dykstra
4 7	Emilien Dupont, Bart Van de Putte, John Lievens & Frank		Partnermigratie in de Marokkaanse gemeenschap. Een focus op tijds- en contextuele effecten

	Caestecker		
	<p>Partnermigratie fungeert vandaag de dag als een van de weinige routes voor Marokkanen om zich in België te vestigen. Het is dan ook niet verwonderlijk dat dit bij hen de dominante partnerkeuze uitmaakt. Recent onderzoek suggereert echter dat er steeds minder geopteerd wordt voor een partner uit het land van herkomst.</p> <p>Deze paper onderzoekt de evolutie in partnerkeuzes bij Marokkaanse migranten in België, waarbij we zowel tijds- als contextuele effecten van elkaar onderscheiden. Hiervoor passen we een longitudinaal cross-classified multilevel design toe op data van het Belgische rijksregister (2001-2008) om zo tegelijk de invloeden op het niveau van de periode, cohorte en gemeente na te gaan. Onze hypothesen werden getest op 24.389 eerste partnerkeuzes van Marokkaanse migranten.</p> <p>Hieruit leiden we twee conclusies af. (1) Partnermigratie neemt af doorheen de jaren en over geboortecohorten heen, los van de generatie waartoe men behoort. (2) Structurele condities op gemeenteniveau werken in op de kansen om een lokale potentiële partner te vinden. Een lagere diversiteitsgraad in etnische compositie en een tekort aan Marokkaanse vrouwen dragen bij tot partnermigratie.</p> <p>Hoewel er in 2011 een belangrijke wetwijziging werd doorgevoerd die de voorwaarden en procedures voor partnermigratie gevoelig verstrengt, is er reeds voor 2011 een dalende trend merkbaar in de partnermigratie bij Marokkaanse migranten.</p>		
8	Theo van Tilburg & Tineke Fokkema		Loneliness among Moroccan and Turkish older migrants in the Netherlands
	<p>Migrants might have difficulties to adapt to their new society and to integrate socially. Loneliness is a pervasive social problem for many older people, but for older migrants particularly. Occurrence of loneliness might depend on their family relationships, the social relationships that they have built in their new society, but also on their ethnic attachment, that is, the identification with their ethnic group and the maintenance of intimate ties with members of that group. Some migrants view their presence as a final settlement in a new country, while others see it as a temporary stay and want to return to their country of origin. The current study explores feelings of loneliness in about 475 people born in Turkey or Morocco, aged 55-64 years, who migrated more than thirty years ago to the Netherlands. The average level of loneliness of migrants, in particular Turkish, is much higher than is observed in a sample of indigenous older people. Being married protected against loneliness. Migrants with a self-identification towards their own descent were lonelier than those who identified themselves as Dutch or those having a multiple identification. Migrants considering return migration were lonelier than those who want to stay in the Netherlands. For all migrants having frequent contact with family diminished loneliness. For Moroccan migrants frequent contact with neighbors in their own group and for Turkish migrants contact with indigenous neighbors resulted in less loneliness. It is concluded that the migrant perspective still plays a major role in their social integration.</p>		
9	Kasia Karpinska & Pearl Dykstra		Family ties across borders: Polish migrants in the Netherlands
	<p>The question of how intergenerational relationships are maintained when family members reside in different countries has gained much scholarly attention. Offering financial support (in terms of remittances), emotional support or even engaging in care are often discussed in the context of so-called “old” or traditional migrants. Yet less is known about how the “new migrants” (e.g. from Central and Eastern European countries) maintain their family relationships across borders. This question is even more compelling given the recent enlargement of the European Union and labour migration flows from the new member states that arose with economic unrest. In this context, migration is often seen as a threat to family continuity, resulting in “elderly orphans” and “abandoned children” left behind. This problem seems especially important in Poland, the main sending country of the region. The current study focuses on the factors, which facilitate or hamper maintaining satisfying family relationships between Polish migrants and their family members living in Poland. To answer this question, Families of Poles in the Netherlands (FPN) data is analyzed. The data was collected in the autumn of 2014 and it contains representative information on the family ties of Polish migrants in the Netherlands. The FPN sample consists of 1000 Polish migrants who entered the country between 2004 and 2014, and registered with municipal authorities. The descriptive results show that cross-border relationships of Polish migrants concern mostly relationships between migrants and their elderly parents rather than partners or children. Polish migrants frequently offer</p>		

	financial support to their parents and engage in intensive contact both face-to-face and via modern media.		
10	Graziela de Keyzer & S. Vanassche		Language's Pivotal Role for Family Climate. Profiling Family Language Practices of Multilingual Families
	<p>In this paper we aim to distinguish different profiles of multilingual families' language practices in Antwerp, Belgium. While previous research has predominantly focused on dichotomous measures of family language (e.g. only the heritage language is spoken versus multiple languages are spoken), our detailed data allows us to investigate per family dyad which language is used by the actors. For example, the language used by parents to a child may not be the same as the language used by the child to the parent. Such parent-child "language dissonances" are often negatively associated with family climate as well as with multilingual children's well-being. However, we claim that language practices include more than language use alone. Up until now, differences in the normative climate (e.g. language use rules) surrounding language have largely been foregone. In contrast, language brokering has been frequently investigated but often separate of other language practices in the home. Research questions are: 1) which types of family language profiles can we distinguish? And 2) how are different profiles associated with family cohesion and family conflict? Survey data from 859 multilingual children from the "Multilingualism in Antwerp"-project will be analyzed by means of cluster analysis (RQ1) and Structural Equation Modeling (RQ2). Main variables included are language (dis)sonance between child and mother/father/older/younger siblings, number of languages used in the household, language rules and sanctioning, language brokering, family cohesion and family conflict. Control variables include ethnicity, migration generation and SES. The data has been collected during the winter of 2014-2015. Analyses results are therefore not yet available.</p>		
F4	13.30-15.30 uur in BV 0H53	Sociaal-economische integratie en integratiebeleid	Voorzitter: Erik Snel
11	Marije Faber, Margrietha 't Hart & Erik Snel		"Package deals": Poolse arbeidsmigranten en uitzendbureaus
	<p>De EU-uitbreidingen in 2004 en 2007 hebben een (onverwacht) sterke migratiestroom op gang gebracht vanuit de nieuwe EU-lidstaten in Midden- en Oost-Europa naar Nederland en andere 'oude' EU-lidstaten. In 2014 waren zelfs de grootste immigrantengroep in Nederland (blijkens gegevens van het CBS). Eerder onderzoek naar deze nieuwe migratiegroep (Engbersen et al. 2011 en 2013; Snel et al. 2014; Weltevrede et al. 2008) laat zien dat de Midden- en Oost-Europese arbeidsmigranten dat met name veel Poolse arbeidsmigranten met de hulp van uitzendbureaus naar Nederland komen. Het betreft zowel Poolse als Nederlandse uitzendbureaus die arbeidsmigranten als het ware een 'package deal' bieden: ze bieden niet alleen (veelal tijdelijk) werk, maar ook huisvesting en regelen het transport van migranten. Dit heeft uiteraard voordelen voor de migrant voor wie van alles is geregeld, maar kan ook nadelen voor de migrant opleveren. Zo kunnen uitzendbureaus hoge kosten rekenen voor hun diensten en ook ontstaat het probleem van 'dubbele afhankelijkheid': arbeidsmigranten zijn afhankelijk van dezelfde persoon of instantie voor zowel hun werk als huisvesting. Dit paper onderzoekt wat de gevolgen zijn van de afhankelijkheid van uitzendbureaus voor arbeidsmigranten. We onderzoeken dit op twee verschillende manieren: enerzijds door een uitgebreide literatuursearch (wetenschappelijke studies, rapporten, enz.) over dit onderwerp en anderzijds door gebruik te maken een survey onder 654 Poolse, Roemeense en Bulgaarse arbeidsmigranten (vgl. Engbersen et al. 2011). In de analyse proberen we in de eerste plaats een profiel te schetsen welke type arbeidsmigrant wel en niet via een uitzendbureau naar Nederland is gekomen. In de tweede plaats gaan we na wat de gevolgen van de afhankelijkheid van uitzendbureaus zijn voor de maatschappelijke positie van arbeidsmigranten. Verschillen arbeidsmigranten die wel en niet via uitzendbureaus naar Nederland komen van elkaar als het gaat om hun arbeids-, inkomens- en huisvestingspositie?</p>		
12	Meike Bokhorst,		Omgang met superdiversiteit. Over de variëteit

	Godfried Engbersen & Mark Bovens		van moderne migratiestromen.
	<p>Dit paper gaat over 'superdiversiteit', dat wil zeggen, over de enorme variëteit van moderne migratiestromen en daaruit voortvloeiende patronen van integratie. De migranten die zich in de 21e eeuw in Nederland vestigen komen uit alle delen van de wereld, verschillen onderling sterk in sociaal-economische positie, in migratiemotieven en in verblijfsstatus. De traditionele, etnische doelgroepenbenadering van migranten (Marokkanen, Turken, Antillianen en Surinamers) is daarmee achterhaald, evenals de exclusieve focus op integratie gericht op duurzame vestiging, want een groeiend deel van de immigranten (zoals hoogopgeleide kenniswerkers of Oost-Europese seizoenarbeiders) zijn passanten in plaats van blijvers. Ook bestaande integratieperspectieven zoals 'multiculturalisme', 'achterstandbeleid', 'assimilationisme' of algemeen 'burgerschapbeleid' lijken te kort te schieten in het omgaan met hedendaagse superdiversiteit.</p> <p>De centrale vraag van dit paper is wat de betekenis is van die superdiversiteit in migratie voor de Nederlandse samenleving en overheden. Hoe ziet die superdiversiteit er uit? Welke economische kansen en maatschappelijke risico's biedt ze en hoe kunnen samenleving en overheden hiermee omgaan? Het paper wordt geschreven in het kader van het WRR-project superdiversiteit dat een alternatief wil bieden voor het huidige generieke integratiebeleid en suggesties wil doen ten behoeve van een modern incorporatiebeleid van migranten. Dit nieuwe beleid dient niet zozeer op etniciteit te worden gebaseerd, maar veeleer op de verschillen in de (beoogde) verblijfsstatus en de integratiestadia van nieuwkomers. Ook willen we een sterk accent gaan leggen op de rol van steden en regio's, alsmede de multi-level governance vraagstukken die daaruit voortvloeien (de relaties en afhankelijkheden van het lokale en regionale beleid ten opzichte van het nationale en Europese beleid).</p>		
13	Bram Lancee		Ethnic inequality in youth unemployment. A comparative analysis of immigrants in Western Europe
	<p>A central question of integration research is how immigrants perform on the labor market in comparison to the native population. Relative disadvantages are often referred to as ethnic penalties. Previous work shows that penalties are considerable in Western societies, thus suggesting a high level of ethnic inequality. This is not only problematic in terms of fairness, but also limits a society's capacity to employ its human resources most effectively and raises the risk of 'parallel societies'.</p> <p>However, there is little research on how ethnic penalties vary across countries, especially with regard to youth unemployment. Particularly unemployment migrant youth is at risk of exclusion and marginalization from society. In this paper, I therefore have two objectives: First, I document the extent of ethnic inequality in youth unemployment in Western European economies, focusing on immigrants originating from non-EU member states. In a second step, I study possible explanations for country differences in ethnic inequality in unemployment risk. There are various reasons for expecting ethnic penalties to differ across countries. First, in countries with more inclusive integration regimes, one would expect penalties to be smaller. Furthermore, countries that have a more inclusive integration policy with regard to education can be expected to be associated with smaller ethnic penalties for the second generation. Second, penalties may be smaller in more flexible labor markets. Strict employment protection leads to larger penalties because high firing costs make hiring decisions more costly. Therefore, in countries with strict employment protection legislation, employers are more susceptible to statistical discrimination resulting in larger penalties. It has also been argued that ethnic inequality is lower in countries with a stronger demand for unskilled labour, as this creates more opportunities for migrants to obtain work, albeit often at the price of degrading their human capital. Last, the moral hazard perspective implies that generous welfare states and inclusive integration policies result in negative selection and a weakened incentive to integrate among immigrants. Along that line of argumentation, ethnic penalties are larger in more generous policy regimes, especially for the first generation.</p> <p>For the empirical analyses I make use of the 2008 wave of the European Labor Force Survey. I estimate random slope models using a two-stage regression design with an estimated dependent variable regression in the second stage. Analyses are currently ongoing. The preliminary analyses indicate a significant unemployment risk of migrant youth, compared to the native-born population. Furthermore, ethnic penalties vary significantly across countries.</p>		

14	Tamira Sno & Harry Ganzenboom		Intergenerational Occupational Mobility and Occupational Status Attainment of Surinamese in the Netherlands and Surinamese in Suriname
	<p>We compare social mobility (i.e. occupational mobility between adult male and female respondents and their father and mother) and educational and occupational status attainment between 2900 Surinamese in Suriname and 771 Surinamese in the Netherlands, as observed in the 2012 survey on Social Mobility and Status Attainment in Suriname (Sno & Ganzeboom, 2012). The survey covers permanently emigrated Surinamese using proxy data on the nearest sibling of the original respondent. In addition to these out-migrants, the survey includes 392 return migrants to Suriname. For comparison, we use data from the ISSP and ESS on social mobility and occupational status attainment of non-Surinamese inhabitants of the Netherlands.</p> <p>Surinamese emigrants are a positive selection of the Surinamese population: emigrants disproportionately often have a father and mother with a high occupational status and education and they are also higher educated than those who stayed behind. Moreover, migrants are higher educated and enjoyed higher occupation status than their brothers and sisters in Suriname. Patterns of social mobility and status attainment of the Surinamese migrants most strongly resemble those of other inhabitants of the Netherlands (their main country of destination) and to a somewhat lesser degree those of Surinamese in Suriname. We test three hypotheses between the three groups of Surinamese. Firstly, we examine whether the occupations of Surinamese migrants are less strongly connected to those of their parents as compared to Surinamese in Suriname: has international migration lead to social mobility among the migrants? Secondly, at a given levels of education and parental occupational status, how does the occupational status attained by Surinamese in Suriname compare to that of Surinamese in the Netherlands: is it true that international migration has resulted in downward mobility relative to the parental situation for migrants, but upward mobility for non-migrants? Third, is it true that return migration to Suriname is primarily driven by lack of occupational success abroad, or do well-to-do retirees dominate?</p>		
F5	16.00-17.30 uur in BV OH53	Xenofobia/Political behavior gedrag (in English)	Chair: Floris Vermeulen
15	Per Bles, Roos van der Zwan & Marcel Lubbers		Perceived migrant threat among migrants in Europe
	<p>It is unknown how the immigrant population perceives new migrants to their host country and to what extent the immigrant population resembles the native population in this perception. Using data from the European Social Survey (from 2004 to 2012), containing 29,188 immigrants from 119 countries of origin in 29 European countries, perceived migrant threat among migrants is investigated using cross-classified multi-level regression analysis. We apply theory that is used to derive hypotheses among natives and test whether these hypotheses hold among migrants as well. Not all hypotheses from Ethnic Competition Theory reach significance, such as the expectation that a higher unemployment rate lead to more perceived migrant threat. Other indicators, such as the percentage of new migrants and the economic growth in a country, show that competition over scarce resources heightens perceived migrant threat among migrants. Furthermore, we test hypotheses from Acculturation Theory, showing that more extended exposure of migrants to the native population leads to more perceived migrant threats among migrants. The longer the length of stay of the migrants is, the more threat they perceive. Using the host country main language at home also increases their perceived threat. Finally, a second generation migrant perceives more immigrant threat from new migrants than migrants from the first generation. Our findings show that migrants are at least partly adapting to the norms and values of the host society. However, adapting to feelings of threat may just be the kind of integration that is not aimed at, since it may have further negative effects for social relations within European societies, increasing tensions between migrant groups.</p>		
16	Marie Sophie Callens & Bart Meuleman		Contextual determinants of perceived threat in Europe. Do integration policies matter?
	This paper analyzes the contextual determinants of perceived immigration related threat or intergroup threat		

	<p>across European countries. The main research question is whether more inclusive integration policies influence threat perceptions. More specifically we look at different subdimensions of integration policies, such as for example easier access to require nationality and the relation with increased threat perceptions in the country. It was hypothesized that people in vulnerable societal positions and people living in countries with more restrictive integration policies, large and heterogeneous immigrant groups and bad economic conditions show higher levels of threat feelings.</p> <p>The European Value Study of 2008 together with MIPEX data of 2007 and data from Eurostat is used resulting in a sample of 29844 native residents in 27 countries. In order to measure the perceived group level threat, a composite measure containing five items is constructed and has been cross validated across the countries using Multiple Group Confirmatory Factor Analysis (MGCFA). Since we deal with hierarchical data, multilevel analyses is applied.</p> <p>The outcomes of the multilevel analyses reveal that respondents who hold a vulnerable societal position (low educational level, low socio-professional status) display more feelings of threat. On the contextual level it was found that countries with high unemployment rates display indeed more threat perceptions whereas the proportion of the immigrant groups appear to have almost no effect on perceptions of intergroup threat. Regarding the integration policies, we find a significant effect for the composite measure of integration policies, more inclusive policies are positively associated with less threat perceptions. However no effects were found for the different subdimensions of the integration policies.</p>	
17	Andreas Flache, Ilva Veul & Simon Venema	PVV en SP: ideologische tegenstanders met dezelfde voedingsbodem?
	<p>De rechtse populistische partij Partij voor de Vrijheid (PVV) en de linkse Socialistische Partij (SP) zijn uitgesproken tegenstanders in het hedendaagse politieke spectrum in Nederland. Beide partijen worden als populistisch gezien, d.w.z. als partijen die claimen op te komen voor de belangen van het 'gewone volk' en gekenmerkt worden door anti-elitarisme. Dit laat vermoeden dat beide partijen relatief succesvoller zijn in gemeenten waar meer sprake is van sociaal-economische achterstandssituaties. Tegelijkertijd zijn er duidelijke ideologische verschillen. Meest opvallend is dat de PVV zich anders dan de SP expliciet richt tegen niet-westerse immigratie en stelt de belangen van met name de autochtone bevolking te beschermen. Op basis hiervan kan worden verwacht dat het percentage niet-westers allochtone inwoners van een gemeente eerder samenhangt met het succes van de PVV dan van de SP. Naar ons weten is tot op heden nog geen onderzoek gedaan dat lokale condities voor het succes van beide partijen met elkaar vergelijkt. Dit staat centraal in het onderhavige onderzoek.</p> <p>We gebruiken de integrated group threat theory en de relatieve deprivatietheorie hypothesen te werken over de samenhang van gemeentelijke kenmerken met verkiezingsuitslagen van de PVV en de SP in een gemeente. Theoretische verwachtingen worden met multivariate regressiemodellen getoetst aan de hand van data over de verkiezingsuitslagen van de Tweede-kamer verkiezingen in 2010 (N=403 gemeenten). Hierbij werd in de analyses ook gecontroleerd voor een aantal aanvullende gemeentekenmerken zoals leeftijdsopbouw, verkiezingsopkomst, ervaren onveiligheidsgevoelens, of segregatie.</p> <p>Conform de verwachting afgeleid uit de integrated group threat theory hangt een hoger percentage niet-westerse allochtone inwoners in een gemeente samen met een hoger percentage PVV-stemmen. Opvallend is hierbij dat de mate aan ervaren onveiligheidsgevoelens een deel van dit verband lijkt te verklaren. Voor de SP werd niet verwacht dat meer niet-westerse allochtonen samenhangen met meer stemmen voor deze partij. Na controle voor de invloed van sociaal-economische achterstand bleek zelfs dat in gemeenten met meer niet-westerse allochtonen samenhangt minder op de SP wordt gestemd.</p> <p>Conform de relatieve deprivatietheorie vinden we dat voor de SP met name sociaal-economische achterstand van een gemeente verkiezingssucces verklaart. Voor de PVV blijkt een lager gemiddeld inkomen samen te hangen met meer stemmen.</p> <p>De theorie van symbolische bedreiging vindt verder steun in twee resultaten. Ten eerste blijkt dat beide partijen een hoger percentage stemmen bereiken in gemeenten waar de andere partij in 2006 relatief succesvoller was. Verder wordt gevonden dat de PVV meer stemmen bereikt in gemeenten met relatief meer (christelijk) religieuze inwoners.</p>	

G. Gezondheid en Zorg			Themacoördinator: Nardi Steverink
G1	9.30-11.00 uur in HG 1G10	De patient empowered	Voorzitter: Nardi Steverink
1	Eva Maria Castro		Patient empowerment, patiëntenparticipatie en patiëntgerichtheid: gelijkenissen en verschillen
	<p>Voor de concepten patient empowerment, patiëntenparticipatie en patiëntgerichtheid, allen cruciale aspecten in de kwaliteitsverbetering binnen de gezondheidszorg, is er in de wetenschappelijk literatuur geen eenduidige definitie terug te vinden. Dit leidt ertoe dat verschillende beroepsgroepen de concepten anders gebruiken hetgeen de communicatie over onderzoeken gelieerd aan deze onderwerpen bemoeilijkt.</p> <p>Patient empowerment, patiëntenparticipatie en patiëntgerichtheid illustreren een belangrijke ideologische verschuiving van een paternalistische naar een meer op participatie gebaseerde gezondheidszorg. Hoewel de visie achter de concepten gelijkaardig is, verschilt hun oorsprong en toepassingsgebied. Het is belangrijk om binnen de gezondheidszorg een gemeenschappelijk taal te creëren en op die manier een heldere communicatie tussen verschillende beleidsmakers, praktijkmedewerkers en onderzoekers te bewerkstelligen.</p> <p>Via een conceptanalyse volgens de methode van Walker and Avant (1983) en gebaseerd op een systematische literatuurstudie, worden in deze paper de genoemde concepten uitgediept en verschillen en gelijkenissen in kaart gebracht.</p> <p>Empowerment vindt zijn oorsprong in de sociale beweging in de jaren vijftig en is verbonden met het streven naar emancipatie van sociaal achtergestelde individuen en groepen. In tegenstelling tot empowerment is patiëntgerichtheid ontstaan binnen de medische context. De achtergrond van patiëntgerichte zorg ligt in de psychologie of psychotherapie. Hier werd niet enkel gefocust op medisch-technische aspecten maar benaderde men de patiënt ook als een persoon met fysieke, emotionele, spirituele en relationele dimensies.</p> <p>Patiëntenparticipatie komt voort uit een reeks maatschappelijke en klinische evoluties zoals bijvoorbeeld de grotere informatietoegankelijkheid en de vermaatschappelijking van de zorg. Empowerment en participatie zijn multilevel concepten. Beide concepten worden vaak gesitueerd op het microniveau, maar ze kunnen ook plaatsvinden op het meso- en macroniveau. Patiëntgerichtheid daarentegen is geen multilevel concept en wordt gesitueerd op het microniveau. Bovendien vertrekt patiëntgerichtheid enkel vanuit het hulpverlenersperspectief terwijl patiëntenparticipatie en empowerment ook het patiëntenperspectief includeert.</p> <p>Er kan geconcludeerd worden dat patient empowerment een breder concept is dan patiëntgerichtheid. Empowerment is immers een paradigma waarin op een fundamenteel andere manier naar problemen wordt gekeken. Patiëntgerichtheid kan worden opgevat als een voorwaarde voor patient empowerment. Via patiëntenparticipatie kan de zorg patiëntgerichter worden, wat op zijn beurt het empowerment bevordert.</p>		
2	Joris Weijns & Sjoerd Kooiker		Tevredenheid en oordeel over de gezondheidszorg: een landenvergelijkend onderzoek
	<p>Mede vanwege de marktwerking hechten overheden steeds meer waarde aan het oordeel van burgers ten aanzien van de diensten die zij aanbieden of waar ze verantwoordelijk voor zijn. Daarnaast zijn burgers ook mondiger. De gezondheidszorg legt meestal een groot beslag op de publieke uitgaven, niettemin verschilt de inrichting van het systeem per land. We kiezen daarom voor een internationaal vergelijkend perspectief. Als eerste kijken we naar de relatie tussen de vergoeding van de zorgkosten en de tevredenheid van burgers: Zijn burgers in landen met een volledige vergoeding van zorgkosten meer tevreden over de gezondheidszorg? Mensen die een hoge sociale positie bekleden (opleiding, inkomen) beschikken over meer hulpbronnen om zichzelf te verzekeren van goede zorg. Daarom zal dit onderzoek ook kijken naar verschillen in oordelen over de gezondheidszorg tussen mensen met verschillende sociale posities. Het is goed mogelijk dat in landen waar mensen doorgaans (zeer) tevreden zijn over de gezondheidszorg, er ook relatief weinig verschil bestaat in de oordelen van mensen met hoge en lage sociale posities.</p> <p>Zijn mensen, die een lage sociale positie bekleden, negatiever in hun oordeel over de gezondheidszorg in hun land dan mensen die een hoge sociale positie bekleden? En in hoeverre speelt het bredere oordeel over het systeem een rol?</p>		

	<p>Dit onderzoek zal gebruik maken van gegevens van het Internationale Social Survey Programme (ISSP). In de periode 2011-2013 is in 29 landen een aparte module over de gezondheidszorg voorgelegd. Hierin is gevraagd naar oordelen, tevredenheid en vertrouwen in de gezondheidszorg. Onder meer Europese landen, Aziatische landen en de VS zijn vertegenwoordigd.</p> <p>In Denemarken (39%), Zwitserland (37%) en België (34%) zijn procentueel de meeste tevreden burgers. In Polen (5%) Rusland (5%) en Litouwen (6%) zijn weinig mensen tevreden met de gezondheidszorg. Vertrouwen in de gezondheidszorg is het hoogst in België (71%), Zweden (59%) en Denemarken (58%) en het laagst in Polen (9%), Litouwen (12%) en Japan (19%). In Polen (29%), Rusland (27%) en Japan (20%) zijn de meeste mensen ontevreden over de inefficiëntie van systeem. Frankrijk (1.4%), België (1.6%) en Israël (1.9%) hebben hiervoor de laagste percentages. We gaan na welke kenmerken van gezondheidszorgsystemen (bijv. eigen betalingen) en welke kenmerken van individuen (bijv. de eigen ervaringen met de zorg) een verklaring kunnen bieden voor de hier genoemde verschillen.</p>		
3	Sara van den Bogaert, van Leuven, Christiaens, Biltreyst & Bracke		Het veld van ouderengerelateerde gezondheidsinformatie: een stakeholder analyse
	<p>Dit onderzoeksproject situeert zich binnen de huidige discussies omtrent ‘medicalisering’ (Conrad, 2005, 2007). Relaties binnen het domein van de gezondheidszorg zijn geëvolueerd van lineaire arts-patiënt relaties naar een meer complex netwerk waarbij verschillende stakeholders betrokken zijn. Hierdoor worden mensen overladen met gezondheidsinformatie van verschillende organisaties en via verschillende kanalen, onder andere via nieuwe media. Dit zorgt dat mensen vaak moeite hebben met het verwerken van al deze informatie (Andreassen et al., 2010). Daarnaast is het domein van de gezondheidszorg geëvolueerd tot een medische markt binnen dewelke gezondheid steeds meer gepercipieerd wordt als een handelswaar. Bovendien heeft de veroudering van onze populatie het demografisch landschap drastisch gewijzigd. Hierdoor zijn stakeholders ouderen steeds meer beginnen percipiëren als consumenten van medische informatie en producten. Dit onderzoek wil binnen dit getransformeerde landschap de maatschappelijke achtergrond van de productie en constructie van gezondheidsinformatie met betrekking tot geneesmiddelen in kaart brengen. Door middel van semigestructureerde kwalitatieve interviews en een ‘stakeholder mapping’ techniek tracht dit onderzoek de politiek-institutionele en economische relaties, de belangen en het discours van verschillende stakeholders die betrokken zijn bij de productie en disseminatie van informatie met betrekking tot geneesmiddelen in kaart te brengen. Op basis van een exploratief onderzoek en de ‘stakeholder mapping’ werden verschillende relevante stakeholders onderscheiden, dewelke ingedeeld kunnen worden in acht stakeholder categorieën, namelijk de media, de farmaceutische industrie, overheidsinstellingen, ziekenfondsen, patiëntenorganisaties, consumentenorganisaties, (academische) medische experts en organisaties van gezondheidsprofessionelen. Om de relaties, de belangen en het discours van deze stakeholders dieper te bestuderen, werden tijdens het voorjaar van 2015 diepte-interviews (vier per stakeholder categorie) afgenomen bij sleutelfiguren uit het management en pr/communicatie afdeling binnen de organisaties.</p>		
4	Charlotte Sercu, Piet Bracke & Elise Pattyn		Exploring identity dynamics in mental help-seeking trajectories: An ethnographic study among inpatient service users of two Belgian psychiatric hospitals
	<p>Using an ethnographic approach, in combining interviews with forty-two inpatient service users and participant observations, this research explored service users’ experiences of their help seeking trajectories in an effort to uncover identity dynamics by which these are informed. They described both identity dynamics which made them postpone their search for help, like their belief in the essential difference between themselves and mental health service users; and dynamics which catalysed their hospitalization, like the loss of social roles. Their accounts illustrate how experiences of barriers and facilitators for help seeking are closely intertwined with identity and therefore context related dynamics.</p>		

G2	13.30-15.30 uur in HG 1G108	Educatie en tijdsbesteding in relatie tot fysieke en mentale gezondheid	Voorzitter: Pieter Dudal
5	Pieter Dudal & Piet Bracke		The meritocratisation of mental health disparities: fact or myth?
	<p>Educational differences in mental health are among the most consistent findings in the sociology of health and illness. By consequence, scholars paid considerably attention to educational inequalities in the prevalence of depression. Despite earlier recommendations to investigate absolute and relative inequalities at the same time, this has not been conducted for depressive symptoms in a European cross-national setting. This paper tries to fill this gap by examining both measures of educational mental health inequality using data on depressive symptoms, depression is measured with an eight-item version of the Center for Epidemiological Studies-Depression Scale, from the 3th and 6th round of the European Social Survey. Analysis are based on respondents aged between 25 and 90 in 21 European countries (N = 46574) and are conducted for men and women separately. Results indicate that there are substantial educational inequalities in the frequency and severity of depressive symptoms. Moreover these inequalities vary between countries: cross-national variation is observed for both inequality measures. Results also indicate a different cross-national pattern depending on the way inequality is measured. Additionally, we investigate whether these inequalities are influenced by income-related factors. Results show cross-national variation in the direct and indirect effect of education on the prevalence of depression. In conclusion, comparative research needs to uncover the institutional context that renders schooling relevant for mental health. It seems that, as concerns the mental health outcomes, meritocratic society is a fact in some, but a myth in other contemporary European countries. Additionally, some recommendations for further research are discussed.</p>		
6	Josje Ten Kate, Willem de Koster & Jeroen van der Waal		Why are depressive symptoms more prevalent among the less educated?
	<p>Despite the fact that a lot of attention has been given to educational differences in depression, not much is known yet about explanations of the education gap in depression. More specifically, several authors express a demand for the systematic unravelling of the underlying mechanisms that explain the mental health-benefits of education that goes beyond the traditional focus on economic variables. Based on an overview of different strands of relevant literature, we offer an exploration of various economic, cultural, and social explanations and develop a conceptual model that encapsulates these mechanisms. In addition to providing a theoretical model, we offer a first empirical test of the mechanisms proposed in the theoretical section on the basis of nationally representative survey data collected in the United States in 2014 (N=2,006). We use multivariate analyses that decompose the education effect to achieve this. While economic factors (primarily employment status and job security) contribute the most, the cultural factor institutional knowledge also explains a substantial part of education's negative effect on depressive symptoms. We conclude that future studies should distinguish between economic, cultural, and social mechanisms in order to develop a theoretically and empirically grounded explanation of the education gap in depression.</p>		
7	Katrijn Delaruelle, Veerle Buffel & Piet Bracke		Do cohort patterns matter? A hierarchical age, period, cohort-analysis of the educational gradient in self-rated health
	<p>Recently, researchers have been illustrating the necessity of taking cohort effects into account when examining age trajectories in the education-health relationship. With regard to age differences, two hypotheses are put forward: the cumulative advantage hypothesis predicts that educational disparities in health grow with age; and the age-as-leveler hypothesis that expects a decline in the education gap throughout life. An even more recent addition to the health-education field is the assumption of widening educational disparities in health across cohorts (rising importance hypothesis). Despite the importance of these theoretical perspectives, empirical studies taking both insights into consideration are scarce. The present study aims to contribute to this field in two</p>		

	important ways: (1) methodologically, by using a hierarchical age-period-cohort analysis (H-APC), under the assumption of certain period effect restrictions and (2) theoretically, by questioning the rising importance hypothesis. We use a subsample of individuals aged between 25 to 85 years old (N = 233045) from 32 countries in the European Social Survey (2002–2012). The analyses lead to two important conclusions. First, we find support for the cumulative advantage hypothesis. Second, we find contra-evidence for the rising importance hypothesis. The latter finding is particularly interesting. The diminishing relevance of education for health raises concerns about potential barriers to education as a vehicle for empowerment and the promotion of health.		
8	Djiwo Weenas & Jef Deyaert		The influences of temporal structures on health
	<p>In this paper, the following research question will be addressed: what is the relationship between time spent on physical or non-physical activities and health outcomes in the Flemish population?</p> <p>Differences in health outcomes have been closely linked to lifestyles, and in response to this, a public debate started in Flanders on whether or not people with unhealthy lifestyles should pay more to receive medical coverage. In this public debate, certain academics replied that lifestyles, and their consequences on health outcomes are related to social inequalities, and that individuals should therefore not be charged with the costs of their unhealthy lifestyles. The societal relevance of this research is therefore twofold: how do lifestyles or activity patterns affect health, and to what extent do social inequalities play a role in this relationship?</p> <p>Data from the 2013 Flemish and Belgian time-use surveys will be used. Before recording their time-use in a 2 or 7 day diary, respondents also filled in a questionnaire, allowing us to investigate whether (un)healthy lifestyles are correlated with sociodemographic background variables. A crucial advantage in using time-use data to study this relationship lies in the fact that respondents provide very exact information on the types of activity, their duration and their embeddedness in the structure of daily life. These activities can be linked to an internationally validated typology of MET scores, which enables us to differentiate between different levels of physical and non-physical activities, thus taking it further than a division between sedentary and non-sedentary behaviour.</p>		
G3	13.30-15.30 uur in HG 1G10	Werk, (mantel)zorg en vrije tijd	Voorzitter: Marjolein Broese van Groenou
9	Jef Deyaert & Djiwo Weenas		Physical job-intensiveness, time use and health
	<p>There is a wide medical consensus regarding the beneficial effects of physical activity on the promotion of general health and well-being. In this paper, we will address the following research question: ‘what is the relationship between levels of physical job-intensiveness with patterns of physical activity in free time and health outcomes in the Belgian population?’ Do full-time workers with a heavy physical job have more or less physically intensive patterns of behaviour in their free time? Can we see a sort of trade-off where people with heavier patterns of activity during work compensate with more sedentary or less intense activities in their free time? Furthermore, we will investigate whether these patterns of active behaviour are mediated by other aspects than job-intensiveness and how these are related with general health and mental health.</p> <p>To answer these questions, Belgian Time-Use data of 2013 will be used. Respondents were asked to complete two questionnaires (one including questions about their attitudes, health and BMI; the other was the Belgian 2013 Labour Force Survey(LFS)) and to keep record of their daily behaviour in a diary during two days (one week- and one weekend day). Levels of ‘intensiveness’ will be studied by linking the detailed job information from the LFS and the registered activities in the diaries with an internationally validated typology of MET scores.</p> <p>A crucial advantage in using diary data to study time use lies in the fact that respondents usually underestimate the amount of time spent watching television and overestimate the amount of time spent on sports activities, when compared to their own diary registration.</p>		
10	Marloes Oldenkamp, Bültmann, Hagedoorn, Stolk,		Combining informal care and paid work: the role of support at work, at home, and from official organizations

	Wittek & Schmidt		
	<p>In the Netherlands, more than 70% of all informal caregivers aged 65 years or younger combines informal care with paid work. This percentage is expected to increase, due to the ageing population. Studies investigating the consequences of combining informal care and paid work for caregiver's health and work performance found inconsistent results. For some caregivers the combination of informal care and paid work may be beneficial, while for others it may be harmful. The presence or absence of support might explain these differences between caregivers, because support for the caregiver might buffer negative relations of caregiving intensity with caregiving outcomes. The aim of our study was to investigate to what extent the relations between the caregiving intensity and (1) the ability to combine informal care and paid work, and (2) caregiver health problems, were moderated by support at work, at home, and from official organizations.</p> <p>Within LifeLines, a population-based cohort study including 176.729 participants, a subcohort of 651 informal caregivers with paid work, aged ≥ 18 years (77% female, mean age 50 years (SD 7.9)) was formed. All caregivers filled out a questionnaire about their caregiving situation (i.e. caregiving intensity, support at home and from official organizations), health problems (Caregiver Reaction Assessment), and work situation (i.e. work hours, work accommodations, support from colleagues/supervisor (Copenhagen Psychosocial Questionnaire)). Multivariable linear regression models were used to study the moderating role of support on the relation of caregiving intensity with (1) the ability to combine informal care with paid work, (2) caregiver health problems. Around 25% of the caregivers provided more than 8 hours care a week, and 30% cared for someone with (starting) dementia/cognitive problems. Of all caregivers, 29% reported job adaptations, like more flexible or less working hours. Almost 40% called in sick or used holidays for their care provision, and 25% had used one or more formal leave arrangements. Social support from colleagues was more often perceived as high than social support from supervisor(s) (42% and 28%, respectively).</p> <p>It seems that some caregivers, but not all, perceived high support at work, had job adaptations, or used formal leave arrangements. Multivariable regression analyses will show whether these and other types of support can buffer the relation between caregiving intensity and caregiver outcomes, such as caregiver health problems. This information is useful for the design of caregiving policies and practices, in particular for employers of working informal caregivers.</p>		
11	Marjolein Broese van Groenou, Saskia Schakel & Natasha Tolkacheva		De invloed van mantelzorg op stress-gerelateerde gezondheidsklachten van werknemers
	<p>Slechts weinig onderzoek naar gezondheidsklachten van werknemers onderkent het feit dat de oorzaak van stress in de prive-situatie kan liggen. Een van deze mogelijke stressoren is het verlenen van mantelzorg, gedefinieerd als de hulp aan een hulpbehoevende met wie men een persoonlijke relatie onderhoudt (bijv. partner, ouder, kind). Met het groeiende appel op mantelzorg in de participatiesamenleving is er meer onderzoek nodig naar condities in de arbeidsorganisatie waaronder het combineren van werk en mantelzorg mogelijk is. Deze studie omvat een beschrijving en verklaring van de verschillen in ervaren stress tussen werknemers die al dan niet mantelzorgtaken naast hun betaalde baan verrichten. In navolging van arbeid-gezondheidsmodellen wordt een onderscheid gemaakt naar objectieve en subjectieve stressoren op individueel en organisatieniveau. De data zijn afkomstig van 50 bedrijven die medio 2012 een online vragenlijst hebben ingevuld op de website van Werk&Mantelzorg. In totaal is informatie beschikbaar van 8435 werknemers, waaronder 1954 mantelzorgers, over de mate van ervaren stress, de kenmerken van hun werk, de mate van ervaren sociale steun van collega's, leidinggevende en de organisatie, en kenmerken van de organisatiestructuur (formele verlofregelingen, omvang, proportie vrouwelijke werknemers). Bivariate analyses wijzen uit dat mantelzorgende werknemers een hogere mate van stress ervaren dan niet-mantelzorgende werknemers. Daarbij zijn mantelzorgers minder gemotiveerd om te werken vanwege status en inkomen, en werken ze vaker over dan niet-mantelzorgers. Tevens ervaart de eerste groep minder steun van collega's en leidinggevende dan niet-mantelzorgende werknemers. Multivariate multilevel regressieanalyses laten zien dat het effect van mantelzorg verlenen op stress niet verdwijnt als ook met deze verschillen in werkmotivatie en ervaren steun rekening wordt gehouden. Wel blijken interactie-effecten tussen individuele en organisatiekenmerken van belang. Het effect van mantelzorgverlening op stress is kleiner in organisaties waarin men expliciet melding maakt van het feit de combinatie van arbeid en zorg belangrijk te vinden. Opgemerkt moet</p>		

	<p>worden dat individuele kenmerken veel meer dan organisatiekenmerken bijdragen aan de mate van verklaarde variantie. Geconcludeerd wordt dat het verlenen van mantelzorg een additionele factor is voor het ervaren van stress op het werk, naast kenmerken van het werk en de mate van ervaren steun in de organisatie. Het verlichten van de zorgsituatie zou de ervaren stress van mantelzorgende werknemers dan ook kunnen verminderen. Daarbij suggereren de resultaten dat meer expliciete aandacht voor het combineren van arbeid en mantelzorg van collega's, leidinggevende en, bovenal, van de gehele organisatie, het mogelijk maakt om zowel een productieve werknemer als een verantwoordelijke mantelzorger te zijn.</p>		
12	Zoltan Lippényi, Esther Havekes & Tanja van der Lippe		Gebruik van zorgverlof en de rol van de arbeidsorganisatie
	<p>Nederland kent een grote groep van 'taakcombineerders', mensen die arbeid en zorg combineren. Door de vergrijzing en de afnemende bijdrage van de staat aan de ouderenzorg zullen werknemers ook steeds vaker zorgtaken op zich nemen. Hoewel de meeste werkgevers bereid zijn een verzoek voor kort- of langdurig zorgverlof te honoreren (van Echtelt, Vlasblom, & de Voogd-Hamelink, 2014), maken werknemers slechts in beperkte mate gebruik van deze mogelijkheid om arbeid en zorg te combineren (De Meester & Keuzenkamp, 2011; Driessen, 2013). De belangrijkste reden die werknemers hiervoor geven is dat 'het werk het niet toelaat' (Souren, 2007). De aard van het werk en de organisatie lijken dus een grote rol te spelen in de mate waarin zorgverlof wordt aangevraagd. Tot nog toe richtte de literatuur richtte zich vooral op vraag of werknemers behoefte hebben aan zorgverlof (cf. de Meester & Keuzenkamp, 2011). Minder is bekend over organisatie- en werk gerelateerde factoren die het daadwerkelijk gebruik van zorgverlof beïnvloeden. In dit artikel onderzoeken we of de oorzaken voor het al dan niet gebruik maken van zorgverlofregelingen liggen bij de potentiële risico's voor de werkgever en werknemer, zoals hoge werkdruk of economische problemen binnen de organisatie, of dat de oorzaken te vinden zijn in de bedrijfscultuur die het combineren van werk en privé al dan niet laag op de agenda heeft staan. Om deze vragen te beantwoorden maken wij gebruik van het Arbeidsvraagpanel uit 2011 van het Sociaal en Cultureel Planbureau, een langlopend onderzoek naar arbeid- en personeelsbeleid onder bijna drieduizend Nederlandse werkgevers. We gebruiken meervoudige regressie analyses om te controleren voor opleiding, geslacht en leeftijdscompositie van werknemers die de vraag naar zorgverlof mede kunnen bepalen.</p>		
13	Mirjam de Klerk, De Boer, Plaisier, Kooiker & Schyns		Mogelijkheden en grenzen aan aanbod van informele hulp
	<p>De zorg en ondersteuning voor mensen met beperkingen veranderen. Mensen die hulp nodig hebben, zullen meer beroep doen op personen uit hun omgeving. Wat zijn de mogelijkheden van mantelzorgers en vrijwilligers en waar liggen de grenzen?</p> <p>Voor dit onderzoek hebben onder meer zestien groepsgesprekken met mantelzorgers, vrijwilligers, mensen die geen informele hulp geven, cliëntondersteuners en thuiszorgmedewerkers plaatsgevonden.</p> <p>Als het gaat om de mogelijkheden en grenzen van informele hulp, dan gaat het om de vraag wat mensen willen en kunnen doen.</p> <p>De vraag wat mensen willen doen hangt sterk af van de vraag voor wie: bij naaste familie lijken mensen zich deze vraag bijna niet te stellen, zo vanzelfsprekend vinden zij het om te helpen, al speelt in praktijk vaak ook mee of anderen al helpen. Bij mensen die verder van je af staan is de balans heel anders: dan wil men vooral incidentele hulp geven aan mensen die men aardig vindt en van wie men weet dat zij de hulp waarderen. Alleen mensen die het ook leuk vinden om te helpen of die een bepaalde affiniteit hebben met zorg of welzijn zouden ook structurele hulp willen geven.</p> <p>Of mensen ook hulp kunnen geven hangt van de individuele omstandigheden af. De belangrijkste factor is tijd (waarbij ook arbeid, reistijd naar de hulpbehoevende of een druk gezin zijn genoemd). Daarnaast zijn factoren als de eigen gezondheid, financiële positie en voldoende kennis en vaardigheden genoemd.</p>		

G4	16.00-17.30 uur in HG 1G08	Gebruik van zorg en uitkeringen	Voorzitter: Nardi Steverink
14	Danielle Skugor, Annemarie Nys & Leen Meeusen		Poor health and usage of benefit systems: a descriptive analysis of country differences in benefit uptake by unhealthy people over 50, using SHARE data
<p>Het verhogen van de arbeidsparticipatie van ouderen staat al jaren hoog op de politieke agenda. Niet voor niets vormt dit één van de Europe2020-doelstellingen van de Europese Commissie. Er is echter minder aandacht voor de vraag wat er gebeurt met ouderen die door gezondheidsproblemen simpelweg niet meer in staat zijn om door te werken tot de wettelijke pensioenleeftijd. Blijven zieke ouderen toch doorwerken of treden ze vervroegd uit de arbeidsmarkt, en zo ja, via welke uitredingsroutes?</p> <p>Om dit te kunnen onderzoeken, proberen we eerst op basis van objectieve maatstaven na te gaan wanneer men te ziek zou zijn om te werken. We gebruiken de vierde golf van de Survey of Health, Ageing and Retirement in Europe (SHARE; 2011) en selecteren vijftigplussers uit 16 Europese landen die nog niet de wettelijke pensioenleeftijd hebben bereikt (N = 24.181). Terwijl eerder onderzoek veelal de subjectieve gezondheidsstatus gebruikt om arbeidsparticipatie mee te verklaren, starten wij in dit onderzoek met de constructie van een gezondheidsindex op basis van objectieve gezondheidskenmerken, waarmee we meer betrouwbare cross-nationale vergelijkingen kunnen maken. Vervolgens brengen we in kaart wat de tewerkstellingsgraad is van mensen naar gelang hun gezondheidsniveau en in welke uitkeringssystemen de niet-werkende zieken zich bevinden.</p> <p>De focus in dit onderzoek ligt met name op het gebruik van arbeidsongeschiktheidsuitkeringen, aangezien de kans op terugkeer naar de arbeidsmarkt vanuit deze systemen vaak klein is. We kijken of de niet-werkende zieken voornamelijk in arbeidsongeschiktheidssystemen zitten en in hoeverre zij uit de arbeidsmarkt treden via andere kanalen, zoals werkloosheidssystemen of vervroegde pensionering. Daarnaast gaan we na in hoeverre 'gezondere' mensen terecht komen in arbeidsongeschiktheidssystemen.</p> <p>Tenslotte onderzoeken we, met behulp van een multinomiale multilevel regressieanalyse, in hoeverre landenkenmerken en individuele kenmerken de verschillen in het gebruik van uitkeringssystemen kunnen verklaren.</p>			
15	Anna Maria Marangos, Mirjam de Klerk & Geeke Waverijn		De invloed van individuele kenmerken en gemeentelijk beleid op het gebruik van informele en formele hulp
<p>Gemeenten worden, in het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning, geacht beroep te doen op de eigen mogelijkheden van burgers en hun netwerk. Hoe zij dat doen mogen zij zelf bepalen. In dit artikel gaan we na of de beleidsinzet op het gebied van informele hulp van invloed is op het feitelijke gebruik van informele dan wel formele hulp (hulp bij het huishouden, begeleiding, persoonlijke verzorging en verpleging).</p> <p>Eerder onderzoek geeft inzicht in determinanten van informeel en formeel zorggebruik, maar de invloed van gemeentelijk beleid op dit gebruik is niet eerder grootschalig kwantitatief onderzocht. Vraagstelling: Wat is de invloed van individuele kenmerken én van gemeentelijke beleidskenmerken op het gebruik van informele en formele hulp?</p> <p>Theoretisch wordt aangesloten bij het Behavioral Model of Health Services Use van Andersen en Newman (1973 en 1995). Zij proberen aan de hand van gezondheidskenmerken, persoonskenmerken en kenmerken van het zorgsysteem te verklaren waarom individuen verschillen in hun gebruik van zorg.</p> <p>Voor dit onderzoek hebben we zelf gerapporteerde gegevens van ongeveer 750 mensen met een lichamelijke beperking (uit het Nationaal Panel Chronisch Zieken en Gehandicapten van het NIVEL) gekoppeld aan beleidsgegevens van 115 gemeenten (aangeleverd door beleidsambtenaren voor de landelijke Wmo-evaluatie van het SCP). Analyses: multiniveau regressie.</p> <p>Ongeveer de helft van de gemeenten zet beleidsmatig vooral in op informele hulp; de andere helft vooral op formele hulp. Van de mensen met een beperking gebruikt 17% formele hulp, 60% informele hulp en 23% beide. Er lijkt vooralsnog geen relatie tussen gemeentelijke beleidsinzet en het gebruik van hulp. Het kan zijn dat die relatie nog niet gevonden wordt omdat de gemeentelijke beleidsinzet (nog) niet is aangekomen bij de gebruikers.</p>			

16	Vera van de Straat, Veerle Buffel & Piet Bracke		The medicalization of sleep in an ageing population: a longitudinal cross-national study of medication use for sleep problems in European older adults.
<p>The prescription of medication is the most common health care intervention in older patients. In this study we will examine to what extent sleep is medicalized in an ageing population, with a focus on risk groups, cross-country differences and longitudinal changes in the medicalization of sleep.</p> <p>The first (2004/2005), second (2006/2007) and fourth (2011/2012) wave of SHARE are used to perform longitudinal mixed effects logistic regression analyses with three levels -country, individual and period-, the dependent variable being whether or not one takes medication for sleep problems at least once per week. Data consists of 76,573 individuals aged 50 and older from 19 European countries.</p> <p>Both the use of medication, with particularly high levels in France and Belgium, and the association between sleep problems and medication use were found to vary between countries. Over time medication use for sleep problems was found to decrease. However, in growing older people were more likely to take medication. Women reported to use more medication than men. Besides, both separated or divorced, and widowed individuals reported more use of sleep medication than their married counterparts. Finally, compared to retired individuals, the employed reported to use less, whereas the permanently sick or disabled used more medication.</p> <p>Our study shows that the medicalization of sleep decreases over time, increases with age, and varies between countries. Moreover, women, people who have lost their partner, as well as retired and permanently sick or disabled individuals are more at risk of medicalizing their sleep.</p>			
17	Inger Plaisier & Mirjam de Klerk		Onderzoek naar ontwikkelingen in het gebruik van extramurale zorg 2004-2011
<p>Het beleid voor langdurige zorg is de afgelopen jaren sterk gewijzigd waardoor het extramuraal zorggebruik in bepaalde groepen kan zijn veranderd. Volgens het Behavioral Model of Health Services Use van Andersen en Newman (1973) zijn naast gezondheidskenmerken ook persoonskenmerken en faciliterende factoren determinanten van zorggebruik. We onderzochten in hoeverre het zorggebruik in groepen tussen 2004 en 2011 toe of afnam en of de determinanten van zorggebruik veranderden.</p> <p>CBS-gezondheidsenquêtes, afgenomen tussen 2004 en 2011 koppelden we aan registraties over extramuraal zorggebruik (huishoudelijke hulp, verpleging en persoonlijke verzorging) van het Centraal Administratiekantoor (CAK) en inkomensgegevens van de belastingdienst. Veranderingen in zorggebruik onderzochten we door percentages van zorggebruik in subgroepen (naar gezondheids- en persoonskenmerken en faciliterende factoren) in verschillende periodes te berekenen. Veranderingen in determinanten zijn onderzocht door determinanten*tijd interactietermen te toetsen.</p> <p>Het aantal gebruikers (18 jaar en ouder) van extramurale zorg nam toe van 532.000 in 2004 tot 556.000 in 2011. Dit is het gevolg van het gestegen aantal (oude) ouderen. Het gebruik van extramurale zorg nam vooral toe bij alleenstaanden en 80-plussers en daalde bij mensen uit de hoogste inkomensgroepen. Huishoudvorm, inkomen en leeftijd werden sterkere determinanten van extramuraal zorggebruik, lichamelijke beperkingen juist minder sterk.</p> <p>Niet alleen gezondheidsfactoren, zoals het hebben van een beperking of een chronische ziekte, maar ook de persoonlijke omstandigheden bepalen mee of iemand gebruik maakt van extramurale zorg. Dat wijst erop dat de ingeslagen weg om zorg alleen toegankelijk te maken voor mensen die onvoldoende eigen middelen hebben om zelf de zorg te organiseren, effect heeft.</p>			

H. Criminaliteit			Themacoördinator: Wim Bernasco
H1	9.30-11.00 uur in HG 1G11	Criminaliteit 1	Voorzitter Wim Bernasco
1	Stef Adriaenssens & Jef Hendrickx		One neighbourhood at a time? Een schatting van het economische belang van prostitutie in Belgische prostitutiebuurten
	<p>De nieuwe richtlijnen voor de opmaak van nationale rekeningen, de ESR 2010, waarvan de resultaten gepubliceerd werden in september 2014, bevatten ook een nieuwheid die relevant is voor onderzoekers van ondergrondse en deviante activiteiten. De richtlijnen leggen voor het eerst op om het economische belang van smokkel, illegale drugs en prostitutiediensten op te nemen in de nationale rekeningen. Hier wordt het probleem meteen een meer interdisciplinair verhaal, dat niet alleen economen aanbelangt. Historisch gezien zijn het eerder sociologen en criminologen die directe metingen van dit soort fenomenen produceerden. De historische oriëntatie en deskundigheid inzake directe gegevensverzameling via (participerende) observatie, bevoorrechte getuigen en surveys geven sociologen hier mogelijk een comparatief voordeel.</p> <p>In deze bijdrage argumenteren we dat een betrouwbare schatting van het economische belang van de prostitutiesector best zou vertrekken bij kleinere geografische eenheden, om hierop voort te bouwen en nationale schattingen te maken. Vandaar 'one neighbourhood at a time'.</p> <p>In een tweede deel wordt deze argumentatie geïllustreerd met behulp van een empirisch onderbouwde schatting van het economische belang van België's grootste red lights districts: die van Antwerpen en Brussel. De relevantie van deze schattingen overstijgt evenwel de input voor de nationale rekeningen. De meting van meerdere buurten, laat toe om de evolutie van het economische belang van deze buurten en prostitutiesegmenten beter te monitoren, bijvoorbeeld bij beleidsveranderingen of een verandering in economische conjunctuur. Ook kan hierdoor het vergelijkend onderzoek tussen prostitutiewijken in verschillende steden een beter onderbouwde basis krijgen.</p> <p>In een laatste deel tonen we met welke aanvullende data en assumpties een generalisatie kan gemaakt worden naar de economische bijdrage van prostitutie op nationaal niveau. Voor moeilijkheden bij de vertaalslag naar nationale rekeningen, bijvoorbeeld van een scheiding tussen residenten en ingevoerde diensten voor tijdelijk aanwezige sekswerkers, worden oplossingen voorgesteld.</p>		
2	Steve van de Weijer		Militaire dienst als keerpunt in de intergenerationele overdracht van criminaliteit
	<p>Diverse multigenerationele studies hebben aangetoond dat criminaliteit sterk concentreert binnen families en dat criminaliteit wordt overgedragen van ouders op kinderen. Er is echter nog maar weinig onderzoek gedaan naar factoren die deze overdracht kunnen verbreken. In deze studie wordt onderzocht of de militaire dienst de intergenerationele overdracht van criminaliteit beïnvloedt.</p> <p>Op basis van levenslooptheorieën kan verwacht worden dat de militaire dienst een belangrijk breekpunt kan zijn in de criminele carrières van delinquenten. Enerzijds kan men verwachten dat militaire dienst tot minder crimineel gedrag leidt, onder andere omdat dienstplichtigen discipline wordt bijgebracht en omdat het de sociale onafhankelijkheid bevordert. Anderzijds kan de militaire dienst ook tot meer crimineel gedrag leiden, onder andere omdat het bestaande sociale relaties onderbreekt en omdat men mogelijk leert om conflicten op agressieve wijze op te lossen. Eerder onderzoek toont wisselende resultaten. Sommige studies tonen echter ook aan dat militaire dienst meer gunstige effecten heeft voor personen met ongunstige achtergronden.</p> <p>Mogelijkerwijs heeft de militaire dienst dus een goede invloed op personen met een criminele vader, en vermindert het de intergenerationele doorgifte van criminaliteit.</p> <p>In het onderzoek wordt gebruik gemaakt van gegevens van ongeveer 2000 mannen uit drie opeenvolgende generaties uit de Transfive studie. Uit gegevens uit de archieven van defensie is af te leiden of en wanneer deze mannen in dienst hebben gezeten. Daarnaast zijn voor alle mannen de complete strafbladen bekend. Om uitspraken te kunnen doen over causale relaties wordt er gebruik gemaakt van een instrumentele variabele: het landelijk percentage mannen per geboortjaar dat daadwerkelijk in dienst moest. Dit percentage fluctueerde</p>		

	<p>namelijk aanzienlijk per jaar. Alle mannen geboren in 1959 werden bijvoorbeeld 'uitgeloot', terwijl in de overige jaren tussen de 32 en 46 procent van de mannen in dienst moest.</p> <p>De eerste resultaten laten zien dat de overdracht van criminaliteit aanzienlijk groter is wanneer de zoon geboren is in 1959 dan wanneer hij geboren is in de jaren ervoor of erna. Omdat de mannen uit 1959 allemaal niet in dienst hebben gezeten lijkt dit resultaat er dus op te duiden dat militaire dienst inderdaad de overdracht van criminaliteit vermindert.</p>	
3	Stijn Ruiter, Marre Lammers, Barbara Menting & Wim Bernasco.	Door schade en schande wijs: De invloed van eerdere delictlocaties op delictlocatie keuze
	<p>Vaak is dezelfde persoon verantwoordelijk voor meerdere delicten die kort na elkaar en dichtbij elkaar worden gepleegd. Deze bevinding suggereert dat de keuze voor een delictlocatie deels afhangt van eerdere delictlocaties, misschien omdat het eerdere delict de dader iets geleerd heeft wat van pas komt bij de latere delicten. Een dader zal waarschijnlijk niet altijd delicten op dezelfde locatie blijven plegen, maar op een bepaald moment toch voor een andere locatie kiezen.</p> <p>De huidige studie onderzoekt herhaalde delictlocatie keuzes, waarbij de hypothese is dat het waarschijnlijker is dat een dader een delict pleegt in een gebied waar hij eerder een delict heeft gepleegd dan in een vergelijkbaar gebied waar dat niet het geval is. Aanvullende hypothesen zijn dat het effect van eerdere delictlocaties op de keuze voor de huidige delictlocatie afhankelijk is van de nabijheid, de recentheid, de frequentie en het type van de eerdere delicten.</p> <p>Dit onderzoek maakt gebruik van data van de politie Haaglanden over alle opgehelderde delicten van 10.000 daders die zijn gepleegd tussen januari 2003 en december 2009. De ruimtelijke eenheid van analyse is een 6-positie postcodegebied. Discrete spatial choice modellen worden gebruikt om de hypothesen te toetsen. Deze modellen stellen ons in staat om te controleren voor andere variabelen die de keuze voor een delictlocatie mogelijk beïnvloeden, zoals de nabijheid van het huidige woonadres en van voormalige woonadressen van de dader.</p> <p>De resultaten laten zien dat de delictlocatie keuze wordt beïnvloed door kenmerken van zowel de locatie als van de dader.</p>	
4	Josja Rokven, Jochem Tolsma & Stijn Ruiter	De invloed van vrienden op slachtofferschap en daderschap
	<p>In criminologische literatuur is veel aandacht besteed aan vriendschapsnetwerken van delinquenten. Het blijkt dat delinquenten relatief vaak mede delinquenten tot hun vriendenkring kunnen rekenen. Twee verklaringen worden hiervoor gegeven. Vrienden zouden elkaar in hun delinquent gedrag beïnvloeden (invloed) en individuen selecteren hun vrienden op basis van overeenkomsten in delinquent gedrag (selectie). In dit onderzoek richten we ons specifiek op de invloedprocessen. Tot op heden zijn de vriendschapsnetwerken van slachtoffers binnen de criminologie onderbelicht gebleven. Het doel van deze studie is om te bepalen in welke mate slachtofferschap en daderschap onder vrienden de kans beïnvloedt dat iemand zelf slachtoffer en/of dader van criminaliteit wordt. We gaan hierbij na in hoeverre de invloedprocessen afhangen van individuele kenmerken (leeftijd en zelfcontrole) en van kenmerken van de vriendschapsrelatie (gelijkenissen in opleidingsniveau en de mate van contact tussen beiden). Om de invloedprocessen te onderzoeken maken we gebruik van CrimeNL. CrimeNL is een longitudinaal onderzoek naar slachtofferschap en daderschap in Nederland van de Radboud Universiteit Nijmegen en het Centraal Bureau voor de Statistiek. Deze studie combineert gedetailleerde informatie over leden van het netwerk met informatie over daderschap en slachtofferschap van individuen. Om de probleemstelling te onderzoeken maken we gebruik van fixed-effects panel modellen. De voorlopige resultaten laten een significant effect zien van delinquente vriendschappen op delinquent gedrag. Ook slachtofferschap onder vrienden vergroot de kans dat iemand zelf slachtoffer van criminaliteit wordt. De invloed van vrienden blijkt groter te zijn onder jongeren en niet af te hangen van de mate van zelfcontrole van individuen. Ook blijkt dat de invloed van vrienden sterker is naarmate er meer contact is tussen vrienden.</p>	

H2	16.00-17.30 uur in HG 1G11	Criminaliteit 2 (in English)	Chair: Wim Bernasco
5	Jessica Hill, Arjan Blokland & Victor van der Geest		Desisting from crime in emerging adulthood: adult role transitions and the maturity gap
	<p>Recently literature on emerging adulthood has highlighted a delay in entering traditional demographic markers of adulthood, and an increase in experimentation and exploration experienced by young people aged 18 to 29 years. In this study we test whether Moffitt's theory of adolescent-limited offenders, which contends that as young people enter adult roles they exit the 'maturity gap' of adolescence and desist from crime, still applies given the changed nature of the early adult years. We examine whether today's emerging adults remain at risk of experiencing a maturity gap between how adult they feel and the reality of their social situation, as well as whether transitioning into adult roles normative for today's generation of young people remains a driver of desistance as Moffitt contends. Using longitudinal data from a Dutch general population sample aged 18-24 years, fixed-effects models were run examining the effect of within-person changes in time spent in the adult roles on self-reported delinquency and moderation of this effect by feelings of adulthood. The adult roles examined were being in employment and not education, being in a relationship, and living independently of parents. We found that the more time spent in adult roles the less delinquency our respondents consequently reported. Surprisingly we also found that for those who spent more time in adult roles and reported feeling more adult higher delinquency was reported than for those who spent more time in adult roles and reported feeling less adult. We conclude that in general today's emerging adults desist from delinquency in response to adult role transitions normative for this generation. Possible interpretations for the unexpected qualification of this conclusion, i.e. those who spend more time in adult roles whilst feeling more adult actually increase their delinquency, are discussed. Our findings have important implications for the identification of young people at risk of continuing delinquent behavior in emerging adulthood.</p>		
6	Andrew Lemieux, Bazil Alidria & Nelson Guma		Poaching, Isn't Poaching, Isn't Poaching: Wildlife Crime Patterns Inside Protected Areas
	<p>Wildlife crime is seen as a growing threat to biodiversity and security around the world. In short, poaching events inside protected areas are the first crime in a series of events which connect wildlife to the markets and consumers that create demand for products such as meat, skins, or ivory. From a supply-side perspective, knowing more about the spatial and temporal patterns of poaching will be useful for creating prevention schemes within a protected area. Using ranger foot patrol data from a large protected area in Uganda, this research examines (a) how poaching and other illegal activities are distributed, (b) the overlap between poaching and other types of crime such as plant harvesting, and (c) differences between poacher activity across the area such as the method of trapping or species targeted. The data used in the analysis were collected during routine patrols in the protected area over two years (2013-2014). They include information about where rangers teams went and where they observed illegal activity. Because geotagged photos were used to make the observations of illegal activity, it was possible to determine the modus operandi of poachers regarding how traps were placed and what was taken from the carcasses of poached animals (i.e. meat, trophies, etc). Drawing from the results of the analysis, the paper discusses how tailored prevention strategies, not one-size fits all policies, are better suited for the detection and deterrence of wildlife crime. Moreover, it shows how different parts of the protected area experience different types of crime, useful information for resource allocation and deployment decisions.</p>		
7	Marie Lindegaard & Wim Bernasco		Violent robberies in The Netherlands: Interactions between victims and offenders
	<p>Drawing on rational choice perspectives and symbolic interactionism, this study aims at explaining why some robberies take place with physical force while others occur only with threat. The focus is how expected and observed victim resistance impact physical force by robbers.</p>		

<p>We draw on quantitative and qualitative data obtained from 104 robbers who described 143 robbery events. Based on the coding of behavioral sequences between offenders and victims, we distinguish between the use of physical force at the onset from the use of physical force during the progression of the event. At the onset of robberies, physical force of offenders is influenced by whether they judge the victim to be street credible. During the progression of robberies, offenders are more likely to use physical force against a resistant than against a compliant victim. At the onset of the robbery, offender violence is related to expected victim resistance; during the progression, it is related to observed victim resistance. Future research should focus on behavioral sequences within robbery events including the meaning of victim characteristics and victim behavior in different phases of the event.</p>
--

I. Social Movements			Themacoördinator: Bert Klandermans
I-1	9.30-11.00 uur in HG 1G13	Social movements: Political trust and identification (in English)	Chair: Jacquélien van Stekelenburg
1	Eefje Steenvoorden		One of a kind or all of one kind? Groups of participants and their distinctive motivation patterns
	<p>Civic engagement can take form in many shapes. Demonstrating, organizing a community event and joining a political party all refer to this one concept. However, despite a large number of studies into participation in recent decades, the similarities and differences between types of participants are surprisingly understudied. Characteristics proposed in the literature to understand why some participate and others do not, such as resources, political interest and political efficacy, are not likely to explain why people choose one type of participation over another. In this paper, the proposition is tested that participants of civic engagement can be best differentiated by their societal attitudes, as they are likely to join those who have a matching view on society. In particular, I examine whether four types of participants (electoral, institutional political, non-institutional political and civic participation) show diverging patterns with regard to political trust, social trust and societal pessimism.</p> <p>This is tested with logistic regression analyses of the data from the European Social Survey 2006, including respondents from 21 countries. The results show that indeed societal attitudes differentiate very well between the four type participants, as they show opposite relationships with types of participation, whereas the standard variables such as educational level, income, political interest and efficacy do not differ between groups of participants in such a way. Political trust is negatively related to non-institutional political participation, and positively to the other three, social trust negatively related to institutional political participation and positively to the other three, and societal pessimism is positively related to non-institutional political participation and negatively to civic participation.</p>		
2	Teodora Gaidyte & Jasper Muis		Why are citizens in post-communist countries less politically active than in West European societies? The contextual impact of social trust
	<p>Why are people in post-communist countries less politically active than in mature democracies? Just before and after the collapse of Communism, the new democracies witnessed a massive political engagement of citizens, be it in demonstrations or elections. The recent years, however, reveal the political passivity of post-communist citizens. It begs the question which factors are responsible for disenchantment from politics. More specifically, we ask whether the communist legacy of political apathy and the economic and political conditions of post-communist societies matter for individuals' decisions to engage in politics. We expect three sets of individual and contextual predictors to be related to political participation, namely, economic, political and cultural ones. We employ the European Social Survey 2008 data and use multi-level regressions to test our hypotheses. On the one hand, political participation in post-communist democracies is explained by a so-called composition effect: because there are more people in post-communist countries of a certain socio-economic status and with certain political values, levels of participation are lower. On the other hand, we found that political engagement is also shaped by country-level factors. The novelty of our research is that we consider social trust at both individual and contextual levels as predictors of both institutionalized and non-institutionalized political participation. Our results support the claim that the deterioration of social trust in post-communist countries during the communist regime and after its fall has a profound negative impact on individuals' willingness to participate in politics.</p>		
3	Martin Portos		Taking to the squares, taking to the streets in Spain. Individual-level subjective grievances and profile of protesters in times of hardship: 15-M mobilizations and

			beyond
	<p>What is the profile of Spanish challengers in the context of austerity? This study deals with individual-level motivations for protest participation in the shadow of the Great Recession, combining ESS-6 data for Spain and the innovative CIS-INJUVE survey. The key argument is that activists, both Spanish total demonstrators in 2012 and participants in various 15-M activities, are more politically and economically aggrieved in attitudinal terms than the overall population.</p> <p>Multiple logit models displayed evidence there are hardly any objective grievances and biographical availability-related factors that account for protest participation, apart from some network-based features (e.g. ties to political parties). Data show demonstrations and 15-M engagement in a recession-driven scenario are not simply the expression of a precarious generation. Moreover, differential factors for recruitment are mostly ideational: subjective grievances, in terms of political trust and socioeconomic-political satisfaction, along with political engagement factors, such as social ideology and level of political interest.</p>		
I-2	13.30-15.30 uur in HG 1G13	Social movements: Forms of collective action (in English)	Chair: Bert Klandermans
4	Jamile Santos Nascimento		THE STRUGGLE GOES ON! Sustained participation of the MST's activists
	<p>I will present my research on the sustained participation of the Landless Workers Movement (Movimento dos Trabalhadores Rurais sem Terra), known as MST.</p> <p>Despite the social relevance of the participation in movements, the participation for a long period of time (sustained participation) has been little studied. Previous analysis focus on the role of commitment, perception of political opportunities and social networks separately. The present study combines the analysis of these three key concepts in order to provide a comprehensive understanding of the phenomenon.</p> <p>For this propose, an emblematic case study was chosen: the participation of the MST's activists. The Landless Workers Movement is one of the biggest Brazilian social movements which was founded in 1984. This movement is usually formed by entire families, which live together in communities organized by the movement, meaning that also children participate in the MST's collective actions. I argue that sustained participation of members who started to participate in adulthood and sustained participation of activists who grew up in the movement's communities differs. Therefore, the participation of these two kind of activists is studied separately.</p> <p>For the data collection mixed methods were used: surveys, open-ended interviews and participant observation.</p>		
5	Agnieszka Kanas & Borja Martinovic		Political action in conflict and non-conflict regions in Indonesia: The role of religious and national identification
	<p>This study examines the relationship between dual identification and political action in Indonesia. We contribute to the existing research on political action in four ways. First, we study political action on behalf of religious groups and examine the role of religious identification alone and in combination with national identification. Existing studies have predominantly focused on the role of ethnic identification alone and in combination with host-country national identification in determining political action on behalf of ethnic minority groups. Second, we present a first systematic analysis of political action in a non-Western country – Indonesia – where social cleavages occur primarily along religious lines and where the relations between the two largest religious groups – Christians and Muslims – are tense. Third, we examine differences between a conflict and non-conflict region, and fourth, we investigate both normative and non-normative forms of political action (i.e., protest and violence). The analysis is based on unique survey data collected in Indonesia among Christian and Muslim students in one conflict region (Maluku) and one non-conflict region (Yogyakarta). Our results show that religious identification increases support for protest on behalf of the religious ingroup in conflict region only. In contrast, national identification seems to encourage support for protest in both regions. In addition, while national identification works as a buffer for the relationship between religious identification and support for protest in non-conflict region, it strengthens, though</p>		

	weakly, the positive relationship between religious identification and protest in conflict region. Finally, there is some evidence that in the region where conflict between religious groups is present, national identification mobilizes religious identification in support for violence.		
6	Jeroen Bruggeman		Solidariteit, synchronisatie en collectieve actie
	For people to act collectively in actual situations, in contrast to lab experiments, uncertainties about the collective good and the consequences of their actions may stand in their way. Under such conditions, people seem to have few reasons to cooperate, yet revolutions against dictatorial regimes, for example, show that collective action can take place against the odds. To explain how, we start out at interaction rituals that increase solidarity. Subsequently, Kuramoto's model is used in a new way to show that if participants' network connectivity is sufficient, increasing solidarity synchronizes a majority's psychological states and preferences in a sudden phase transition. Thereby the critical mass necessary to make cooperation self-sustaining can be reached.		
7	Tim Immerzeel & Arieke Rijken		Anti-immigrant parties and political participation of immigrants
	The success of anti-immigrant parties in contemporary Europe has urged scholars to investigate the consequences of these parties on policy outputs, policy stances of other political parties, and more broadly on popular attitudes regarding immigration (Mudde, 2012). These studies all focus on how native institutions, political actors and citizens react to the politicization of the issue of immigration. Hitherto, it remains understudied whether and how immigrants themselves, as subjects of the politicized issues, are influenced by the success of such parties. Immigrants could speak out against this anti-immigrant rhetoric and express their discontent with these parties in various ways (electoral or non-electoral), or they could develop negative attitudes towards political parties and the system in general and thus 'exit' politics. Since Western-European anti-immigrant parties and citizens often interpret Muslim immigrants as the most important threat to Western civilizations, we aim to investigate whether and how the presence of anti-immigrant parties affects the political participation of first- and second-generation Muslim immigrants in 19 Western-European countries. Using the six available rounds of the European Social Survey, we contribute to the literature in the following ways. First, we hypothesize and empirically test how the popularity of anti-immigrant parties could discourage or encourage Muslim immigrants to participate in both electoral and non-electoral politics. We study both forms of participation as immigrants are often faced with legal restrictions to voice their opinion in electoral politics, and because it has been suggested that immigrants prefer to engage in movement politics which requires less human capital (host-country language fluency and education) and political capital (knowledge of the host-country political system) than electoral politics (Ginieniewicz, 2010). Furthermore, we investigate whether specific groups of immigrants are differentially affected by anti-immigrant parties. We anticipate that second-generation, higher educated and younger immigrants may be less hindered by language issues and lack of political knowledge than their first-generation, lower educated and older counterparts and therefore are more likely to participate in both non-electoral and electoral politics.		
I-3	16.00-17.30 uur in HG 1G13	Social movements: The role of grievances (in English)	Chair: Marije Boekkooij
8	Nicolina Montesano Montessori & Karen Verduijn		Social entrepreneurs as social movements: processes of world making
	This paper reports research with the leaders of three (global) social movements, here considered social enterprises, in that they all strive for social change to achieve a better, more peaceful, more organic, more sustainable world. In this sense, these movements (Master Peace, Giving is All we Have and Zeitgeist) hold holistic views and purposes. The purpose of Master Peace is to make the annual peace week (UN) better known among the public. Also, the movement encourages people around the world to set up activities in their neighborhoods to stimulate peace through art, dance, music. In over 45 countries members of Master Peace, who then become		

	<p>leaders themselves, are active in so-called 'clubs' that they initiated themselves. Giving is All we Have was started by a Dutch man who quit his job at Triodos bank, traveled through the Americas and found that the true essence of life is 'giving' rather than 'accumulating'. His main goal is to seduce profit companies to give (materials, ideas, knowledge, space) to social enterprises. Zeitgeist is a global organization that assumes that, through technology, we can create an economy of abundance rather than scarcity. All three leaders indicate that current day society hinges on out-dated paradigms, such as the Cartesian dualism that places theory above practice. MasterPeace holds that the economy invests in weapons rather than peace and that this is an erroneous priority. Zeitgeist holds that more consciousness is needed so that the current economy of scarcity can be replaced by an economy of abundance. Giving is All we Have claims that we need a world in which giving, rather than accumulating, is the dominant practice. All three present a strong new worldview, different in time and space. The data were formed by interviews with the three leaders and an analysis of their websites. The theoretical framework included theory on social entrepreneurship (Steyaert, Rindova among others), social change and space (Harvey, 1996) time (Gove, 2007). The methodological framework was based on CDA and narrative analysis (Reisigl & Wodak, 2001), Somers (1994), Foucault, Delouse & Guattari (1988). The results of this research are the identification of three holistic social entrepreneurs that through their activity on the Internet engage as social movements in order to facilitate a process of word making, constructing different temporalities and spatialities. Through the analysis of interviews and websites, we have been able to analyse, using CDA and multimodal narrative analysis- the spatio temporal coordinates of the envisioned new world, as well as the actual, emergent new practices that belong to it.</p>		
9	Jeroen Voerknecht & Jacquélien van Stekelenburg		How violated values forge protest
	<p>Systematic empirical work on the way people's values generate passionate politics is rare. In the present research we try to fill this gap by examining how violated values motivate people to participate in protest. Values are abstract concepts or beliefs concerning people's goals and serve as guiding standards in their life; they describe what is fundamentally important to them. Values function as a compass in determining directions in complicated and sometimes foggy socio-political matters. In this study, we asked protesters' value-priorities and hypothesize that the more prioritized violated values are, the stronger people's motivation to express their view; and thus to protest. However, value-priority may differ from person to person. What the one deems a value violation, doesn't bother the other, and vice versa. Consequently, protesters may differ with regard to their violated values. Social movement organizations—as we argue—play an important role in the politicization of values. Social movement organizations function as 'schools' in which values are socialized and politicized. Furthermore, membership of an organization provides civic mindedness and civic skills, and serve as a mobilizing structure for protest. We therefore presume that the relation between violated values and the motivation to protest is reinforced by membership of an organization. We surveyed protesters in two different demonstrations, simultaneously organized by two social movements against the same budget-cuts proposed by the same government. But with one fundamental difference, the movements emphasized different aspects of the budget-cuts: labour unions emphasized power and economic security, while the anti-neo-liberal alliance aired its aversion of anti-neo-liberalism. This most-similar-systems-design created a natural experiment, which enabled us to examine, first, whether the same budget-cuts violated different values, that is do violated material values spur labour unionists onto the streets and violated post-material values anti-neo liberalists? Second, we examine whether the same budget-cuts politicize different values, that is, do economic (materialist) values mediate the motivation to express one's view in case of the labour union demonstration, and post-materialist values in case of the anti-neo-liberalists' demonstration?, And finally, we examine whether the motivation to protest is stronger affected by the respective violated values for members of social movement organizations compared to non-members? Results reveal that different violated values forge participation in different protests, and the more so for members of social movement organizations. We therefore conclude that violated values push people onto the streets facilitated by social movement organizations where socialization and politicization of the values took place.</p>		
10	Igor Petrovic, Bert Klandermans & Jacquélien van		Dealing with work-related discontent within Dutch military

	Stekelenburg		
	<p>Not all citizens are in the same position when it comes to voicing their work-related discontent. Take for instance military personnel. In the Netherlands, just like in most other modern-day democracies, military personnel enjoy a specific position. In terms of opportunities for collective action, their position differs from most other employees in the Netherlands. Formally, they are not allowed to strike and when exercising their right to join associations, protest or publicize, they may not jeopardize the functioning of their organization. Informally, they function within an organization marked by hierarchy, discipline and cohesion. Yet at the same time, just like many other citizens, military personnel face a changing work environment which often results in job and welfare insecurity. This raises the question how military personnel deal with work-related discontent, and in which way, if any, they voice such discontent? We situate this puzzle within Hirschman's framework of exit, voice, silence, neglect and loyalty. By doing so, we are able to explain how choice for collective action interacts with other patterns of behavior – such as commonly prevalent decision to do nothing, leaving the problematic situation altogether or even resorting to anti-social or disruptive behavior. In specific, we examine why military personnel would opt for different strategies in dealing with work-related discontent and the role of their perceptions of the military environment in making the decisions for specific paths. The study is based on the data we collected during the first two waves of the longitudinal online survey of Dutch military personnel.</p>		

J. Familie			Themacoördinator: Aat Liefbroer
J1	9.30-11.00 uur in BV 0H54	Zorg en steun in het familie netwerk	voorzitter: Aat Liefbroer
1	Brett Ory, Renske Keizer & Pearl Dykstra		Educational mobility and type of paternal investment: Evolution, homophily, or authority?
	<p>Paternal investment is thought to improve child outcomes. Numerous studies reveal that kids do better in school, are healthier, happier, and better adjusted when their fathers are positively involved in their lives. However, paternal investment is often treated as a unidirectional effort, which overlooks the role of the child in soliciting investment. In particular, the interplay between the status attainment of children and their fathers may affect not only what kind of investment children need, but also the type of investment fathers are willing or able to provide. Focusing on the difference in educational attainment between fathers and children, we use three different measures of paternal investment that are not dependent on proximity, including financial support, a show of interest in the child's life, and the provision of advice, to test linkages between paternal investment and educational mobility. We also consider paternal investment separately and as part of a greater family investment. From an evolutionary perspective, we expect that fathers will direct financial investment preferentially to upwardly mobile children because these children are likely to be wise financial investments. According to the principle of homophily whereby similarity breeds connection, we expect that fathers will show more interest in the lives of their children with similar educational attainment. Finally, we hypothesize that fathers with downwardly mobile children, backed by the authority of being both older and more highly educated, will be more likely to give advice to those children. Using the Netherlands Kinship Panel Study, we have a unique opportunity to test these three hypotheses by comparing paternal investment across adult children within the same family. A triadic design is innovative because it allows us to control for between-family variation as we test the relationship between educational attainment and paternal investment. This article applies diverse theoretical approaches from evolutionary biology and sociology to bring new perspective to the study of intergenerational mobility.</p>		
2	Wouter Quite, Pearl Dykstra & Jeroen Weesie		Parents' support to adult children: A multi-actor life course perspective
	<p>With the Netherlands kinship panel study data (NKPS) this study addresses to what extent downward support flow of parents to adult children is affected by relationship quality, children's needs, and the reciprocal exchange relation between the parent and child. This longitudinal study is unique in the sense that it not only addresses the parent child relation as a dyadic relation, but simultaneously takes into account how the (exchange) relation a parent has with one child affects the exchange flow from a parent to their other children. The results show that an increase in a child's needs, as well as the support a child provides to the parent, result in more parental support, providing support for both a reciprocal exchange relation as for altruistic motives. The exchange relation between a parent and one's sibling does not affect received support, indicating parents evaluate the support relation between different children independently (absolute reciprocation), contrary to the competition model of reciprocation where siblings compete for parental support (relative reciprocation). Conflicts and tension in the parent-child relation has no effect on parental support. More conflict between a child's parent and his/her sibling, however, does have a positive effect on parental support received. This paper demonstrates that, within family sociology, new insights can be gained from adopting a multi-actor approach, where multiple dyadic (exchange) relations within one family are studied simultaneously.</p>		
3	Joukje Swinkels, Theo van Tilburg & Marjolein Broese van Groenou		Diversiteit in zorg van partners op latere leeftijd: het belang van relatiekenmerken.

	<p>Het aantal ouderen in Nederland neemt toe en mensen met chronische aandoeningen blijven langer leven. Het is waarschijnlijk dat daarom ook het zorggebruik zal toenemen. Om kosten voor de langdurige zorg te beheersen, is het beleid op dit terrein de afgelopen jaren sterk veranderd. Er is minder formele zorg beschikbaar en ouderen hebben meer verantwoordelijkheid om de zorg te regelen. Verwacht wordt dat mensen meer voor elkaar gaan zorgen. In een partnerrelatie wordt veel informele zorg aan elkaar gegeven. Beleidsmakers verwachten in deze relatie ook 'gebruikelijke zorg' en stellen hun aanbod aan professionele hulp af op de beschikbaarheid van een partner. Deze studie stelt ter discussie dat de beschikbaarheid van een partner gelijk staat met het ontvangen van zorg. Variatie in partnerzorg is te verwachten omdat de diversiteit in vormen van partnerrelaties toeneemt. In deze studie wordt onderzocht in hoeverre karakteristieken van de partnerrelatie invloed hebben op het verlenen van partnerzorg. Beoogd wordt het model voor zorggebruik van Andersen en Newman (1973) uit te breiden met kenmerken van de partnerrelatie. De vraag die deze studie beantwoordt, is: 'In hoeverre spelen naast de individuele factoren van de zorggebruiker (need, enabling en predisposing factoren) de eigenschappen van de partner en van de partnerrelatie een rol in het verlenen van partnerzorg?</p> <p>Gegevens zijn afkomstig van ouderen (55 jaar en ouder) met een partner in de Longitudinal Aging Study Amsterdam (N=1137). De toegepaste methode is logistische regressie van wel of geen zorggebruik van de partner op need, enabling en predisposing factoren, kenmerken van de partner (lichamelijk functioneren, geheugen, diagnose dementie en opleidingsniveau) en kenmerken van de partnerrelatie (getrouwd; samenwonend; LAT, huwelijkskwaliteit en tevredenheid).</p> <p>Partners in een LAT-relatie krijgen minder zorg dan getrouwden of samenwonenden. Daarbij krijgen ze ook minder zorg als de partner zelf fysiek minder in staat is zorg te geven. Vrouwen ontvangen meer zorg van hun man dan mannen van hun vrouw. De kwaliteit van de partnerrelatie hangt niet samen met het krijgen van zorg van de partner.</p> <p>De resultaten suggereren dat de zorg van partners minder vanzelfsprekend is voor mannen, voor ouderen in nieuwe partnerrelaties, en voor heel oude partners. Aanbieders van professionele zorg moeten de kenmerken van de partnerrelatie meer in ogenschouw nemen bij het verlenen van zorg.</p>		
J2	9.30-11.00 uur in BV 0H20	Families in vergelijkend perspectief	voorzitter: Ineke Nagel
4	Anne Brons, Aart Liefbroer & Harry Ganzeboom		The influence of parental socio-economic status on the timing of first union across European countries
	<p>Past empirical research demonstrates the importance of parental socio-economic status (SES) as a determinant for entry into a first union (cohabitation or marriage). The majority of existing studies found that young adults growing up in high socio-economic status families delay their first unions compared to those from lower socio-economic backgrounds. However, most studies examined the impact of parental background on the timing of first union within a single country (mainly the United States) and therefore it is yet unclear whether differentiation exists in the impact of parental status across European countries. It can namely be assumed that the strength of the link between parental status and the timing of first union depends on the societal context. Moreover, little is known about the degree to which the influence of parental status on timing of first union has changed over historical time. The current paper tries to reach three specific objectives: First, this article examines whether there is an effect of parental SES (both educational and occupational level) on the timing of first union and whether this effect varies between European countries. Second, we analyzed whether the impact of parental status has changed over historical time, to disentangle whether the effect of parental status has decreased for more recent birth cohorts due to, for example, increasing individualization. Third and finally, attention is paid to the mediating role played by individual educational attainment and school enrollment to investigate whether the impact of parental SES is partly or fully explained by the educational level of the child. In this study, we use the third round of the European Social Survey (2006), which includes data from 25 European countries. We focus on entry into first union during young adulthood (15 – 35 years old), because during this period most demographic events take place. Results from discrete-time hazard models show that in almost all countries young adults from advantaged backgrounds delay</p>		

	<p>their entry into first union, although the strength of this effect differs across countries. The impact of parental status is stronger at early ages, while it hardly changed over historical time. Moreover, for almost all European countries, the impact of parental status on the timing of first union is partly mediated by individual educational attainment and school enrolment. Another important finding is that the impact of parental SES on the timing of first union is stronger for women than for men.</p>	
5	Judith Koops, Aart Liefbroer & Anne Gauthier	The influence of parental education on cohabiting and single parenthood across Europe and Canada.
	<p>This research looked at the influence of parental education on the chance of having a first child within a cohabiting union or while being single as compared to having a first child within marriage.</p> <p>The Pattern of Disadvantage perspective claims that the increase in nonmarital births is caused by an increase in economic hardship and technological changes which hit people with a lower socio-economic status disproportionately. This perspective therefore suggests that young adults are more likely to have a nonmarital birth if they grew up with lower educated parents. In contrast, the Second Demographic Transition theory postulates that the increase in nonmarital parenthood is mostly due to attitudinal changes which led to a decrease in marriage and an increase in cohabitation. Since the higher educated are often the forerunners of new demographic behaviour, this theory suggest that young adults are more likely to have their first birth within cohabitation if they grew up with higher educated parents.</p> <p>Data from the Generations and Gender Survey (Austria, Belgium, France, Germany, Norway, Bulgaria, Czech Republic, Estonia, Georgia, Hungary, Lithuania, Poland, Romania, and Russia), was combined with Dutch (Onderzoek Gezinsvorming, 2008), and Canadian data (General Social Survey, 2006). The dependent variable partnership context at first birth differentiates between marriage, cohabitation, single, and no biological children. Parental education combines information on the educational levels of the respondent's father and mother coded in the International Standard Level of Education (ISLED). Furthermore, information on respondent's own educational level (time-varying), school enrollment (time-varying), gender, cohort, age (time-varying) and age-square were included. A discrete time competing risk model is used by analysing multinomial logistic regressions on a person-period file (in months).</p> <p>In most Eastern European countries we find a negative influence of parental education on the chance of having a first birth within cohabitation. In Norway and Canada we find this too. In Germany, parental education had a positive influence on the chance of having a first birth within cohabitation for men. However, in all other Western European countries we did not find a significant influence. In most countries we find a negative influence of parental education on the chance of having a first birth while being single. We did not find a significant influence in Germany, Poland, Georgia, and Lithuania. After including respondent's own educational level and school enrollment most, but not all, effects of parental education disappear.</p>	
6	Karen Vanderlinden & Bart Van de Putte	Does social policy work (and how)? An examination of European social policy influences on breastfeeding initiation and duration among European mothers.
	<p>Breastfeeding is typically considered the preferred feeding method for newborns worldwide. However, the topic remains understudied in social sciences, especially with regard to its determinants at the macro level. To our knowledge, this is the first paper to attempt health comparative research regarding different infant feeding decisions in Europe, and even worldwide. Several distinct social policy types are examined: welfare state regimes, maternal leave regulations, breastfeeding friendly hospital initiatives (BFHI) and adherence to the Code (of marketing of breast milk substitutes).</p> <p>We first assess the relation between each social policy type regarding inequalities in breastfeeding initiation and duration separately, then disentangle its different effects combined. This allows us to determine the most dominant policy influences, and possibly detect different patterns, for breastfeeding initiation and duration respectively.</p> <p>Based on Eurobarometer data, we perform several linear and logistic multilevel analyses. To conceptualize these different social policies, we use indicators provided by both UNICEF and the World Health Organization (WHO). Initial results show significant differences of the distinguished European social policy types between breastfeeding</p>	

	<p>initiation and duration. A substantial proportion of variance is situated at the country-level. Furthermore, policy directly related to breastfeeding culture, such as BFHI and the Code, shows strong positive association with breastfeeding initiation and duration.</p> <p>We suggest possible explanations and set a direction for the inclusion of social (care) policies in further research on breastfeeding. We also emphasize the importance of conducting comparative health research when examining infant feeding decisions and practices.</p>		
7	Nina Conkova, Pearl Dykstra & Tineke Fokkema		Non-kin ties as a source of support in Europe: Understanding the role of cultural and institutional context
	<p>The aim of this study is to examine the role of cultural and institutional context in determining non-kin ties as a source of practical, emotional and financial support in Europe. In the scientific rubric of support, the family has received by far the most attention, followed by institutions, while non-kin ties have been sorely understudied. There exists only a small body of research on the role of friends and neighbors in one's support system. It suggests that non-kin ties provide primarily emotional and practical help, as well as that their importance as a source of care and assistance tend to increase when a person has never had or has exhausted the family resources. A few studies have also found that the extent to which non-relatives play a part in one's social (support) network varies across European nations. Country differences in the extent to which people rely on different sources of support are often assumed to be the result of varying degrees of welfare provision and cultural norms, but empirically speaking, surprisingly little cross-national research has been undertaken to test this contextual hypothesis.</p> <p>Employing European Quality of Life Survey data, we conduct multilevel multinomial analysis to probe into the role of cultural and institutional context in shaping Europeans' choices for receiving support from non-kin as compared with kin and professionals. We measure cultural context by level of individualism, familialism and generalized trust, and institutional context by social protection expenditure as a percentage of GDP.</p> <p>Our results show that the context in which one is embedded does matter for whether an individual will choose non-kin when in need. More specifically, our study shows that in societies with lower levels of familialism people have higher odds to turn to non-kin than to kin for help with household chores when ill, when looking for a job and when in need for money. Citizens of countries with higher levels of generalized trust have furthermore higher odds to select non-kin over kin when in need for advice. When we compare non-kin to professionals, we find that non-kin ties are more likely to be preferred as a source of help with household chores, when in need for money and advice in nations with lower spending on social protection and lower levels of individualism.</p>		
J3	13.30-15.30 uur in BV 0H54	Parental care and child outcomes	voorzitter: Nicole Hiekel
8	Pablo Gracia & Joris Ghysels		Educational Inequalities in Parental Care Time: A Cross-National Study on Belgium, Denmark, Spain, and UK
	<p>Parental care time crucially promotes children's wellbeing and life chances. This fact mostly explains why scholars have been interested in analyzing how social background affects parental care time, so as to understand the mechanisms of the intergenerational transmission of social inequality (Kalil et al., 2012). Previous studies generally found that college-educated parents, as compared to their lower educated counterparts, are more active in parenting activities, including both interactive (i.e., reading to children) and routine activities (i.e., basic care) (Bianchi et al., 2006; Lareau, 2003; Sayer et al., 2004). Yet, scholars have not provided a clear picture on whether this educational gradient is explained by educational variations in 'parenting norms' (Lareau, 2003) or rather differences in 'parental resources' (Bianchi et al., 2004). This gap clearly motivates new studies on how education affects parental care time.</p> <p>National contexts can offer insights into how education influences parental care time allocation. The educational gap in parental care involvement might be less pronounced in countries where public support for families is universal across socioeconomic groups, as compared to countries with residual universal public policy support. This fact would mirror differences in the access of disadvantaged parents with low levels of education to time and monetary resources that allow to actively engage in parental care activities. However, cross-national evidence in</p>		

	<p>this regard remains inconclusive (Guryan et al., 2008; Sayer et al., 2004). This motivates further cross-national studies in this direction.</p> <p>We contribute to the literature by studying how education affects parental care time by analyzing the cases of Belgium, Britain, Denmark, and Spain. These four European countries capture key differences in family-work contexts, and particularly in the role of public institutions in providing support to different socioeconomic groups (Jacobs & Gerson, 2005; Lewis, 2009; Esping-Andersen, 2009). We consider a number of variables (i.e., income, paid work time pressures, outsourcing domestic help) that have received insufficient theoretical and empirical attention.</p> <p>We use nationally time-diary data from Belgium (2005), Denmark (2001), Spain (2003), and UK (2000) for couples with children aged 0-15 (N = 4,023). We apply OLS regressions to different multivariate models that that account for country differences. Preliminary results show stronger cross-national differences among mothers than among fathers. In further steps we will pay special attention to how the effects of education on parental care allocation differ across countries, once different controls variables are subsequently included in the empirical models.</p>	
9	Renske Keizer & Nicole Lucassen	The role of the father in children’s language development
	<p>Over the last decades, an increasing number of mothers have remained in the work force after childbirth, attitudes towards the fatherhood role have changed, and public concerns over rising numbers of fathers living apart from their children have grown. In consequence, the role of fathers in family life is drawing more and more scholarly attention. Despite this heightened attention, our understanding of the specific ways in which fathers influence their children’s lives is still limited, as fathers nowadays have several pathways through which they could influence their children’s developmental outcomes.</p> <p>In this study, using data from the Dutch cohort study Generation R (N = 1,368), we investigate the role of the father in children’s language development. The current study addresses three important limitations in prior work. First, we include both the direct and indirect contributions men make to their children’s lives to assess father’s influence on their child’s language development. In specific, we include father’s parenting style and his share in childcare tasks as indicators for father’s direct contributions. Father’s educational attainment, his economic resources, the relationship he has with the mother of the child and his psychopathology are included as father’s indirect contributions. Second, we are able to tease out the specific contribution a father might make, relative to those of the mother and the wider family context. Third, having information on father’s indirect and direct contributions and children’s verbal and non-verbal test scores on multiple time points, we are able to scrutinize to what extent and how far father’s influence on children’s language development reaches. Our findings reveal that the indirect contributions fathers make to the family system seem most important for their children’s language development. In specific, the higher the man’s economic contributions and the stronger the family cohesion and couple dynamics, the higher the child’s score on both verbal and non-verbal language tests. In addition, results suggest that the contributions fathers make to these children’s lives when children are only 6 months old are not only beneficial to the child’s language development when the child is 18 months old, but remain visible when the child reaches the age of 6 years.</p>	
10	Anne Roeters & Kirstin van Houdt	Parent-Child Time and Child Well-Being: The Interplay Between the Quantity and Quality of Time
	<p>It is often assumed that children benefit from spending time with their parents, but this may not necessarily be the case if the quality of this time is low. Although employed parents’ maximize the time they spend with their children, there is tentative evidence that suggests the quality of parent-child time suffers as the result of contamination by work demands, time pressure, and low parental well-being. This study analyzes how the quantity and quality of parent-child time are related and explores the possibility that the positive association between the quantity of parent-child time and children’s socio-emotional well-being is weaker when the quality of this time is lower.</p> <p>Analyses are based on the “New Families in the Netherlands” data-set from 2013 (N= 694 dual-earner fathers and 917 mothers who are partly nested in households). I consider multiple direct and indirect indicators of quality time (i.e., work contamination, work-life conflict, time pressure, subjective stress and mental health) and estimate structural equation models that explain children’s well-being as indicated by the Strengths and Difficulties</p>	

	Questionnaire. Preliminary results suggest that the positive association between parent-child time and children's socio-emotional well-being is indeed weaker when the quality of time is lower, regardless of the indicator of quality time that is considered.		
11	Myrte Dierckx, Dimitri Mortelmans, Joz Motmans & Guy T'Sjoen		Families in Transition. The influence of a trans parent on the general well-being of the child
	<p>This paper focuses on teenagers (12-18 years) of whom a parent recently underwent a transition. Sociological research on trans people is scarce and mostly dominated by theoretical considerations on gender or how gender identity and gender transition are constructed socially (Hines, 2006). The social and family environment where a transition takes place is often neglected in research. Especially the presence of children and the issue of parenthood has scarcely been subject to in-depth research. No sociological study yet interviewed minor children with a trans parent.</p> <p>Trans parenthood challenges multiple assumptions about parenting and gender roles and is relatively common among trans people: according to different survey data around 1 out of 3 trans people has children (FRA, 2014; Motmans, Ponnet, & De Cuyper, 2014). It is striking that despite the lack of research on trans parenthood, assumptions on the well-being and identity development of these children are widespread (Weiner & Zinner, 2014). This paper aims to describe the experiences of children with a trans parent and the influence of the transition of the parent on the well-being and the identity development of the child. We use a quantitative, multi-actor design in our study. During the first half of 2015, in-depth interviews with children, parents, and their significant others will be performed. The multi-actor methodology will provide insights in the children's experiences. We aim to interview 10 families. With this research that will interview for the first time minor children who experienced recently the transition of their parent, we hope to gain insights in the often neglected experiences and needs of those children. The outcomes can lead to better support in the future for those children and their families.</p>		
12	Melissa Verhoef & Anne Roeters		Meer werk, minder tijd voor de kinderen? Een analyse van de tijdsbesteding van werkende ouders
	<p>Vanuit de werk-familie literatuur worden tijd besteed aan betaald werk en tijd besteed aan kinderen vaak als een 'zero sum game' gepresenteerd (Friedman, Christensen, & DeGroot, 1998; Friedman & Greenhaus, 2000). Deze benadering staat bekend als de conflictbenadering (Eby, Casper, Lockwood, Bordeaux, & Brinley, 2005; Greenhaus & Beutell, 1985). Werk wordt binnen deze benadering gezien als een restrictie voor het familie leven; pas wanneer ouders voldaan hebben aan hun plicht op het werk kunnen zij tijd met hun kinderen doorbrengen. Ouders spenderen echter ook tijd aan andere zaken, zoals sport of sociale contacten. Verder wordt er vanuit de participatiemaatschappij steeds meer nadruk gelegd op het feit dat mensen elkaar moeten helpen, waardoor ouders geacht worden ook tijd te besteden aan taken zoals vrijwilligerswerk en mantelzorg. Het lijkt dus dat de wisselwerking tussen de tijd besteed aan betaald werk en de tijd besteed aan kinderen ingewikkelder is dan wordt geschetst in de conflictbenadering. In dit paper staat daarom de volgende onderzoeksvraag centraal: In hoeverre hangt de tijd die ouders met hun kinderen doorbrengen samen met (a) hun participatie op de arbeidsmarkt en (b) hun participatie in vrijwilligerswerk, mantelzorg en vrijetijdsactiviteiten? De focus is hierbij op schoolgaande kinderen van 4 tot en met 12 jaar. Om onze onderzoeksvraag te beantwoorden maken wij gebruik van het Nederlandse tijdsbestedingsonderzoek (TBO) 2011.</p> <p>In dit paper kijken we naast de hoeveelheid tijd die ouders besteden aan verschillende activiteiten, ook naar de timing van deze activiteiten. Een aanzienlijk deel van de Nederlandse ouders werkt namelijk buiten kantoortijden; recente cijfers laten zien dat ongeveer één derde van de Nederlandse ouders 's avonds, 's nachts of in het weekend werkt (Presser, Gornick, & Parashar, 2008; Verhoef, Tammelin, May, Rönka, Roeters, in press). Presser (2003) stelt dat ouders die buiten kantoortijden werken overdag meer tijd met hun kinderen doorbrengen, maar deze notie is voor zover wij weten nog niet empirisch onderzocht. In dit paper wordt de tijd doorgebracht met kinderen daarom in verschillende tijdsvakken ingedeeld en vervolgens bekeken in hoeverre dit samenhangt met werk in de ochtend, middag, avond en nacht. We onderzoeken ook andere baankenmerken, zoals aantal werkuren, en mogelijkheden</p>		

	tot thuiswerken en flexibel werken. Tenslotte kijken we naar de samenhang tussen tijd doorgebracht met kinderen en andere vormen van tijdsbesteding, bijvoorbeeld vrijetijdsactiviteiten. Aangezien onderzoek heeft laten zien dat moeders tijd buiten werk anders indelen dan vaders (Sayer, 2005), is er in dit paper ook aandacht voor sekseverschillen.		
J4	13.30-15.30 uur in BV 0H20	Consequenties van scheiding voor partners	voorzitter: Bianca Suanet
13	Kim Caarls, Jelle Kooistra & Helga de Valk		Regional Diffusion of Divorce in Turkey.
	<p>While demographic change has been well documented for many Western countries, much less is known about demographic transitions in other countries worldwide, including Turkey. One of the key characteristics of demographic change in European societies is among others the increased level of divorce. Even though it is often argued that life courses in Turkey still follow a more traditional path, little is known on determinants and patterns of divorce, despite the major socio-economic changes Turkey has undergone over the past decades.</p> <p>The aim of this paper is to fill this gap in our knowledge by first, studying the levels of divorce of women in Turkey from 1973 to 2008. Second, we explain patterns of divorce by looking at the role of individual characteristics and the regional context. We use the Demographic Health Surveys (2003/2008), complemented with regional divorce and GDP data from Turkstat. Applying a multilevel approach, distinguishing 12 regions, we hypothesize that a region in which divorce is already more prevalent will make divorce more acceptable (diffusion hypothesis) and a wealthier region in terms of GDP increases the probability of divorce.</p> <p>Our analyses show that across Turkey levels of divorce increased over the past decades but huge regional variation remains. Sociocultural rather than socioeconomic factors explain this trend: higher education is associated with a higher probability of divorce, yet increased socioeconomic status does not influence divorce risks. Furthermore, regional diffusion of divorce is a key determinant and a more important indicator for divorce than higher regional GDP.</p>		
14	Elke Claessens & Dimitri Mortelmans		Het belang van alimentatie als financiële transfer na een relatiebreuk: een analyse van Belgische fiscale data
	<p>De impact van een relatiebreuk op de individuele levensstandaard van ex-partners werd reeds uitgebreid onderzocht. Treffend hierbij zijn de financiële gevolgen van een scheiding, die veelal negatiever zijn voor vrouwen dan voor mannen (Aassve, Betti, Mazzuco, & Mencarini, 2007; Andreß, Borgloh, Bröckel, Giesselmann, & Hummelsheim, 2006; Jansen, Mortelmans, & Snoeckx, 2009). Hoewel het verlies aan inkomen van de ex-partner en de zorg voor kinderen inderdaad druk zetten op de financiële status van de vrouw, is het belangrijk om mee te nemen dat het inkomen van beide partners vaak reeds in rekening werd gebracht bij onderhandelingen omtrent alimentatiebetalingen. Indien deze private financiële transfers werkelijk een belangrijke inkomensbron zijn, zouden we kunnen stellen dat de financiële klap die vrouwen ontvangen na een scheiding vaak overschat wordt (Bonnet, Solaz, & Garbinti, 2013; Cancian, Meyer, & Han, 2011). Bovendien zou dit het potentieel van private financiële transfers voor armoedereductie in een ander daglicht stellen (Duncan & Hoffman, 1985; Skinner & Davidson, 2009).</p> <p>De discussie over de bijdrage aan alimentatiebetalingen is empirisch niet opgelost, vaak omwille van een gebrek aan gedetailleerde transfergegevens. Dergelijke data over alimentatiebetalingen zijn namelijk schaars en bovendien vaak enkel bevraagd in surveys, waardoor er maar weinig concrete informatie beschikbaar is over alimentatie als component van het huishoudinkomen. In dit onderzoek werd fiscale data verkregen van de Belgische Federale Overheidsdienst Financiën. Dit maakt een meer valide en gedetailleerde analyse van alimentatiebetalingen mogelijk. In deze paper presenteren we de eerste resultaten met betrekking tot private transfers na een relatiebreuk. We vestigen hierbij onze aandacht op de omvang van zowel betaalde als ontvangen alimentatie, de huishoudsamenstelling en het gezinsprofiel van de ex-partners. Dit stelt ons in staat de financiële gevolgen van een relatiebreuk beter in kaart te brengen.</p>		

15	Maïke van Damme & Leen Vandecasteele		Occupational mobility around separation for British men and women
<p>We examine changes in occupational status around divorce for men and women. We hypothesize to find a divorce penalty for men and a divorce premium for women. Possible explanations of gender differences are sought in a change in gender roles after divorce, which are reflected in the diminished relevance of gender role specialization in paid and unpaid work, gender differences in the loss of social capital, and gender dissimilarities in emotional stress experienced after divorce. Fixed effects regressions using the British Household Panel Survey show a disproportionately large increase in ISEI score in the years around separation for working women, while for working men the increase is less steep. To be more specific: before union dissolution the occupational status trajectory of men and women is similar (taking into account time-invariant differences between men and women – otherwise men are having a higher ISEI score than women). Then, from two years before separation, women increase their ISEI score more than men on average, thereby increasing the gap between men and women’s ISEI. At the time of separation the gender gap in ISEI score is 1,17. Although this gap decreases in a few years after separation, separated women remain to have a larger ISEI score than separated men (controlling for time-constant gender differences). This is an interesting result, considering that on many other economic outcomes, women usually do worse than men after union dissolution. As a sensitivity check, we also performed our analyses on those who were non-working (assigning them the ISEI score of the most recent job of maximum three years ago). This resulted in a smaller, but still moderate gender gap of 0,88.</p> <p>To what extent can we explain the gender gap around separation by the three mechanisms outlined above? We find that only changes in the relevance of specialization apply: Men start to invest more time in housework and women more time in paid work after a separation and this translates into a lower increase in occupational status for men around separation and a stronger increase for women. Other mechanisms do not apply. We found no gender differences in mental health around separation (we observed an equally strong decrease for both genders). Men decrease the relationships with their strong ties more than women do around separation (as expected) but this does not affect their changes in occupational status.</p>			
16	Christien Gilleir		Genderverschillen bij werkende alleenstaande ouders
<p>Uit het omvangrijke Scheiding-In-Vlaanderen-databestand (6000 face-to-face gestandaardiseerde interviews) werden alle werkende alleenstaande ouders geselecteerd (N=600). Hun arbeid-gezin-praktijken (uren betaalde arbeid per week, gebruik van kinderopvang, uitbesteding huishoudelijk werk en verblijfsregeling van de kinderen) werden nauwgezet in kaart gebracht. Met behulp van multivariate analyse werden deze praktijkvariabelen afgezet tegen een welzijnsvariabele (de ervaring van arbeid-gezin conflict). Voor het eerst in Vlaanderen werd gefocust op genderverschillen. De data laten zien dat werkende alleenstaande vaders minder arbeid-gezin conflict ervaren dan werkende alleenstaande moeders. Voorts staat de kans op het ervaren van arbeid-gezin conflict bij werkende alleenstaande vaders in negatief verband met het aantal uren betaalde arbeid dat ze wekelijks presteren en met de duur van het verblijf van de kinderen en in positief verband met het uitbesteden van huishoudelijk werk. Bij werkende alleenstaande moeders met vergelijkbare kenmerken (i.e. de relevante variabelen zoals inkomen en kindertal worden onder controle gehouden) verlopen die relaties net andersom. Bij werkende alleenstaande moeders daalt de kans op arbeid-gezin conflict wanneer de kinderen vaker bij hen verblijven en stijgt de kans op arbeid-gezin conflict wanneer ze huishoudelijk werk uitbesteden. We trachten dit opmerkelijke genderverschil te verklaren. We brengen daartoe bestaande theoretische en empirische inzichten bij elkaar en bouwen de genderstigmahypothese op. Die hypothese stelt dat de gendercultuur in Vlaanderen nog zeer traditioneel is: Vlaamse vrouwen wordt een plaats op de arbeidsmarkt gegund op voorwaarde dat ze hun rol binnenshuis blijven opnemen. Doen ze dat niet dan ervaren ze een interne sociale sanctie (schuldgevoel). Voor Vlaamse mannen geldt net het omgekeerde: hun belangrijkste rol blijft het werk buitenshuis (kostwinner). Het opnemen of deels overnemen van de zorgrol (zorg voor de kinderen en het huishouden) wordt van het niet verwacht. Doen ze dat toch dan worden ze daarvoor sociaal gewaardeerd. Deze sekse-differentiële socialisatie vrijwaart alleenstaande vaders van de interne sociale sanctie (schuldgevoel) die alleenstaande moeders wel ervaren wanneer ze de kostwinnersrol moeten opnemen en daardoor de zorgrol moeten uitbesteden en verklaart waarom werkende alleenstaande moeders gemiddeld minder welzijn ervaren dan werkende alleenstaande vaders.</p>			

J5	16.00-17.30 uur in BV OH54	Partner relaties	voorzitter: Kim Caarls
17	Elien Swinnen & An Katrien Sodermans		Gelukkig om wie we samen zijn? De impact van persoonlijkheidshomogamie op relatie-tevredenheid in Vlaanderen.
	<p>Aangezien een relatieverbreking vaak een impact heeft op diverse levensdomeinen, is het zinvol om te onderzoeken wat maakt dat mensen al dan niet tevreden zijn over hun relatie. Bij het bestuderen van relatietevredenheid en –stabiliteit belichten sociologen eerder structurele en culturele factoren en hebben ze doorgaans weinig oog voor individuele en psychologische factoren, zoals persoonlijkheidskenmerken. Studies van onder meer psychologen tonen aan dat persoonlijkheid wel degelijk een rol speelt bij relatie-uitkomsten. Zowel de eigen persoonlijkheid als die van de partner is van belang voor de relatietevredenheid, maar vooral ook de interactie tussen beiden. Inzake dit laatste aspect wordt de literatuur gekenmerkt door inconsistentie. Enerzijds is er bewijs voor de similariteitshypothese die stelt dat mensen die meer op elkaar gelijken qua persoonlijkheid een hogere relatietevredenheid kennen. Anderzijds stelt de complementariteitshypothese dat mensen die meer verschillen inzake persoonlijkheidskenmerken tevredener zijn met hun relatie.</p> <p>Deze inconsistentie kan volgens Shiota en Levenson (2007) verklaard worden doordat voorgaand onderzoek weinig onderscheid maakte inzake relatieduur. Similariteit in persoonlijkheid zou volgens de auteurs verschillende effecten kunnen hebben voor relatietevredenheid naargelang de levensfase waarin de partners zich bevinden. Bovendien zijn ook cohorteffecten niet uitgesloten. De traditionele genderrolverdeling is doorheen de jaren vervangen door een meer gelijke genderrolverdeling. Lundberg (2012) toonde aan dat persoonlijkheidshomogamie tussen partners positief was voor de relatietevredenheid van recente koppels, maar negatief voor de relatietevredenheid van koppels uit oudere huwelijkscohorten. Ten slotte had voorgaand onderzoek weinig aandacht voor verschillen inzake relatie-orde. Het is onduidelijk of gelijkenis inzake persoonlijkheid dezelfde effecten heeft voor de relatietevredenheid van koppels in hun eerste huwelijk en koppels in hogere-orde relaties. Deze studie bestudeert de impact van persoonlijkheids(dis)similariteit op de relatietevredenheid van partners. De nadruk ligt daarbij op verschillen in het similariteitseffect naargelang de bestudeerde cohorte en de relatie-orde. Data zijn afkomstig uit het onderzoek Scheiding in Vlaanderen dat een steekproef bevat van eerste huwelijken, afgesloten tussen 1971 en 2008, waarvan twee derde inmiddels ontbonden zijn. Deze multi-actor studie levert dyadische informatie over 1544 partners in hun eerste huwelijk en 3516 partners in een hogere-orde relatie. Persoonlijkheid werd bevestigd bij beide partners aan de hand van de Nederlandstalige Big Five Inventory van Denissen et al. (2008). Relatietevredenheid werd gemeten met de Quality Marriage Index van Norton (1983). De maat voor persoonlijkheidssimilariteit wordt geconstrueerd op basis van absolute verschillen en profiel-similariteitscorrelaties. De studie maakt gebruik van het Actor-Partner Interdependence Model en een multi-level analyse om de dyadische data te analyseren.</p>		
18	Niels Blom, Ellen Verbakel, & Gerben Kraaykamp		Paid and unpaid labor and partner relationship satisfaction. A test of the equity and specialization theories
	<p>The division of employment and household labor between women and men has frequently been related to satisfaction with their partner relationship. Especially prominent in this literature are the theories of equity and specialization. Specialization theory implies that when women and men divide paid and unpaid labor between each other, household utility is higher, which would lead to a higher quality of the relationship. Equity theory presumes that when people contribute equitably to the common good, it is likely that they are more satisfied. Previous studies have often regarded these theories as contrasting. However, when both the division of paid and unpaid labor are studied simultaneously, the implications of these theories are not opposing, because equity and specialization may be observed at the same time. Previous contrasting results regarding the theories of specialization and equity may therefore be due to not testing hypotheses derived from these theories simultaneously.</p> <p>Furthermore, the commonly found positive link between household specialization and equity and relationship quality may not be universal. It may be depended on people's preferences and circumstances. Therefore, neglecting the these factors may lead to falsely rejecting specialization or equity theory. The positive effect for a</p>		

	<p>group may be compensated by the negative effect of another group. More specifically, we will focus on moderating influences of gender role attitudes and children on the effect of specialization and equity on satisfaction with the partner relationship. Therefore, our research question reads: To what extent are equity and specialization of labor between partners related to relationship quality, and how are these associations moderated by gender role attitudes and children present in the household? To answer this question, we will use information from the British Household Panel Survey. Preliminary results indicate that specialization is negatively associated with relationship satisfaction for men, but not for women. Inequity appears to be negatively associated with relationship satisfaction for women, but not for men.</p>		
19	Mirjam Fisher, Matthijs Kalmijn & Stephanie Steinmetz		Same-sex couples and their social connections: How tolerance explains cross-national differences in 15 European countries
	<p>Positive social relations in societies have been linked to many advantages for individuals, like physical and psychological health benefits, and are essential for the functioning of societies at large. To date, relatively little research has studied social connections of same-sex couples, even though same-sex couples increasingly become visible in our contemporary societies. We explore their social connections and involvement in 15 European countries and draw comparisons between same-sex and mixed-sex couples. Thereby, we investigate differences in national-level tolerance of homosexuality as one explanatory factor for possible dissimilarities between the union types. The cross-national design of this study allows us to explicitly link institutional differences to the degree of social connectedness and involvement of these union types. The differences in terms of legal and normative support of homosexuality in Europe provide the basis to establish this link.</p> <p>Same-sex couples, let alone their social networks, are hardly studied from a quantitative approach. This study is among the first to apply randomly sampled cross-national data to this issue. Our analysis consists of multiple regression models using data from the European Social Survey (2006, 2012). The contextual data are compiled from the European Values Survey (2006 - 2008) and the reports on State-sponsored Homophobia (2008-12, International Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Intersex Association). Concretely, we compare the union types in terms of strong and weak relationships and in terms of involvement in formal organizations. In addition, we compare social optimism as a measure that refers to the way an individual feels towards society as a whole, which we believe may be particularly sensitive to differences in country-level tolerance. We expect that feeling (un)safe in one's local community will affect the relationship between tolerance and social connectivity.</p>		
J6	16.00-17.30 uur in BV 0H20	Consequenties van scheiding voor kinderen	voorzitter: Renske Keizer
20	Simon de Bruijn, Anne-Rigt Poortman & Tanja van der Lippe		Wat staat er in het ouderschapsplan?
	<p>Recente wetgeving in Nederland verplicht zowel getrouwde als samenwonende ouders van minderjarige kinderen een ouderschapsplan op te stellen wanneer ze uit elkaar gaan. Naast deze verplichting heeft de wetgever ook eisen gesteld waar dit ouderschapsplan minimaal aan moet voldoen. Een ouderschapsplan moet ten minste; de zorgregeling (hoe wordt de opvoeding en de zorg verdeeld), de omgangsregeling (hoe wordt de omgang met de kinderen geregeld), de kostenregeling (kosten van de verzorging en opvoeding) en de informatieregeling (hoe de ouders elkaar informeren over belangrijke onderwerpen omtrent het kind) bevatten. Ook wordt er geadviseerd om meerdere afspraken op te nemen in het ouderschapsplan. Gezien de algemeenheid, en daardoor eventueel de onduidelijkheid, van de verplichte aspecten is het interessant om te kijken in hoeverre mensen aan de minimale verplichtingen van een ouderschapsplan voldoen. Ook is het interessant om na te gaan in hoeverre er meerdere aspecten worden opgenomen in het ouderschapsplan, en zo ja welke van die aspecten dan de meest gebruikelijke zijn. Daarnaast zal er gekeken worden of meer uitgebreide plannen wel het belang van het kind dienen. Aangezien het maar de vraag is of het ouderschapsplan in het geval van extreem conflict adequaat gebruikt wordt en niet als</p>		

	<p>een middel om de ander dwars te zitten, wordt er ook gekeken naar zowel de mediërende als de modererende rol van conflict. De analyses worden apart gedaan voor voormalig getrouwen en voor voormalig samenwoners. Om dit te onderzoeken wordt data van 'Nieuwe Families in Nederland' gebruikt. Deze data bevat informatie over zowel voormalig getrouwen als voormalig samenwoners die uit elkaar gegaan zijn na de invoering van de nieuwe wetgeving, aspecten van hun ouderschapsplan, de mate van conflict een jaar voor en ten tijde van de scheiding en het welzijn van het kind. Uit eerste beschrijvende analyses blijkt dat de meeste ouders wel de minimale punten opnemen in hun ouderschapsplan. Als er iets ontbreekt van de minimale eisen is dat meestal de informatieregeling. In vervolganalyses gaan we na (a) wat de samenhang is tussen conflict en de mate van uitgebreidheid van het ouderschapsplan,(b) in hoeverre de mate van uitgebreidheid invloed heeft op het welzijn van het kind, (c) in hoeverre deze invloed toegeschreven kan worden aan een associatie tussen conflict en uitgebreidheid (schijnverband); en (d) of het effect van de uitgebreidheid van het ouderschapsplan op het welzijn van het kind verschilt al naar gelang de mate van conflict (moderatie).</p>		
21	Sofie Vanassche		<p>Children's relationships with stepfathers and stepmothers in shared residence: a gender perspective on biological and social parenthood</p>
	<p>The present study uses shared residence of children following parental divorce as a natural experiment to study gender dynamics in stepfamilies. When mother custody was the standard arrangement, children in stepfamilies were living full-time with mother and stepfather, and only occasionally visited their father and stepmother. Consequently, studies exploring gender differences in step relationships often suffered from methodological limitations, such as nearly empty cells and strong selectivity bias. The recent shift towards joint custody following parental divorce created a more comparable group of part-time stepfather and part-time stepmother families, together with the unique opportunity to compare the relationship of the same child with a part-time residential stepfather and a part-time residential stepmother. Using two data sources, we estimate fixed-effect models in order to analyze the interaction between gender and biological/social parenthood in explaining children's relationships with their parents. The Divorce in Flanders-survey includes information on 190 children in part-time stepfather families and 183 children in part-time stepmother families. The Leuvens Adolescents and Family Study includes information on 188 adolescents in shared residence having a stepfather living with mother, and 190 adolescents in shared residence having a stepmother living with father. Preliminary results demonstrate larger differences between biological parents and stepparents than between (step)mothers and (step)fathers, with step relationships being less close than biological parent-child ties (confirming the so-called step-gap). Gender differences are overall small and are mainly found between biological parents. In contrast with the Cinderella myth, children are as close with their stepmother as with their stepfather.</p>		
22	Jaap Dronkers		<p>Deviant societal attitudes and civic knowledge of 13- and 14-year-old children living in different family forms: A cross-country analysis</p>
	<p>This paper focuses on the societal consequences of parental divorce and/or separation on the attitudes of their children toward society. It uses data from the International Civic and Citizenship Study conducted by the International Educational Association in 2009. It tests the civic knowledge, attitudes, and participation of 13- and 14-year-old students across 38 countries. In this paper, we use only 25 European countries. We use the following indicators of civic knowledge and attitudes: civic knowledge, trust in civic institutions, positive attitudes toward one's own country, equal rights for all ethnic groups, positive attitudes toward gender equality, and support for democratic values. We distinguish between 11 family forms: families with two parents, a single mother, a mother and a stepfather, a single father, a father and a stepmother, grandparents, a mother and grandparents, a father and grandparents, siblings, a mother and a stepmother, and a father and a stepfather. The analysis shows clear and significant differences between the civic knowledge and attitudes of 13- and 14-year-old students living in a two-parent family and those living in other family forms, irrespective of the country, and also after controlling for parental socioeconomic background.</p>		

K. Burgerschap			Themacoördinator: Lesley Hustinx
K1	9.30 – 11.00 uur in BV 0H36	Burgerschap als bestuurstechniek	voorzitter: Lesley Hustinx
1	Wouter Mensink, & Maaïke den Draak		Gekantelde burgers vormen
<p>Burgerschapsvorming is een sturingsmechanisme van de overheid. De in 2007 ingevoerde Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en het bijbehorende project De Kanteling van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) schetsen een burgerschapsideaal, oftewel een type burger zoals de overheid die graag heeft. Deze 'gekantelde' burger doet enerzijds zoveel mogelijk op 'eigen kracht' of met behulp van het eigen sociale netwerk, is niet claimgericht maar resultaatgericht en kijkt om naar anderen in de samenleving. Anderzijds accepteert hij indien nodig inmenging van ambtenaren of professionals in de privésfeer.</p> <p>Het werk van de filosoof Michel Foucault gaat in op de wijzen waarop autoriteiten hun burgers op een bepaalde manier proberen te vormen (governmentality). Met zijn ideeën als basis bekijken we in het paper het techniekarsenaal dat binnen De Kanteling aan gemeenten aangereikt werd om 'kanteling van de burger' te bewerkstelligen. In de handreikingen van de VNG onderscheiden we drie burgerschapsvormende 'technieken': (1) voorlichting, (2) de melding en (3) het keukentafelgesprek. De laatste techniek kent verschillende aspecten, zoals het huisbezoek, de vraagverheldering en het zoeken naar oplossingen.</p> <p>Veel bestaand onderzoek naar burgerschapsvorming betreft discoursanalyse. De doorwerking van beleidsdiscoursen naar daadwerkelijke praktijken blijft vaak achterwege. Om hier inzicht in te krijgen gaan we na hoe tien gemeenten in 2012 omgingen met enkele burgerschapsvormende technieken van De Kanteling en wat dit voor de betrokkenen met het oog op burgerschapsvorming betekende. Zag de praktijk van de technieken eruit zoals beschreven op papier, in de handreikingen van de VNG? En wat waren de ervaringen en reacties van de betrokkenen – burgers met een ondersteuningsbehoefte en de gespreksvoerders die namens de gemeente met deze burgers in gesprek gaan – met en op deze technieken van burgerschapsvorming?</p> <p>We hielden in 2012 face-to-face interviews met wethouders, beleidsmedewerkers, gespreksvoerders en burgers in tien gemeenten. In totaal deden 110 personen mee aan deze interviews.</p> <p>De uitvoeringspraktijk blijkt nog sterk af te wijken van het ideaal dat het beleidsdiscours schetst. De gemeenten en de gespreksvoerders passen (nog) niet alle technieken toe of passen ze anders toe dan het project De Kanteling ze omschrijft. Daarnaast blijkt uit een eerste analyse dat aan de gehanteerde technieken een controlerende functie wordt toebedeeld en dat veel burgers deze controle niet als negatief ervoeren maar de bijbehorende ruimte voor hun verhaal juist prettig vonden.</p>			
2	Eva Swyngedouw		Intersecting citizenship regimes: The production of autonomous citizens in Brussels
<p>Many authors have argued that the creation of individual autonomous citizens is being encouraged in this neoliberal age. This increasing individualization of citizenship goes together with a governance regime that is specifically designed to remake citizens into free, self-managing and self-enterprising individuals in different spheres of everyday life.</p> <p>In my paper, I use a comparative, ethnographic approach to study how these neoliberal citizens are produced in practice in the immigrant reception agencies of the multi-institutional and bilingual city of Brussels. These reception agencies – which the French-speaking and the Flemish-speaking community separately organize - function as one of the disciplining mazes through which newcomer immigrants have to pass to gain entry into wider society. I argue that there are local interpretations and variations of what autonomy means in practice and how it can be reached. Specific aspects of neoliberalism get selectively adopted and operationalized depending on the office newcomers attend to.</p> <p>Immigrant newcomer's conduct is thus conducted differently in one city. I argue that the French-speaking offices stress individual and civil freedoms and rights, while the Flemish-speaking underline individual obligations of self-reliance and self-management in their view on autonomy. Furthermore, I contend that in order to increase</p>			

	<p>newcomers 'autonomy' the Flemish-speaking teach newcomers practical knowledge, while the Francophone teach academic knowledge in their citizenship classes.</p> <p>These classes about citizenships are about what it means to a particular community. What is at stake here is the very identity and sense of self of the two linguistic communities. I contend that the agencies' continued engagement in the governance of immigrant newcomers' conduct is a way to refine the boundaries of belonging between the two communities themselves. However, in an increasingly cosmopolitan city like Brussels, the promotion of Flemish-ness or a distinctive francophone civic identity becomes a peculiar anomaly that does not stroke with urban reality. This study's findings thus not only shed light on the micro processes whereby new citizens are produced, but also encourage more research about the importance of sub-national forms of citizenship.</p>	
3	Eline Boersema, Rianne van Os & Arjen Leerkes	Een kwantitatieve studie naar determinanten van zelfstandige terugkeer onder afgewezen asielzoekers
	<p>Nederland wijst een aanzienlijk percentage van de asielaanvragen af. De Nederlandse overheid geeft de afgewezen asielzoeker in beginsel de gelegenheid om zelfstandig terug te keren naar het land van herkomst. De Internationale Organisatie voor Migratie (IOM) biedt hierbij verschillende vormen van ondersteuning. In dit paper staat de vraag centraal in welke mate en onder welke voorwaarden afgewezen asielzoekers daadwerkelijk zelfstandig terugkeren met ondersteuning van IOM. De invloed van zowel determinanten die betrekking hebben op de landen van herkomst (politieke terreur, democratische vrijheid, levensstandaard) als kenmerken die variëren per asielzoeker (geslacht, leeftijd, gezinssamenstelling, duur van de asielprocedure) op zelfstandige terugkeer via IOM wordt bestudeerd. Bovendien worden verschillende beleidsmaatregelen getoetst die zijn ingevoerd om zelfstandige terugkeer onder afgewezen asielzoekers aan te moedigen, zoals het bieden van een financiële ondersteuning. Tot slot wordt gekeken naar determinanten die illegaal verblijf - het gevolg wanneer iemand niet zelfstandig terugkeert binnen een bepaalde termijn - in Nederland mogelijk ontmoedigen, zoals een hoog percentage uitgezette asielzoekers met dezelfde nationaliteit en het ontbreken van een potentieel sociaal netwerk van legaal verblijvende migranten van dezelfde nationaliteit. Hiertoe worden gegevens geanalyseerd van in de jaren 2005 tot 2011 afgewezen asielzoekers (verstrekkt door de Immigratie- en Naturalisatiedienst) en IOM-gegevens over asielzoekers die tijdens deze periode zelfstandig zijn teruggekeerd.</p>	
4	Floor Basten	Tapping into the researching qualities of publics
	<p>We witness a rise of participative research in a broad range of academic disciplines. Moreover, the link between citizens' participation in research and their participation in consequent policy making is being made. In the well-known ladder of participation in policy making, Arnstein (1969) distinguishes between manipulation, therapy (both forms of non-participation), informing, consultation, placation (three forms of tokenism), and partnership, delegated power and citizen control (three forms of citizen power). A similar ladder is presented for participation in research by Cornwall (2008), who distinguishes between co-optation, compliance, consultation, co-operation, co-learning and collective action. The technology of hubris (Jasanoff, 2003), in which experts and policy makers collaborate in a closed circuit, is being replaced here and there with a technology of humility (Jasanoff, 2003), in which experts, policy makers and citizens work together. An example of this can be found in the Wetenschapsvisie 2025: keuzes voor de toekomst (Science vision 2025: choices for the future), which the Dutch government released in 2014. Here, citizens too are invited to set the agenda for scientific research, next to representatives of science, government and business. Moreover, the document mentions the possibilities of 'citizens as coproducers of science'. However, citizens are still more often consulted as laymen-with-an-interest than acknowledged as co-creators of valid knowledge claims. When they are invited to participate in the actual scientific process, their role is often limited to data collection (citizen science). There is still some distrust regarding citizens' knowledge and analytical skills. Still, for sociologists it can become fruitful to not just study society, but to also study with society. My paper focuses on how society's knowledge about itself can be properly mobilized using the concept 'public'. A public arises when an event occurs that has consequences which current institutions cannot handle, and the public,</p>	

	as the group of people facing these consequences, prepares new policies (Dewey, 1927). The public can be a very heterogeneous group with conflicting analyses about what happened and how to deal with it. As such, it is a knowledge arena, a researching public (Basten, 2010). Traditionally, sociologists work with a priori categories. Butler (2009) points to the risk that these run obsolete in modern societies and turn into zombie categories. As an alternative, the researching publics that come to life after an event can provide relevant new categories. As such, researching publics mediate between micro-sociology and macro-sociology.		
K2	13.30 - 15.30 uur in BV 0H36	Attitudes tov etnische en culturele minderheden	voorzitter: Lesley Hustinx
5	Koen Abts & Thierry Kochuyt		De populistische visie op integratie: de gastheerlogica en de moralisering / culturalisering van burgerschap
	In de visie van Vlaams Belang kiezers op migranten staat de notie van integratie centraal. In deze paper gaan we na hoe VB kiezers deze notie invullen, waarbij vooral scherp gesteld wordt op 'gepaste plaats van de vreemdeling' uitmondend in de roep om aanpassing. Uit een eerste analyse blijkt dat vier strategieën ingezet worden. Ten eerste pleit men voor een privatisering van het verschil – de vreemdeling moet zijn afwijkend gedrag voor zichzelf houden. Ten tweede pleit men in de publieke ruimte voor conformisme. Hierbij doet men een beroep op de notie van gastvrijheid, wat een bevestiging van de machtsrelatie tussen gastheer en gast impliceert. Via deze gastvrijheid logica poogt men de gevestigde machtsbalans der groepsposities te bevestigen. Om de bovengeschikte positie te bevestigen maakt men gebruik van twee strategieën: moralisering en culturalisering. Aan de ene kant grijpt er een moralisering van burgerschap plaats – de Andere moet een goede, verantwoordelijke en actieve burger zijn. Aan de andere kant wordt het verschil geculturaliseerd middels de verwijzing naar de Islam als totaal ander godsdienst. Het graduele verschil wordt also opgeschroefd tot een absolute tegenstelling. Dit fundamentele en absolute antagonisme maakt integratie niet tot een reële mogelijkheid. In onze paper pogen we op basis van kwalitatief onderzoek verder de interne logica achter het integratiedenken van radicaalrechtse kiezers in kaart te brengen. Hiertoe baseren we ons op diepte-interviews met 37 VB kiezers.		
6	Marjoka van Doorn & Jacquelin van Stekelenburg		Het bevorderen van tolerantie: hoe effectief is norm communicatie?
	<p>Influencing social norms has been identified as a promising pathway for the promotion of tolerance towards stigmatized groups (e.g. Crandall and Stangor, 2005; Paluck, 2009; Paluck and Green, 2009). Previous research indicates that the perception of tolerant norms indeed reduces prejudice and stereotyping of out-group members and decreases support for discriminatory policies (e.g. Sechrist and Stangor, 2001; Stangor et al., 2001). This implies that the provision of consensus feedback – that is, information about how the majority in one's social environment responds – has the capacity to increase tolerance, i.e. the acceptance of others whom one dislikes or disagrees with. The present study aims to test the effect of norm communication on tolerance towards practices of Muslim actors, among non-Muslim Dutch respondents.</p> <p>In a survey experiment, using a stratified sample of 680 Dutch respondents, tolerant and intolerant norms were communicated as part of vignettes (short storylines) depicting religious practices of Muslim actors in the public sphere. Tolerance towards five practices was assessed. Effects of the communicated norms on tolerance were compared to a control condition, in which no norm was communicated.</p> <p>To our surprise, the communication of norms had no effect on tolerance. The results revealed that large discrepancies occurred between perceived norms and communicated norms. Tolerance judgments were strongly in line with perceived norms, but not with communicated norms. Regardless of the communicated norms, respondents reported to perceive predominantly intolerant norms. This selective perception of norms restricted the effect of (in particular the tolerant) norm communication. Only when the perceived norm was identical to the communicated norm, tolerance levels changed in the hypothesized direction.</p> <p>A closer examination of norm perceptions suggested that norm perceptions are rooted in pre-existing attitudes towards Muslims, which were unaffected by norm communication. Nevertheless, in the tolerant norm condition perceptions of a tolerant norm were more frequent than in the intolerant norm condition, suggesting that norm</p>		

	<p>communication has the potential to promote tolerant norm perceptions, which are in turn associated to higher levels of tolerance. In conclusion, the communication of a tolerant norm seems to encourage the expression of tolerance, but only among those holding relatively positive attitudes towards Muslims. Implications for research on norm communication as well as practical implications for interventions aimed at the promotion of tolerance, will be discussed.</p>	
7	Bart Meuleman & Koen Slootmaekers	Group-focused enmity in Belgium: a sociological approach
	<p>Classical social-psychological theories -such as Sumner's ethnocentrism concept, Allport's theory of prejudice or Adorno's authoritarian personality- predict that persons holding negative sentiments towards one out-group will also harbour hostile attitudes towards other out-groups. The recent group-focused enmity-literature shows empirically that attitudes towards various out-groups are strongly related indeed (Zick et al. 2008; Davidov et al. 2011; Wagner, Christ & Pettigrew 2008). However, while this body of literature acknowledges that processes of attitude formation do not take place in a societal vacuum, little efforts have been made to study the impact that concrete contexts have on how attitudes towards various out-groups are interconnected. This paper attempts to fill out this gap by approaching group-focused enmity from a sociological perspective.</p> <p>Concretely, this paper studies attitudes of Belgian residents towards four out-groups that are prominently present in societal debates: homosexual persons, persons with an immigration background, Muslims and Jews. Theoretically as well as empirically, we investigate how social-structural (age, gender, education, social class) as well as cultural (authoritarianism, relative deprivation, anomie) characteristics affect attitudes towards the four out-groups differently. For this purpose, a postal survey among a random sample of Belgian adults is analysed by means of structural equation modelling. Our results show that it is possible to discern a group-focused enmity factor indeed. At the same time, however, structural and cultural antecedents affect attitudes towards the various out-groups differently in a way that reflects the current societal debates and conditions.</p>	
8	Marleen van Dam & Stephanie Steinmetz	Cohort differences in attitudes towards homosexuality: attitudinal change in the Netherlands among religious and non-religious groups 1981-2008
	<p>Recent surveys indicate that today only 5% of the Dutch population disagrees with the statement that gays and lesbians should be left free to live as they wish, while in the 1960's this percentage was still as high as 35% (European Social Survey 2012). From existing literature we know that social change like this often takes place through birth cohort replacement: older generations are being replaced by younger generations with different world views and attitudes. We also know that religious institutions have acted and still act as important norm-transmitting socializing agents with regards to (conservative) attitudes towards sexuality. By combining these insights, this paper focuses on the questions which patterns are the driving force for the observed change in attitudes towards homosexuality, and whether these patterns are comparable for religious groups, who develop their attitudes in the context of an increasingly secular society.</p> <p>Using data from the Dutch subset of the European Values Study, collected at four different time points: 1981, 1990, 1999 and 2008, we apply various multivariate gamma regression models. We first analyze the sample of the Dutch population as a whole. Additionally, we split this sample in religious and non-religious subsets to estimate effects and patterns for these groups separately.</p> <p>Our preliminary results suggest that younger birth cohorts are more positive towards homosexuality than their predecessors. An exception to this pattern is the youngest birth cohort (born between 1960-1969), which shows a decrease in tolerance as compared to its preceding cohort. Furthermore attitudes towards homosexuality seem, overall, to become more negative between 1999 and 2008. Splitting the sample suggests that this recent reduction in tolerance is more prevalent among religious groups than among non-religious groups, and that this development takes place in all religious birth cohorts.</p>	
9	Paula Thijs, Manfred te Grotenhuis & Peer	Interethnic attitudes in the Netherlands over time: The consequences of educational expansion and secularisation for longitudinal changes in attitudes

	Scheepers		towards ethnic minorities in the Netherlands
	<p>Over the past decades, the Netherlands has witnessed considerable changes in the demographic composition of the population with respect to the share of religious and highly educated individuals. Since the 1960s, the Dutch have shown a substantial decline in religious affiliation, church attendance, and religious beliefs (De Graaf & Te Grotenhuis, 2008; Need & De Graaf, 1996), and, at the same time, the educational level of the population has increased (De Graaf & Te Grotenhuis, 2008; Tolsma & Wolbers, 2010, 2014). On the individual level, lower educated and religious individuals generally hold more unfavourable attitudes towards ethnic out-groups than others (Allport & Ross, 1967; Coenders & Scheepers, 2003; Scheepers & Eisinga, 2015; Wagner & Zick, 1995). Therefore, we would expect a longitudinal decline in antagonistic attitudes towards ethnic out-groups on the aggregate level. However, public attitudes towards ethnic minorities seem to have hardened in the Netherlands (Huijnk & Dagevos, 2012). This is a surprising paradox: on the one hand, the share of lower educated and religious individuals in society – those who have traditionally been more antagonistic – has decreased, whereas, on the other hand, levels of unfavourable attitudes towards ethnic out-groups have increased.</p> <p>In this study, we analyse to what extent the trend in unfavourable interethnic attitudes in the Netherlands can be explained by changes in the educational and religious composition of the population and/or in the association of education and religiosity with antagonism towards ethnic minorities. We test dynamic hypotheses based on ethnic competition theory and theories of individualisation, using longitudinal data (SOCON) for the period 1985-2011 and multivariate regression models in a counterfactual design. This method allows us to simulate the trend in unfavourable interethnic attitudes if the composition of the population or the effect of education and religiosity on interethnic attitudes had not changed over time.</p> <p>Our findings show an increase in the level of unfavourable attitudes towards ethnic minorities in the Netherlands over the past decades. Second, the effects of educational attainment and religiosity on unfavourable attitudes diminished over time. Those individuals with less antagonistic attitudes – particularly the higher educated – have changed their attitudes in the direction of the more unfavourable categories in the Dutch population, which could partially explain the trend towards increasing unfavourable attitudes. Educational expansion and secularisation partly counterbalanced this trend, but these processes could not reverse the trend.</p>		
K3	16.00 – 17.30 uur in BV 0H36	Burgerschapspraktijken van migranten en illegalen	voorzitter: Lesley Hustinx
10	Thomas Swerts		Spaces of (non-citizen) citizenship: The liminal politics of undocumented activism.
	<p>Since the turn of the century, urban scholars have argued that the city is the site par excellence for the emergence of new political subjects who are changing the face of citizenship. The mobilization of undocumented immigrants is often invoked as an example of this trend. What remains unclear, however, is how these precarious subjects, who are barred from institutional channels to voice their grievances and who have little access to resources, become political subjects.</p> <p>As it stands, the literature on urban citizenship does little more than identifying the global city as the locus, immigrants as the subjects and the Right to the City as the battlecry of these new forms of citizenship. A relational approach to urban social movements has recently emerged that tries to shift attention to the context-specific nature of struggles over citizenship, thereby opening up the empirical investigation of claims-making processes. However, I argue that viewing the city as a relational incubator simultaneously reduces urban space to spatially concentrated social networks and resources without paying attention to how political subjects are ‘made’ through spatial practices.</p> <p>This paper aims to contribute to the literature on urban citizenship by introducing a theoretical understanding that places the symbolic and spatial dynamics of political subject formation at the center of attention. In this respect, I argue that we need to analytically explore the urban interstices; the informal yet recognized zones of symbolic, spatial and legal liminality that subjects like the undocumented inhabit and embody in their everyday lives. Correspondingly, I introduce a theoretical understanding of ‘liminal politics’ that focuses on the symbolic and spatial practices whereby the undocumented, who find themselves between and betwixt statuses, enact and perform</p>		

	<p>citizenship. Based on a multi-sited ethnography of undocumented activism in Chicago and Brussels, this study investigates how undocumented activists become political subjects by strategically navigating the spatial, symbolic and legal interstices of the city. I show how liminal politics relies on urban space in two ways: first, by its dependence on safe spaces wherein the undocumented can (re-)imagine themselves as citizens and second, by its use of public space as a theatrical stage to express rights-claims. This study thus shows that urban space is a crucial political resource for relatively marginalized populations' struggles over citizenship.</p>	
11	Rachel Waerniers & Lesley Hustinx,	Migration as a challenge to citizenship. An alternative approach towards the citizenship of migrants.
	<p>One of the reasons why international migration has an important place on the political agenda of many European countries is the challenges it sets to a conception of citizenship as a legal status as member of the nation-state. It puts the nation-state as the only source of authority for citizenship under pressure and uncover the mechanisms of exclusion inherent to this modern conception of citizenship. Scholars propose to study the possible transformations in the concept of citizenship by investigating the position and practices of those migrants who are at the most excluded pole. Indeed, national governments seem to hold on to an exclusive form of citizenship and are adopting even more restrictive policies towards migrants with differential legal statuses as a response to the increasing numbers of asylum seekers. Characteristic for the position of refugees in Western European countries is the concept of the 'citizenship gap'. This concept denotes the gap between formal (i.e. legal status and basic rights) aspects of citizenship that are missing and informal (i.e. economic, social and political practices) aspects of citizenship (expected to be) performed by refugees. This concept shows how migration is challenging citizenship and may lead to transformations in citizenship. However, an appropriate theoretical approach towards this topic is missing. Indeed, investigation into citizenship of migrants is often approached from the modern perspective on citizenship which presupposes an overlap between formal and informal aspects of citizenship. In this paper we will meet this gap by presenting an innovative perspective towards the citizenship of migrants, combining different already existing insights from the literature. In line with Isin and Turner (2002) who define citizenship as a social process whereby individuals and collectives engage in the claiming of rights, we propose to use a broader conception of citizenship. As such, we perceive citizenship as a continual process of becoming political through engaging in the making of claims. Furthermore, in this process, we suggest to not only take into account the practices of migrants themselves but also the structural processes such as policies that try to construct and govern migrants' citizenship. This interaction is indeed often ignored. By investigating if and how migrants can become political subjects through an interaction of both the policies of the government and the practices and acts of the subjects themselves we put forward an innovative approach for studying the transformations that citizenship is undergoing as a consequence of migration.</p>	
12	Masja van Meeteren & Anneleen Hendriks	Blijven of terugkeren? Een vergelijkende analyse van terugkeerintenties onder irreguliere en reguliere migranten
	<p>Er is veel onderzoek naar de vraag waarom sommige migranten willen terugkeren terwijl anderen juist in hun bestemmingsland willen blijven. Een belangrijke groep die hierbij doorgaans over het hoofd wordt gezien zijn irreguliere migranten (dikwijls aangeduid als 'illegalen'). Studies naar irreguliere migranten zijn doorgaans gericht op de vraag hoe irreguliere migranten, die niet in het bestemmingsland mogen zijn, er toch in slagen om daar te leven. Bovendien worden irreguliere migranten vaak in verband gebracht met gedwongen terugkeer, waardoor factoren die van invloed zijn op terugkeerintenties van irreguliere migranten nog nauwelijks zijn onderzocht. In dit onderzoek nemen we de terugkeerintenties van Braziliaanse, Marokkaanse en Oekraïense reguliere en irreguliere migranten in Nederland, Noorwegen, Portugal en het Verenigd Koninkrijk onder de loep en analyseren we welke factoren hierop van invloed zijn. Onze analyse maakt het mogelijk om te zien of er bij irreguliere migranten dezelfde of andere factoren spelen in vergelijking met reguliere migranten.</p> <p>In het onderzoek wordt gebruik gemaakt van zowel kwantitatieve als kwalitatieve data. De kwantitatieve analyse maakt gebruik van een dataset met interviews onder 2859 eerste generatie immigranten, waarvan 458 irreguliere migranten. Voor de kwalitatieve analyse werden diepte-interviews gehouden met immigranten in de vier bestemmingslanden en diepte-interviews onder teruggekeerde migranten in de drie herkomstlanden.</p>	

L.	Stad en Ruimte		Themacoördinator: Bas van Heure
L1	13.30 – 15.30 uur in BV 0H38	Stad en Ruimte	Voorzitter: Fleur Thomése
1	Tom van der Meer		Ghosts of Neighbourhoods Past: Lingering effects of former neighbourhoods and selective residential mobility on social cohesion
	<p>Recent review studies show that - despite public attention to the constrict claim - ethnically diverse neighbourhoods have no consistent effect on social cohesion, especially in the Netherlands. A common objection to this finding is that all studies in this field have underestimated the negative impact of ethnic diversity for two reasons. First, former residential neighbourhoods are likely to have lingering effects on residents even after they move out, as socialization processes are not easily reverted. Second, selective residential mobility (such as white flight) would ensure that those most adverse to ethnic diversity tend to leave diverse neighbourhoods for more homogenous environments, thereby affecting the outcomes in cross-sectional designs that are so common in this field.</p> <p>This study therefore takes up a panel design to study the relationship between ethnic diversity and social cohesion. It makes use of the Netherlands Life Course Survey (NELLS), the latter wave of which includes retrospective questions on respondents' former living environment. Conditional, cross-classified multi-level models enable a direct test of lingering neighbourhood effects as well as the effects of selective residential mobility. Next to three conventional measures of social cohesion (generalized trust; volunteering; informal help), I analyze a specifically designed wallet question to tease out various targets and radii of social trust.</p> <p>The outcomes of this study suggest that there is evidence for lingering effects after moving out of the neighbourhood (under the condition that the respondent lived in that neighbourhood for a long time span). However, the outcomes also suggest that the lack of empirical support for the constrict claim cannot be explained by selective residential mobility.</p>		
2	Dragana Stojmenovska, Hester Booi & Jeroen Slot		Verhuizingen en inkomensstromen: de stad(sdeel) als roltrap?
	<p>Een roltrap gebruikt men door het nemen van de volgende drie stappen: 1) de roltrap opstappen, 2) meeliften op de opwaarts bewegende roltrap, en 3) de roltrap afstappen. In 1992 maakte Fielding gebruik van een roltrap-analogie om de relatie tussen migratie en sociale mobiliteit (en de functie van de stad daarin) te schetsen. De Zuidoost-regio van Engeland, betoogde hij, fungeert als een soort "opwaartse sociale klasse roltrap" binnen het Britse stedelijke en regionale systeem. Het Zuid-Oosten trekt een groot deel van de jongvolwassenen met een sterke sociaal-economische potentie aan (stap 1), verhoogt hun sociaaleconomische status (2), en zodra zij een hogere sociaaleconomische status bereiken, verhuizen zij naar elders in het land (3). De theorie van Fielding is vele male getest (bv. Andersson, 1996; Newbold en Brown, 2012).</p> <p>In de Nederlandse context vonden Latten et al. (2006) dat er selectiviteit bestaat wat betreft de groepen mensen die de stad in- en uitgaan. In de periode 1999-2003 zijn er relatief meer instromers met lage inkomens en niet-Westerse herkomst de vier grote steden binnen gekomen. In het afgelopen decennium is de situatie gaan keren (Latten en Deerenberg, 2013).</p> <p>Het huidige onderzoek zoomt in op de stad Amsterdam en probeert drie vragen te beantwoorden. Ten eerste: zijn er stadsdelen die meer bijdragen aan de roltrapfunctie van de stad? Met andere woorden, verschillen de in- en uitstroom qua leeftijd, inkomens en herkomst per stadsdeel? Het uitgangspunt is dat het niet voldoende is naar de stad als eenheid te kijken. Elke concentratie van een bepaalde (roltrap)functie suggereert zogenaamde 'buurteffecten', waarin sommige buurten een negatieve invloed kunnen hebben op bijvoorbeeld de werkgelegenheidsmogelijkheden van de bewoners (Musterd et al., 2003; Pinkster, 2012; Boterman et al., 2013).</p>		

	<p>Ten tweede vragen wij hoe lang het duurt voor de stad om zijn roltrapfunctie voor verschillende groepen te vervullen. Tot slot kijken we naar de uitstroom en vragen wij: wanneer mensen de stad verlaten, blijven zij vooral in Metropool Regio Amsterdam? Dit is belangrijk voor de implicaties van de uitstroom. Latten et al. (2006) betogen dat de stad "verliest" als hoge inkomens uitstromen. Als mensen binnen de MRA blijven is echter de waarschijnlijkheid dat zij in Amsterdam blijven werken en daar hun geld besteden groot.</p> <p>Om deze vragen te beantwoorden zijn uit het Social Statistisch Bestand (SSB) voor 2007-2008 en 2012-2013 (om de veranderingen in de tijd in beeld te brengen) de kenmerken van de bevolking bepaald. Vervolgens is tussen twee opeenvolgende jaren bepaald welke personen uit de stadsdelen zijn vertrokken, of zich daar hebben gevestigd.</p>	
3	<p>Sandra Geelhoed, Nicolien Montessori, Peter Linde, Sander Mulder, Madeline Winnubst, Dominique Smeets & Coen van den Brandt</p>	<p>De sociaal ondernemer als nieuwe actor in het sociaal domein</p>
	<p>Per 1 januari 2015 hebben gemeenten taken overgedragen gekregen door het rijk, zoals gezondheidszorg en zorg voor kwetsbare burgers bij een krimpend budget. Zorg- en welzijnswerkers moeten zich ondernemender opstellen en welzijnsorganisaties worden vervangen door ondernemingen of overheids-BV's. Het winstgevend bedrijf als sociale vorm lijkt het model voor de ontwikkeling naar een nieuw sociaal domein te zijn. In deze context is het van belang om het perspectief van de sociaal ondernemer als actor in het sociale domein te bezien. Sociaal ondernemers zoeken op innovatieve wijze naar alternatieve vormen van sociale dienstverlening en arbeidsparticipatie. Voor deze ondernemers staat niet de winst voorop, maar het maatschappelijk rendement. In mei 2014 is een participatief praktijkonderzoek gestart met gemeente Utrecht (DMo, W&I) Sociaal ondernemers en onderzoekers, studenten van de USBO, SE-Lab en de HU, naar de co-constructie van het toekomstig sociaal domein in Utrecht. De veranderingen in verhoudingen tussen de actoren binnen het sociaal domein en de specifieke rol die de sociaal ondernemer hierin vervult staan centraal.</p> <p>Het onderzoek richt zich op het proces van systeemverandering. Wrijving rondom verwachtingen, beeldvorming, rollen en taken van de verschillende actoren in het sociaal domein worden zichtbaar gemaakt en benoemd in een aantal dilemma's, zodat er ruimte kan ontstaan voor een gemeenschappelijke taal zodat andere handelingsperspectieven, innovatie en creativiteit kunnen ontstaan (Harvey, 1996). Voor de gemeente impliceert de huidige 'transitie' een omslag van subsidie verlenen naar (sociaal) investeren en aanbesteden.</p> <p>Binnen dit onderzoek hanteren we een theoretisch kader ontleend aan het gedachtegoed van Weber en Habermas over sociale handelingsperspectieven. Touraine, Joas en Honneth worden opgepakt over sociale creativiteit en subjectivering van de samenleving. De theorie van David Harvey over sociale vernieuwing en theorieën rondom sociale netwerkvorming (Granovetter, Castells, Duyvendak etc.) staan eveneens centraal. Als onderzoeksmethodologie hebben we gekozen voor developmental evaluation, theory of change en participatief praktijkonderzoek.</p> <p>In dit paper wordt dieper ingaan op de opbrengst van de eerste fase van het onderzoek waarin dilemma's in drie dialoog sessies zichtbaar worden en uitmonden in een gedeelde vragen en visie omtrent de transitie en met name over publiek-private samenwerking.</p> <p>In fase twee worden onderzoeksexperimenten ontwikkeld in samenspraak met alle betrokken actoren om bovengenoemde dilemma's en vragen in de praktijk zichtbaar te maken. Doel is om gedeeld inzicht te krijgen in het veranderingsproces naar een nieuw sociaal domein en op deze wijze tot co-constructie en gedeelde betekenisgeving t.a.v. het sociaal domein te komen.</p>	
4	<p>Fleur Thomese & Theo van Tilburg</p>	<p>Buurtintegratie van jongere ouderen 1992-2012: een cohortstudie</p>

Buurtintegratie is cruciaal voor de kwaliteit van leven bij het ouder worden en wordt gezien als een belangrijke voorwaarde voor zogenoemd "aging in place", waarbij aangenomen wordt dat burens toenemende verantwoordelijkheid nemen voor hun ouder wordende buurtgenoten . In Nederland komt deze verwachting tot uitdrukking in de recente decentralisatie van maatschappelijke ondersteuning en langdurige zorg, De meeste gemeenten doen een groter beroep op informele bronnen van zorg en ondersteuning. Tegelijk voorspellen moderniseringstheorieën dat lokale verbondenheid van ouderen afneemt door veranderende levensstijlen . Ook kan een tweedeling optreden tussen "uitverkorenen", die wonen waar zij willen, en "uitgeslotenen" , die achterblijven in buurten met een lagere kwaliteit . Een unieke studie onder drie cohorten 55-65-jarigen in Nederland (Longitudinal Aging Study Amsterdam) maakt mogelijk om beide veranderingen te toetsen en te confronteren met de veranderingen in de buurtintegratie van ouderen.

- Zijn buurten waar jongere ouderen wonen diverser geworden tussen 1991 en 2012 ?

- Zijn jongere ouderen minder gebonden geraakt aan lokale contexten in deze periode?

- Is integratie in de buurt minder afhankelijk geworden van de individuele en contextuele mogelijkheden van jongere ouderen?

Drie cohorten van 55-64 jaar in 1991, 2002 en 2002 , elk bestaande uit ongeveer 400 respondenten in Amsterdam., Zwolle en Oss, leverden gegevens over persoonlijke netwerken , buurtkenmerken en persoonlijke kenmerken. In de recentere cohorten wonen de meer welgestelde ouderen vaker in etnisch en sociaal-economisch diverse buurten. De kenmerken van de buurt voorspellen weinig van (veranderingen in) buurtnetwerken of sociale activiteiten in de buurt.

M. Open sessies			Themacoördinator: Ineke Maas
M1	13.30-15.30 uur in HG 1G11	Netwerken en meer	Voorzitter: Ineke Maas
1	Jacqueline van Breemen		“Be the change that you wish to see in the world”: An experimental study of agency and institutional change
	<p>Although the emergence and maintenance of formal (i.e. rules and regulations) and informal institutions (i.e. social norms and conventions) are often associated with cooperative outcomes and maximizing welfare for the individuals in a group or organization, institutions can also (re)produce harmful outcomes in terms of efficiency and inequality. In this paper we investigate whether and how individuals in a working environment change formal institutions that promote (in)equality.</p> <p>Based on the literature on values, norms and rules (e.g. Sherif, 1936; Rokeach, 1973; Schwartz, 1992; Nee, 2005; Scott 2008, Interis 2011, Bicchieri & Mercier, 2014), we designed a laboratory experiment to investigate if the interaction between individuals’ value orientations, the formal rules, and social norms prescribing the same or opposing directions for behavior within an individual-context situation leads to individual change attempts. We first tested the hypothesis that institutional change is instigated by individuals who perceive inconsistency between their value orientations and the formal rules [H1] and found evidence that individuals who value equality and experience a conflict between this value and a rule which promotes self-interest attempt to change the rule.</p> <p>Next we tested the hypothesis that an individual attempt to change a rule is mediated by an attempt to change the corresponding social norm [H2]. We tested if individuals attempt to change a norm by displaying dissent behavior (thus influencing empirical expectations, see Bicchieri & Mercier 2014). Our results show that individuals who ultimately attempted to change the self-interested rule indeed first tried to change the empirical expectations. Interestingly a minority succeeded, reaching a high level of cooperation, which lead to overall group welfare. Subsequently, their attempts to change the rule were less frequent compared to others who did not succeed in changing the empirical expectations.</p> <p>Consistent with our main argument that bottom-up institutional change is possible, our experiment shows that individuals who experience a value rule conflict do try to change institutions, however we only found this evidence for institutions which promote inequality. Individuals were able to do so either by establishing new empirical expectations on what the norm should be thereby maintaining a prosocial environment without formal sanctioning; or by requiring formal sanctioning when informal attempts via norm change failed.</p>		
2	Elias Storms		Schuldinvordering via heterogene netwerken. Socio-technische agencements bij het hard maken van betalingsverplichtingen
	<p>Hoewel schuld zowel voorkomt in de kern van economische activiteit (als het noodzakelijke complement bij krediet) als aan de rand daarvan (als onvermogen om aan betalingsverplichtingen te voldoen), is de sociale praktijk van schuldinvordering amper onderzocht. Wanneer een schuld niet vereffend kan worden binnen een vastgelegde termijn, ontstaat een complexe strijd over deze betalingsverplichting. In die confrontatie maken zowel schuldeiser als schuldenaar gebruik van verschillende praktijken en strategieën, van afbetalingsplannen en onderhandelingen tot juridisch taalgebruik en procedures.</p> <p>Puttend uit inzichten van recente ontwikkelingen in de economische sociologie (m.n. het ‘economization’ theoretisch kader van Çalişkan & Callon), onderzoekt deze paper welke socio-technische elementen een rol spelen bij praktijken van schuldinvordering. Op basis van een lopende casestudie naar praktijken van incasso in België, laat ik zien hoe verschillende vormen van kennis (zowel academisch als ‘in het veld’), verwachtingen, ‘devices’ (tekstueel, materieel en technisch) en praktijken ingezet worden door schuldenaren, invorderaars en bemiddelaars. Daarbij wordt specifiek aandacht besteed aan bureaucratische procedures en bijbehorende tekstuele en materiële aspecten op ‘street-level’ (Lipsky), aan economische kennis ‘at large’ (Callon), en aan culturele narratieven van legaliteit (Silbey). Voorbeelden van heterogene elementen zijn ‘legal consciousness’, contractuele afspraken, formuleren en procedures, en budgettaire strategieën.</p>		

	<p>In deze paper beargumenteer ik dat het theoretische kader van ‘economization’ uitermate geschikt is om complexe sociale, economische en legale processen als schuldvordering te analyseren, met name dankzij aandacht voor actieve participatie van heterogene elementen in economisch handelen, van materiële onderdelen tot specifieke economische kennis. Door theoretische inzichten aan een empirische casestudie te verbinden, hoopt deze paper zowel sociologische kennis over schuldenlast te vergroten, als een bijdrage te leveren aan theoretische economische sociologie.</p>		
3	Dafna Burema & Natalie Sonck		The social implications of social networking sites across different age groups - A comparison between adolescents and senior citizens
	<p>The different ways in which social networking sites (SNS) are able to influence everyday life is an often-discussed matter. Unfortunately, most research focused on this relationship between social capital and SNS is conducted on adolescents, which gives a distorted view on the possible influences of SNS on social life. This present research proposes an alternative framework by focusing on both old and young age groups. The guiding research question therefore becomes: To what extent do SNS influence social capital for adolescents and senior citizens? This current research is based on a survey that is utilized for a larger project conducted by The Netherlands Institute for Social Research (Dutch: Sociaal en Cultureel Planbureau) named Media:Tijd, in which media behavior of Dutch people is measured with both survey and diary research. Multiple regression analysis is conducted on two different age groups, 13 to 22 year-olds (N=334) and 65+ year-olds (N=296). Results indicate that different users indeed experience different influences of SNS: a strong positive significant relationship is found for adolescents in terms of their bonding social capital, whereas this relationship cannot be found among an older population. Concerning bridging capital, no significant relationship is found for both groups, which might have to do with the way bridging capital was measured in the survey, as will be discussed later in this paper. All in all, what this research brings to the fore is that “the” effects of SNS on social life do not exist: different audiences/users experience different mediated messages in different ways.</p>		
4	Pepijn van Houwelingen		Social cohesion in Japan and The Netherlands: definitions and measurements
	<p>This paper will start with an overview of the wide array of conceptualisations and definitions of ‘social cohesion’ that can be found in the literature (for example Chan et al. (2006: 290), Council of Europe (2005: 23), Keans and Forrester (2000: 997) and Maxwell (1996: 3)). Closely related concepts such as ‘trust’ (Fukuyama 1996) and ‘social capital’ (Putnam 2000) will also be discussed briefly. A general distinction will be made between a universalist and particularist or bridging and bounding perspective on social cohesion. Commonly used indicators to operationalize and measure social cohesion will be discussed from these two perspectives. An additional distinction will be made between social cohesion indicators that are based on survey data and measure ‘perceptions and opinions’ and indicators that are based on registry data or anthropological observations measuring ‘actual behavior’. A twin argument will be made for using the latter kind of indicators for measuring social cohesion from a particularist instead of universal perspective. This theoretical argument will finally be illustrated empirically by comparing social cohesion in Japan and The Netherlands. Japan, an example of a ‘particularist country’, is often seen as a country with low levels of social capital (cohesion) (Freitag 2003: 942) while The Netherlands is often seen as a country with a high level of social capital (Dekker 1999). This conclusion, however, is derived from commonly used survey based indicators that measure social cohesion from a universalist perspective. As soon as more particularistic and behavioural oriented indicators are used for measuring social cohesion another picture emerges.</p>		
M2	16.00-17.30 uur in HG 1G10	Open sessie	Voorzitter: Willem de Koster
5	Freek Van Deynze		Socializing sociologists: Representation of sociology and the sociologist in Flemish introductory textbooks.
	<p>This article investigates how sociology and the role of the sociologist has been represented in a selection of introductory sociology textbooks used at Flemish universities from 1911 to 2014. More specifically, we relate the</p>		

	<p>changing representation of sociology as a science, the role of values and objectivity, and the possible public role of sociologists and their knowledge to the wider social context. In doing so, this article contributes to the Public Sociology debate and the sociological study of our own discipline's history.</p> <p>Our research finds these themes, concerning matters of scientific status, objectivity, values and the public role of sociology, to be less prevalent in the first half of the twentieth century, whilst being subject to more varied interpretations. Sociology is seen more as a social philosophical reflection and taxonomy of society. The aforementioned themes become more uniform and widespread starting from the sixties. Sociology is construed more as an objective, empirical science that can serve social policy and aid in resolving social problems. This shift in meaning occurs at a time of increased government demand for social scientific knowledge and mirrors the expansion and institutionalization of sociology as a scientific discipline and the accompanying professionalization of sociology as an occupation. An increasing number of both academics and students come to identify themselves as sociologists. Starting from the eighties, differing viewpoints on these matters are mentioned more often, including more social reformist and public intellectual roles and attention to the role of values and power in the production and utilization of sociological knowledge.</p>		
6	Peter Achterberg, Willem de Koster & Jeroen de Waal		The Science Confidence Gap; Education, Scientific Aspirations, and Trust in Scientific Institutions in the United States
	<p>Following up on recent suggestions that attitudes towards science are multi-dimensional, we analyze nationally representative survey data collected in the United States in 2014 (N = 2,006) and demonstrate the existence of a science confidence gap: some people have strong scientific aspirations (they support scientific methods and principles) while they simultaneously distrust scientific institutions (they do not trust scientists and the organizations in which they are embedded). Like similar confidence gaps pertaining to democracy and the welfare state, the science confidence gap is strongly associated with level of education: it is larger among the less educated than among the more educated. We test two theories that might explain educational differences in the science confidence gap. Whereas hypotheses deduced from reflexive-modernization theory do not stand the test, those derived from theorizing on the role of anomie are corroborated. The less educated are more anomic (they have more modernity-induced cultural discontents), which not only underlies distrust in scientific institutions, but also fuels scientific aspirations. This explains why the science confidence gap is most pronounced among the less educated. Drawing on these findings, we provide suggestions for further research.</p>		
7	Samira van Bohemen		Creativity as resistance: Working-class femininity and the Red Hat Society
	<p>The Red Hat Society is a popular international leisure organisation that offers fun and friendship for women over fifty. It distinguishes itself from other organisations with a similar mission statement through its distinct style: its members dress-up in red hats and purple clothes. Previous studies have argued that this style conveys resistance towards hegemonic discourses of femininity, with the Red Hatters making a spectacle of themselves and thus challenging the idea that women over fifty should fade into the woodwork. However, in this ethnographic study about the Red Hat Society in the Netherlands I show that Red Hatters demonstrate widely diverging styles, which actually have different implications for hegemonic discourses about femininity. While a large group of Red Hatters wears elegant and expensive red hats with fashionable looking purple clothes, other Hatters wear eccentric and wildly decorated hats and clothes that are often self-made. I trace the origins of these two styles using a historical perspective. I argue that the first group of Hatters, who wear chic or elegant hats and clothes, perform a respectability that belongs to a middle-class femininity. The other group of Red Hatters, I argue, resists this type of distinction by making its own hats and garments, preferably against the lowest possible costs. This finding has various implications for the literature about femininity, class and fashion, as it shows that working-class women also do distinction by drawing upon creativity. Hence, I conclude this paper with a critique on well-known theories about fashion that suggest that the working class is less creative and only emulates a middle-class style.</p>		